ЯРОСЛАВ ПАНЬКІВ

РІМІНСЬКИЙ АНСАМБЛЬ “БУРЛАКА” В МОЇЙ ПАМ’ЯТІ

РІМІНСЬКИЙ АНСАМБЛЬ "БУРЛАКА" В МОЇЙ ПАМ'ЯТІ

СПОМИНИ

Published by
Veterans of the 1. Ukrainian Division UNA
Branch: Montreal Canada

RIMINI ENSEMBLE "BURLAKA" IN MY MEMORY

ITALY 1945-1947 ENGLAND 1947-1949

Memoirs

By
JAROSLAW PANKIW

MONTREAL 1998

Видавництво
Братства кол. Вояків 1.Української Дивізії УНА
Станиця в Монтреалі Канада

РІМІНСЬКИЙ АНСАМБЛЬ "БУРЛАКА" В МОЇЙ ПАМ'ЯТІ

БЕЛЯРІЯ-РІМІНІ ІТАЛІЯ 1945-1947
АНГЛІЯ 1947-1949
Спомини

Зібрав:
ЯРОСЛАВ ПАНЬКІВ

1998 МОНТРЕАЛЬ

Видавництво
Братства кол. Вояків 1.Української Дивізії УНА
Станиця в Монтреалі Канада

РІМІНСЬКИЙ АНСАМБЛЬ "БУРЛАКА" В МОЇЙ ПАМ'ЯТІ

БЕЛЯРІЯ-РІМІНІ(ІТАЛІЯ) 1945-1947 АНГЛІЯ 1947-1949
Спомини

Зібрав
ЯРОСЛАВ ПАНЬКІВ

Технічний і мистецький редактор
ОРЕСТ "Ґоґо" СЛУПЧИНСЬКИЙ

>>>

Published by
Veterans of the 1. Ukrainian Division UNA
Branch Montreal Canada

RIMINI ENSEMBLE "BURLAKA" IN MY MEMORY

ITALY 1945-1947 ENGLAND 1947-1949
Memoirs

By
JAROSLAW PANKIW

Art Editor
OREST "GOGO" SLUPCHYNSKYJ

ПРИСВЯЧУЮ НАШИМ БАТЬКАМ,
ЩО НАВЧИЛИ НАС ЛЮБИТИ УКРАЇНУ

Богдан Маців
кол. хорунжий 1. УД УНА

ВСТУПНЕ СЛОВО

1943-го року на землях України велися жорстокі бої двох ворожих Україні держав, гітлерівської Німеччини і сталінського Радянського Союзу. Після упадку Сталінграду стало очевидним, що Німеччина програє війну та що це лише питання часу. На Україну вдруге падала тінь деспота Сталіна. В пам'яті кожного глибоко врізалися масові арешти, вивози та тисячі помордованих людей у в'язницях на всіх землях Західньої України.

Провідники різних політичних організацій розуміли, що без створення своїх збройних сил ми ніколи не здійснимо своїх самостійницьких ідей, тобто створення самостійної, соборної української держави.

Від програних Визвольних Змагань 1917-21-х років були кількакратні спроби створення власних збройних сил. Так повстала під проводом полк. Євгена Коновальця Українська Військова Організація (УВО) у 1920-х роках, Карпатська Січ у 1938-39-х роках, Дружини Українських Націоналістів, курені "Ролянд" і "Нахтігаль" у 1941-му році, а згодом на Волині почалося творення відділів самооборони, які перетворилися потім в Українську Повстанську Армію. Головною думкою провідних кіл була ідея так званих "легіонерів", тобто при допомозі чужих держав вишколювати своє військо і одержувати від них зброю. Впливові українські громадські діячі - комбатанти Визвольних Змагань на чолі з колишнім членом до польського сейму Дмитром Палієвим та Українського Центрального Комітету з його головою проф. Володимиром Кубійовичем поробили заходи, щоб зберегти українську молодь від загибелі та здобути для неї військове знання і зброю. Свої пляни вони пов'язували з надією, що Західні Аліянти, після перемоги над Німеччиною, підуть проти комуністичного Сов'єтського Союзу. Саме так зродилася ідея створення Дивізії "Галичина".

Українська молодь вихована в патріотичному дусі, ціллю якої стала боротьба за здобуття своєї держави, не мала великого вибору. Молодь Галичини могла йти в УПА, до Галицької Дивізії, або на роботу до Німеччини під бомби аліянтських літаків. Ця молодь могла також пасивно чекати на прихід большевиків, щоб її без вишколу гнали на фронтову лінію проти німців, на очевидну смерть.

Від 28-го квітня 1943-го року до Дивізії зголосилося понад 80 тисяч добровольців. З того числа прийняли 27 тисяч рекрутів, 18-го липня ц.р. перші транспорти добровольців від'їхали на вишкіл. Вишколи відбувалися на територіях окупованих німцями. Після рекрутських вишколів відбувалися спеціялізовані вишколи для різного виду зброї, а також підстаршинські вишколи, а пізніше старшинські школи.

28-го червня 1944 року поїздами перевезено Дивізію в Галичину в околицю Бродів і там Дивізія попала в оточення. Приблизно 7 тисяч українських вояків попало в полон, багато згинуло, деякі поповнили ряди УПА і згодом продовжували боротьбу з окупантом. Приблизно 3 тисячі вояків і старшин повернулися на збіркові пункти і стали зародком формування нової Дивізії.

Вишкіл переформованої Дивізії відбувався в Німеччині а згодом Дивізію перевезли у Словаччину. Там Дивізія продовжувала свій вишкіл і її вживали для поборювання комуністичних партизан. В січні 1945-го року прийшов наказ про переміщення Дивізії у Штирію в Словінію. Двома окремими маршрутами Дивізія маршувала цілий місяць зі Словаччини в Югославію. Із кінцем лютого 1945-го року Дивізія увійшла у призначений район розташування. Тут Дивізія "Галичина" зводила бої з тітовськими партизанами і охороняла мости і залізничні шляхи.

У половині березня 1945-го року сов'єтська армія прорвала фронт у Мадярщині і перейшла австрійський кордон на схід від міста Ґрацу в районі Фельдбаху. Тоді Дивізію перекинули форсовним маршем на фронт в Австрію. Там Дивізія воювала аж до закінчення війни 8-го травня 1945 року. Щоб не попасти большевикам у руки, Дивізія зі зброєю в руках здалася англійським частинам біля місцевості Шпітталь. Інша частина Дивізії пішла на північ і попала в американський полон.

Англійці перевезли Дивізію спершу в околиці місцевості Беллярія, згодом біля Ріміні в Італії. Там був великий табір для воєннополонених німців, українців та інших національностей, які так як і ми воювали по німецькій стороні. Український табір був розміщений окремо і поділений на полки, курені і сотні. У таборі була дисципліна і порядок. Найбільше дошкуляли голод і спека. За короткий час, вояки розбудували всі потрібні влаштування, спорудили дві церкви й навіть власний театр. В таборі починало розцвітати культурне життя. Повстали різні хори, квартети і танцювальні ансамблі. Відкрили різні школи : гімназію, середньо-технічну школу, шоферську, сільсько-господарську, ремісничу, матуральні курси й також вільний університет. Відновили свою діяльність студентська громада, товариство "Просвіта", Об'єднання українських учителів, повстали літературно-мистецький клюб, філятелістичний клюб та "Пакс Романа". Повстали також спортивні команди : копаного м'яча, відбиванки, легкої атлетики, боксу і тим подібні. Виходили також таборові газети ; "Український Козак", "Батьківщина" "Життя в Таборі, "Оса" і літературно-мистецький журнал "Гроно". У театрі мистецькі групи ставляли різні драми, комедії, ревії і пантоміми. Приміщення театру використали також на всякі академії, доповіді, концерти, виставки та різні святкування. У театрі виступали наші хори і оркестри. Найбільшою популярністю втішався чисельний хор "Бурлака" який своїми виступами і бадьорістю репертуару приносив всім воякам велику душевну розраду а своїми виступами поза межами табору здобував собі й українській пісні велику славу.

Валеріян Ревуцький

"БУРЛАКА" В РІМІНІ
(Спогад)

Історія українського хорового мистецтва в XX столітті лишила трьох великих творців його : Олександра Кошиця, Нестора Городовенка та Дмитра Котка (окремо стоїть Мирослав Антонович зі своїм Утрехтським Візантійським хором, але цей феномен був створений неукраїнським складом). І Олександер Кошиць і Нестор Городовенко сильно обмежили хорову діяльність, перший по втраті Української Народної Республіки по Першій Світовій Війні, а другий зі зняттям його від керівництва Державної Народної Капели, перед Другою Світовою Війною. Дмитра Котка було заарештовано в часах Другої Світової Війни. Всі вони троє пронесли з величезним успіхом українське хорове мистецтво поза межами своєї батьківщини..

І ось, в чудовій курортній місцевості Ріміні, на італійському побережжі Адріятичного моря народився **четвертий** феномен українського хорового мистецтва - хор "Бурлака" в таборі полонених вояків 1-шої Української Дивізії Української Національної Армії під дириґуванням Степана Гуміліовича.

Я не є фахівець хорового мистецтва, я є лиш людиною, що любить цей жанр мистецтва. 11, липня 1946 р. під горячим сонцем Італії я в'їхав захований в кузові авта до Рімінського Табору, рятуючись від примусової совіцької репатріяції і ставши за дотепним виразом таборового гумористичного часопису "Оса" "добровольцем до полону". Тоді вже слава про Рімінський Хор "Бурлака" дійшла до Риму, де я перед тим перебував. І от першою мистецькою імпрезою на якій мені довелося бути слухачем був виступ хору "Бурлака", що взяв назву для себе від пісні "Ой бурлака молоденький ..." Хор вже тоді вславився своїми виступами перед чужинцями. Як оповідав мені (сьогодні відомий громадський діяч) Василь Верига "Бурлака" вже був запрошений на виступ в Німецькій Головній Кватирі для військовополонених, а господарі знаючи хто буде виступати перед ними прикрасили сцену великим тризубом...

Моя перша зустріч з хором "Бурлака" залишила незабутнє враження. Воно склалося не тільки з надзвичайно різноманітного репертуару, де знайшлася і реліґійна пісня ліричного характеру "Через поле широкеє", що створювала настрій суцільного заспокоєння і епічна в цьому жанрі "Ой, зійшла зоря", і чисто побутова "Ой, під вишнею", і героїчна "Закувала та сива зазуля" (відчувався в ній

справжній боєвий настрій, а не проста бравурність, як то чулося наприклад в хорових ансамблях підрадянщини), містерична "Страшний суд" та інші. Не називаю тут поіменно солістів, щоб не помилитися в прізвищах. Кульмінацією концерту були пісні "Дзвони" та "Птичий хор" своїми широко застосованими звуково ілюстративними елементами.

Але понад різноманітний репертуар чи досконалу гру в програмі бандуристів, чи не найбільше враження залишила особа дириґента Степана Гуміниловича - людини великого музичного обдарування, виняткової енергії і вміння тримати хор. Як дириґент мав сильне відчування до звукових барв і особливий дар видобувати і використати різні тембри людських голосів, тим розвиваючи в його хорі надзвичайне богацтво голосіння. Коли він вдавався, для прикладу, до виконання "Птичого хору" чи "Дзвонів", то складалася ілюзія, що голосами було досягнуто якусь своєрідну симфонію, що в рівнобіжному аспекті ніяк не звучала применшиною супроти "Казок віденського лісу" Й. Штравса. Просто тяжко було собі уявити, що можна було видобути стільки чудових звуків, такі делікатні відступи. А головне, що ці барви звуків Гумінілович досягнув від виконавців, що взагалі були непрофесійними співаками, а тільки вдало підібрані дириґентом "голосисті" вояки Рімінського Табору.

Моє захоплення хором "Бурлака" по першому їх концерті в Ріміні ще побільшилося, коли мені оповіли члени хору в яких саме примітивних обставинах творився його репертуар по пам'яті без жадних друкованих джерел, і навіть, бракувало паперу і записи робилося олівцем на ..туалетному папері. Але ентузіязм перемагав усе... Хто правив тоді організаторам хору "Бурлака" за взірець? Цілком зрозуміло, що в хоровому мистецтві на західних українських теренах були численні прихильники дириґентської майстерности Дмитра Котка. По ньому, тоді в Ріміні були збудовані окремі номери як, для прикладу пісня про цехмайстра Куперіяна в ритмінізованій формі. Ритмізація пісень Котка, колишнього вояка УНР зі своїми військовими побратимами було дуже співчутливим для організаторів і членів Рімінського хору "Бурлака", бо ж вони були теж вояками Першої УД УНА.

Хор "Бурлака" в Ріміні був завжди неодмінним учасником кожної імпрези для відзначення свят та спеціяльних подій. Приймав "Бурлака" участь і в Богослужбах. Пам'ятаю одного разу чулося чудове виконання "Не плач Рахиле".

З хором "Бурлака" довелося мені й подорожувати на пароплаві з Венеції крізь Адріятичне, Середземне Море, Гібральтар, а потім Атлянтичний Океан аж до Southampton в південній Англії. Стоячи в Ґібральтарі хор "Бурлака" дав для залоги корабля концерт, що пройшов з великим успіхом ...

І нарешті, в моїй пам'яті залишився концерт хору "Бурлака" в центрі Лондона 1948 р. тоді він вже виступав під дириґентурою талановитого наступника Гуміниловича - Євгена Пасіки. Сотник Богдан Панчук, навіть, потурбувався про окрему охорону підчас концерту і при дверях до залі вартували англійські поліцаї ("бобіки"). Успіх концерту у чужинців був величезний і, навіть "бобіки" ствердили, що "...найбільш приємної служби такої вони ще ніколи не мали в своїому житті."...

Хор Кошиця дезінтеґрувався ... Городовенко і Котко були усунені. Хор Рімінських Бурлаків залишився жити.. Прожив вже пів століття, поновився вже новою генерацією, поновляється і зараз. Продовжує гідно служити своїому народові на чужині, як "Гомін" з його керівником Ярославом Бабуняком, чоловим членом ще складу Рімінського Хору "Бурлака" та в Торонтонському "Бурлаці" відновленому Степаном Гуміниловичом.

Проф. Валеріян Ревуцький, театрознавець, "добровільно" прибув до табору 11. липня 1946 р. ховаючися в Римі від більшовиків і включився в культурно-освітню діяльність таборового активу. Сьогодні "професор емерітус" славістичного департаменту в Університеті Британської Колюмбії, автор численних статей та важних книг про театр, м.ін.: "П'ять великих акторів української сцени" (Париж 1955), "Нескорені Березільці" (Нью-Йорк 1985) та " В Орбіті Світового Театру" (М. Коць, Київ-Харків-Нью-Йорк, 1995). Редаґував книгу О.Зінкевича : "Лесь Курбас" ("Смолоскип" Балтимор-Торонто 1989), та книгу Ю. Шерегія "Нарис Історії Українських Театрів Закарпатської України" (Пряшів, 1993)

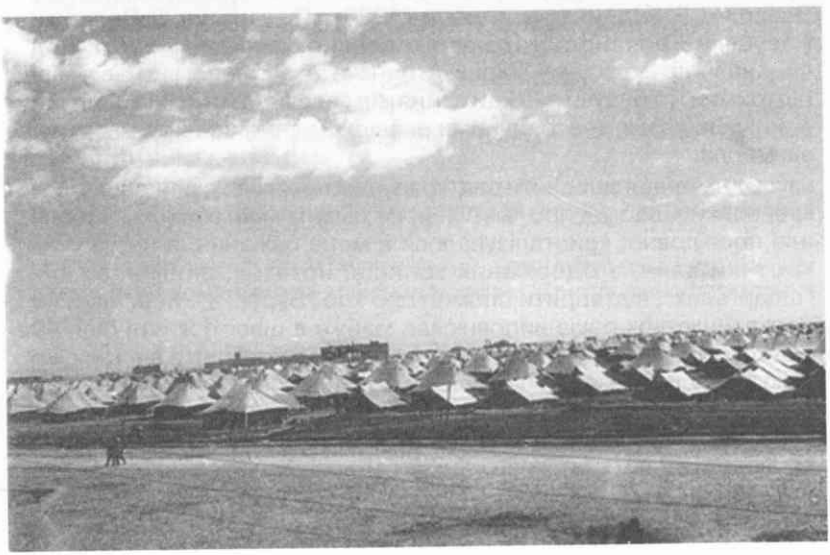

РІМІНСЬКИЙ АНСАМБЛЬ "БУРЛАКА" В МОЇЙ ПАМ'ЯТІ

Як я почав писати

В осені 1955 р., два і пів року по моїм приїзді з Англії до Канади, звернулися до мене Всеволод Б. Будний і Орест "Ґоґо" Слупчинський з проханням написати дещо про хор "Бурлака" до книжки п.н. "Ріміні 1945-47, Збірник", про полон кол. вояків 1.УД УНА в Ріміні-Італія, над яким вони тоді почали працювати. Я був членом цього хору від моменту його заснування, а властиво ще і перед його офіційним заснуванням в кінці травня 1945, аж до його розв'язання в місяці січні, 1949. Тому, що в мене не збереглися ніякі особисті записки, а хроніка хору, яку я провадив від осені 1945 року і яку перебрав літом 1947 року Роман Стрільчик, пропала безслідно (чи це не типова... наша проблема?!) в Англії в другій половині 1947 р. в час переміщення Дивізії з Італії до Англії, я намагався відтворити дещо з того, що пам'ятав. Це виявилося неуспішним. Моя пам'ять не вистачала на відтворення чогось конкретного для праці Б. Будного і так книга "Ріміні 1945-47" вийшла в 1979 р., на превеликий жаль, без якоїсь серйознішої згадки про хор "Бурлака". Другої нагоди не було. Плянований другий том Збірника ніколи не появився, бо Всеволод Б. Будний помер в квітні 1986 р. Пізніше проф. Валеріян Ревуцький виявив багато зацікавлення, щоб працювати над виданням другого тому Збірника, одначе не діставши від нас ніякої підтримки, та будучи завжди зайнятий головними своїми зацікавленнями, а саме театральними розвідками, справа другого тому завмерла.

Одначе ідея залишити для "грядущих поколінь" якийнебудь, хоч і невеликий, спогад про "мій" хор, не давала мені спокою. Поволі, але послідовно, кристалізувалося в мене бажання, а потім конкретний плян, з одержаних записів, нотаток, знимок в моїх "шпарґалах", відтворити спомин про хор "Бурлака". Хор, який на протязі шістьох років виповнював майже в цілості життя біля 40 молодих людей, хор, який по 2-гій світовій війні один з перших, на мою думку, репрезентував гідно і на високому рівні частину культури вільної України. Це було наше продовження боротьби з найбільшим ворогом нашої Батьківщини, боротьбу, яку ми Дивізійники постановили провадити аж до остаточного здобуття її волі, волі України.

Цей спомин, не літературний твір, бо на жаль не маю на це таланту, це лиш збірник скромних нотаток, знимок , фактів і вражінь, що залишилися в пам'яті та в пожовклих листках і затертих фотах, про одну з численних установ табору полонених вояків 1.УД УНА в Римині-Італія. Цей хор прославився в Італії від Венеції до Неаполю співаючи десяткам тисяч полоненим різних національностей (в самому Enclave Rimini було біля 150 тисяч полонених), а теж тисячам англійців, шкотів та жовнірам армії Ґен. Андерса, які на цей час перебували в Італії. Було би великою втратою не тільки для мене, для моїх дітей і внука, але теж для дітей і внуків всіх членів хору "Бурлака", якщо б жмут цих споминів залишився незаписаним. Тому я постановив це зібрати і видрукувати. Вибачаюся за мою непрофесійність, евентуальні помилки, неточності та пропущення деяких мною забутих фактів. Можливо я не згадав когось хто повинен бути згаданим. Воно було лишень випадкове, але за це я згори вибачаюся. Вірю теж, що може це дасть поштовх моїм побратимам Бурлакам зареаґувати коментарями, або власними споминами, чим доповнять цю цікаву і гарну ділянку життя в Римині.

Надіюся, що мимо певних недоліків, ці спомини можуть бути декому цікаві, а тим, хто тоді був з нами, може пригадають гарні часи нашої давно минулої молодости.

Не маю точних інформацій про авторство поміщених знімок. Знаю, що більшість світлив Степан Ільницький, близький сусід і приятель Бурлаків в рімінському таборі. Авторами другої частини знімок були Богдан Артимишин, правдоподібно Петро Демчук та інші, яких сьогодні на жаль не пам'ятаю.

По 50-ох роках, не вдалося нам з точністю устійнити дати поодиноких знімок. Одне певне, що вони віддзеркалюють відносно короткий період між половиною червня 1945 і половиною червня 1947 р. в Італії, а потім до кінця 1948 р. в Англії. Пропонуємо так поміщені тут знимки розглядати.

А на кінець, - почуваюся до дуже милого обов'язку висловити ось таку скромну заяву:

Я вдячний побратимам, які своїми порадами і заохотою допомогли мені в приготуванням цієї книжки. А ними були:

Богдан Баб'як, який постійно мене пібадьорював та завжди цікавився проґресом моєї праці,

Юрій Форись, який радо передав мені цікаві матеріяли і тим допоміг збагатити зміст книжки,

Володимир Мота, який скрупульозно відновив затерті друки рімінської преси, додав деякі матеріяли та знімки, що доповнило ці спомини,

А також Орест "Ґоґо" Слупчинський, друг і приятель ще зі шкільної лавки, який компетентно здійснив технічне і мистецьке оформлення книжки.

Велику вдячність висловлюю Моїй Дружині Любі за піддержку, терпливість і глибоке зрозуміння в трудніших хвилинах моєї праці.

Згадуючи шість років існування хору "Бурлака", думаєш про перші його кроки, коли і як це сталося і хто були ці перші, яким засвітила ця гарна візія і нею вони захопилися. Перед офіційним зорганізованням хору заіснувала звичайна стадія чистого ентузіязму, яка зродилася в другій половині травня 1945 р. в південно-західній Австрії, на альпійських полянах Каринтії, на периферіях містечка Шпіталь, в серцях декількох любителів співу. Там вперше я зустрів Степана Гумініловича, Ярослава Бабуняка з його дзвінким баритоном, Григорія Дорожівського, одного з перших перекладачів англійської мови в таборі Белярія - Ріміні, ("нашого інтелектуала"), та Мирона Лозинського, До них з часом спонтанно долучилися інші і так росла ґрупа любителів хорового співу.

Степан Гумінілович
на старшинськім вишколі в Kinschlag'y (Prosecnice — Чехія) в липні 1944 р.

Мій перший і може важний вклад до цієї музичної справи було те, що я притягнув з підфронтових ліній акордеон, який, як це показалося пізніше, став на довго одиноким інструментом акомпаньяменту та, пізніше композицій С. Гумініловича. Там, в містечку Шпіталь, ми виповнювали співом довгі бездільні дні та сумні, просяклі непевністю, вечори. Але щойно за тиждень, в кінці травня, на полях під Венецією, в Італії, в дорозі до першого табору полонених, зродилася ідея створити квартет ревелерсів, який стався початком хору.

Пригадую.... була цілонічна злива. Англійські "хоронителі" згуртували нас на малому, витоптаному в болоті і дощевих калюжах майдані, обгородженим колючим дротом. Накриті одною шинелею і якимсь військовим коцом, при акомпаньяменті громів та стакато дощу, при світлі блискавок, ми пробували розважитися і розважити побратимів, які заманені нашим співом, згуртувалися біля нас. Тоді це, в таких обставинах, зродилася в голові (але і в серці) С. Гумініловича ідея, яку з ентузіязмом підхопила невелика громадка друзів біля нього, заложити квартет, а може і ... хор. Пересічний вік тих голодних, спрагнених (теплаву воду довозили нам цистернами з під Венеції в дуже обмеженій кількості), любимців співу був між 20-25 років.

Вже в дорозі через Альпи до Табору ч. 5 ц, біля містечка Беллярія в північній Італії, на золотих берегах Адріятику, формувалися пляни про голосовий склад хору, репертуар, а теж мету і пляни на будуче. Обставини, в яких ми знайшлися, були нелегкі, але ми були молоді і нам не бракувало ентузіязму правдоподібно запаленого впертим оптимізмом Степана Гуміниловича, майбутнього дириґента хору.

Перша формальна проба хору відбулася біля містечка Беллярія в таборі ч.5 ц, 27. травня 1945 р. на загоні недоспілої кукурудзи. Гурт около тридцять, молодих, напів голих, співаків під розпаленим небом Італії був окружений ще більшим гуртом цікавих "селепків"-слухачів. Ми співали "Засяло сонце золоте", І. Неділського та популярну в'язанку пісень "Сонце низенько" Д. Котка. Готових партитур не було і репертуар треба було відтворювати з пам'яті. Тим ділом занялася з великою посвятою і знанням ґрупа ентузіястів очолювана Степаном Гуміниловичем, до якої входили : Мирон Лозинський, Володимир Домашовець[1]), Володимир Стасишин, Євген Пасіка і Ярослав Бабуняк. Осип Головацький дириґент хору "Славута", доривочно теж співпрацював з цією ґрупою.

Нашою метою було нести розвагу таборовикам, підкріплювати дух молодих людей, що далеко від своїх сіл, міст і рідних, нести нашу національну гордість і красу, українську пісню, серед чужинців, наших "опікунів" шкотів і англійців, як теж серед наших сусідів, німців, яких в тих околицях перебувало понад 150000 (вся армія фельдмаршала Альберта Кессельрінґа), виконувати цю пісню, як можна високо-якісно і тим гідно репрезентувати Україну на чужині. В початковій стадії організації хору велику увагу присвячувалося на освіту і поведінку, а навіть на зовнішній вигляд кандидата. Слід пояснити, що вибирати було з чого. Десять тисяч юнаків, 70% у віці від 17 до 26 років[2]), це було невичерпне, пребагате джерело людського матеріялу, на всякі потреби. А хор міг задоволити тільки обмежену кількість охочих. Не дивно, що багато "рекрутів" перейшло через хор, заки остаточно скристалізувався менш-більш постійний склад. Можливо, що початковий натиск на "елітарність" вплинув на те, що голосово хор міг мати ще сильніший склад, але вище згаданий "стандарт" доводив до компромісів між голосом, а згаданими атрибутами. Були випадки, що ми мали "око" на деяких співаків з інших таборових хорів (нпр. дуже доброго хору "Славута", який обслуговував табір і округу в часі наших пізніших поїздок по Італії), але вони, з малими виїмками, часто з товариських причин, рішали залишатися у своїх кругах. Пригадую також з тих часів нашого першого адміністратора Нестора Чорного (пізніше цю функцію перебрали Григорій Дорожівський та автор тих рядків). Ще сьогодні бачу його, як в погану погоду бродить в болоті "по коліна" і майже силою витягає нас із шатер на проби. Так само голодний, як всі, він завжди мав велике почуття обов'язку, знаходив силу волі сповняти цю невдячну, але конечну функцію.

Хоча дириґентом і мистецьким керівником був Степан Гумінілович, то початково на вибір співаків великий вплив (може навіть рішальний) мав Мирон Лозинський, якого ми називали "Вуйком". Він, старший за нас "пістолетів", співав перед війною професійно у славному квартеті ревелерсів "Юранда" у Варшаві. Вуйко мав

В шатрі - Ріміні, жовтень 1945 р.
Зліва: Юрій "Рурус" Кушнір, Степан Гумінілович і Ярослав Бабуняк.

чудовий "м'який" бас і був наскрізь професіоналом, вражав вишліфованою культурою та делікатним тактом. Це була "світова людина" і Степан його дуже шанував і любив.

Нових "аплікантів" приймали до хору на пробний час, здається біля двох тижнів. В тому часі кандидати мусіли присвоїти собі партії декількох вибраних "владою" творів. Вони, ці кандидати, були безнастанно обсервовані "Вуйком" : на пробах, на виїздах, у їдальнях, на виступах - всюди. На кінець пробного періоду відбувалися т.зв. квартети, щось в роді останніх іспитів. Всі хористи засідали на підлозі кругом залі (в бараку), а ці нещасні ставали квартетами на середині та "концертували" із вивченого матеріялу. Висліди квартетів і попередніх обсервацій "Вуйка", рішали про те, кого приймуть до хору. Ця система перестала діяти пізніше, коли після виїзду С. Гумініловича до Австрії, 4. листопада 1946 року, хор перебрав баритон-соліст, кол. дириґент хорів в місті Стрию, в

Західній Україні, Євген Пасіка (мистецьке псевдо Ярема Гордій). Думаю, що тут і там не обійшлося без легкого суб'єктивізму, коли рішалося про долі кандидатів, але це вже таке життя!

На цьому місці слід навести кілька моїх думок про наших дириґентів.

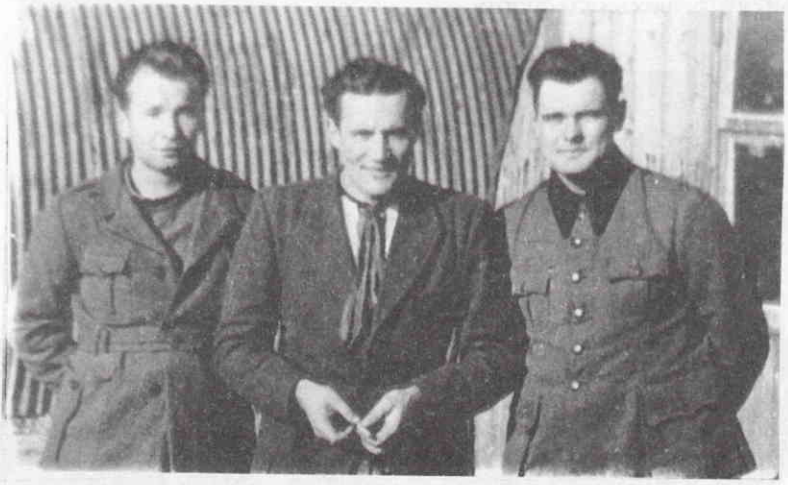

Перед бараками "Ревіру" (таборовий шпиталик) - Ріміні, жовтень 1945.
Зліва: Нестор Чорний, Степан Гумінілович і др. Леонід Мірошниченко.

Степан Гумінілович (Коломия 9. січня 1917. - Торонто 27. січня 1985.). По музичній освіті скрипаль. Вчився у філії Музичного Інституту ім. М. Лисенка в Коломиї. Обдарований надзвичайними музичними здібностями. Композитор численних творів естрадного жанру, які тішилися великою популярністю в Таборі, а пізніше перенесли їх Рімінці до таборів переселенців в Німеччині і Австрії по світі, через Південну Америку до ЗСА, Канади, а тепер в Україну. Аранжував музичні твори для чоловічого хору та жіночого і чоловічого квартетів. Як дириґент, визначався легкістю (мені нагадує Володимира Божика), а технікою дириґування, на думку багатьох, був подібний до Дмитра Котка (казали, що був членом хору цього дириґента). В загальному фаворизував тенорів (сам мав добрий тенор), приділяв їм особливу увагу і дехто підозрівав, що часом підчас концертів подавав тон вище, щоб почванитися високими тонами своїх тенорів. Одначе наші співаки низьких реґістрів ніяк не були трактовані дириґентом "по мачушиному". Члени німецької оркестри "Нойґебавера", які були на одному з наших концертів в Неаполю, слухаючи наших "контристів" не могли прямо з дива вийти звідки беруться в людей такі низькі тони. Вони признались, що підозрівали, що ми користуємося якимсь інструментом, який нам "помагає".

Степан був строгий і серйозний в справах дисципліни хору, але дуже товариський і чемний в поведінці, завжди усміхнений, з культурним сенсом гумору. Легко здобував приязнь друзів. Фізично високий, пристійний і атлетично уздіблений, часто репрезентував Табор у різних видах спорту.

Перед бараками "Ревіру" - Ріміні, жовтень 1945 р.
Зліва: Нестор Чорний, Євген Пасіка, Богдан Тарновецький.

Євген Пасіка, (Голобутів б. Стрия, 23.X. 1910.-Рочестер, НЙ, 9. IV. 1985). Музичну освіту здобув в Інституті ім. М. Лисенка у Львові. В Стрию організував при "Просвіті" курси хорових диригентів. Був одним з організаторів 55 нових Просвітянських хорів по селах Стрийщини. Згодом викладав гармонію, контрапункт і провадив школу диригентури у філії Музичної Школи ім. М. Лисинка в Стрию. Середнього росту, кремезної будови, товариський та надзвичайно лагідної і спокійної вдачі, вражав нас своєю невкритою любов'ю до синів Яреми і Гордія, яких залишив 2-3 літніми дітьми, коли йшов до Дивізії (від імен синів прибрав псевдо Ярема Гордій). Співав могутнім баритоном, диригував "по книжці", фаворизував форте. Композитор, автор маршу Дивізії "Галичина" до слів Богдана Стефанишина. Зорганізував і провадив для хористів "Бурлаки" курси сольфеджа. Цінив опінії друзів, але в справах "музичних" кермувався власним розсудком.

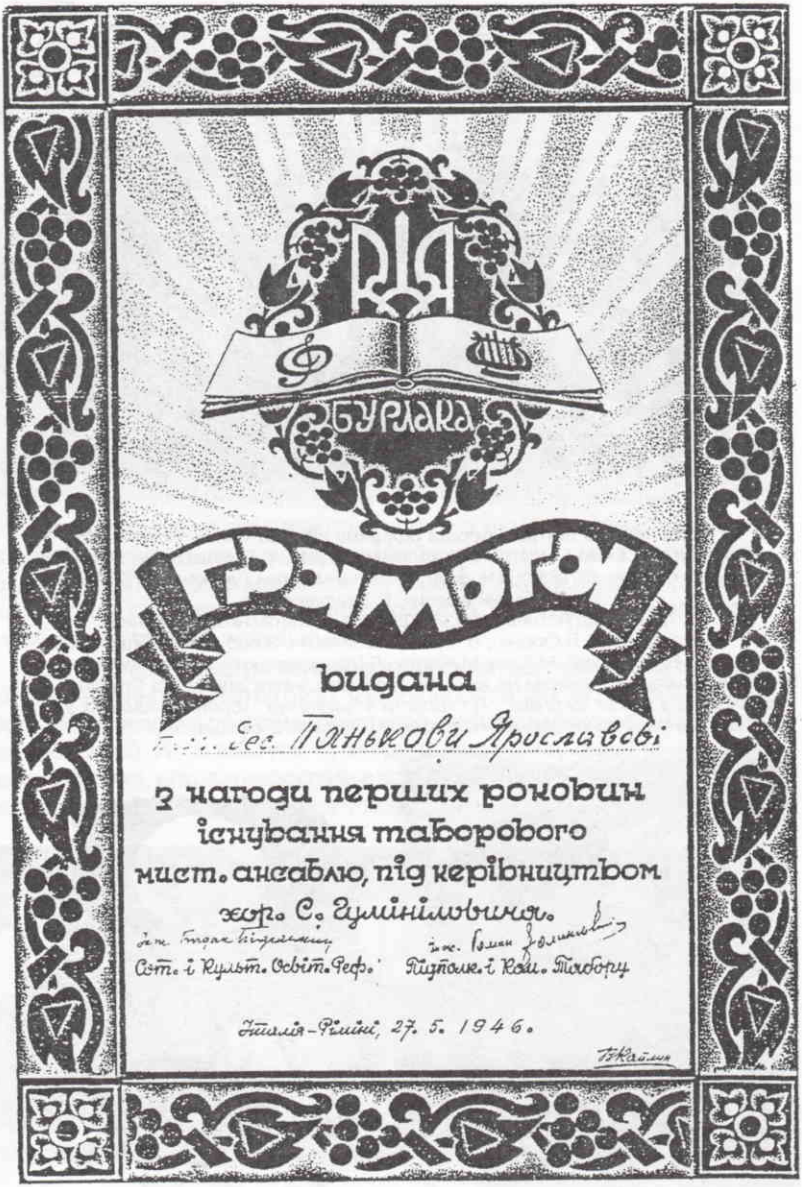

Грамота роботи мистця-графіка Володимира Каплуна

Біля нашого шатра - перша офіційна знімка. Ріміні, осінь 1945.
Перший ряд з ліва (сидять): В.Наконечний, С.Дац, В.Домашовець, І.Марієвич.
Другий ряд: Є.Пасіка,Н.Чорний, Диригент Степан Гумінілович, С.Маєр, О.Рейнарович, Б.Тарновецький.
Третий ряд (стоять): Н.Н., О.Длябога, М.Матвієнко, Д.Хованець, Г.Дорожівський, В.Сюсько, В.Юрків, В.Войтович, Я.Бабуняк, Я.Ліщинський, Є.Гумецький, М.Стек, М.Костик, Л.Гладишевський, В.Коламуняк.
В наших архівах ми знайшли на жаль лиш небагато знімок диригента Степана Гумініловича з хором "Бурлака". Тут хористи в "цивільних" убраннях пошитих з німецьких військових уніформів. На фотографії бракує 5-ох хористів.

Ріміні, осінь 1945р.
Автор Я.Паньків
перед шатром

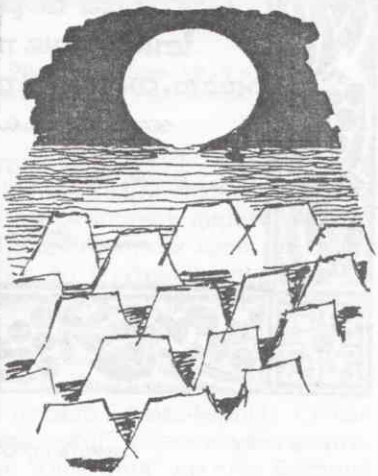

Спочатку назва хору була "Студентський хор У.Т.П. Ріміні під дирекцією С. Гумініловича". Майже рівночасно Культурно-Освітний Відділ, що зав'язався при Команді Табору придбав нам назву "Хор А". Хор "Славута", який початково був виключно церковним хором, одержав назву "Хор Б". Пізніше, коли ми ґастролювали по Італії, Хор "Б" заступав нас льокально (тобто в таборі), як також обслуговував німецькі табори та англійські військові з'єднання в окрузі Ріміні.

Початково проби відбувалися нерегулярно, але згодом праця пішла систематично. Проби відбувалися двічі денно. Тому, що спершу окремого приміщення не було, ми співали прямо на дворі при чому часто дошкуляла італійська жара. Після кількох тижнів праці хор придбав уже невеликий репертуар, з яким літом 1945 року вперше "за дротами" показався у шотляндців, які саме тоді охороняли наш табір. Ми виступали під голим небом, перед великою скиртою сіна, що служила за декорацію (в таборі ми виступили з першим, офіційним концертом разом з хором "Б", очевидно теж під голим небом 24. червня 1945 р.). Згодом прийшли інші виступи спричинені доброю реклямою, що її поза табором нам виробили шотляндці, а пізніше англійці.

Розуміється, що друкованих програмок на наших виступах в Італії (і пізніше частинно в Англії) не було. Точки концертів заповідалися зі сцени. Цю функцію ведення програми початково знаменито виконував Ґригорій Дорожівський. Його виступи були ґрунтовно опрацьовані та на дуже високому рівні ; нпр. він перекладав віршем, на німецьку або англійську мови, слова пісень, які ми виконували. Пізніше, коли Г. Дорожівський

Ріміні- листопад 1945 р. -
В щойно збудованім театрі, в нових щойно вшитих строях.
Диригент Степан Гумінілович в середині поміж двома шаблями танцюристів.
На знимці бракує 5-ох членів Ансамблю

Ріміні- листопад 1945 р. — Перед нашим шатром
Зліва: Я.Паньків, А.Скоробагатий, І.Кушніренко, М.Лозинський, В.Мота, Р.Стрільчик, В.Сюсько і К.Когутяк
в середині приклякнув "Стасьо" — наш господар. *)

*) *Знаю, що я не простив би собі , коли б тепло не згадав побратима, який довго був з нами, — хоч офіційно не був членом самого Ансамблю. Наше щоденне життя було тісно пов'язане з його скромною, але симпатичною особою. Не пригадую собі його прізвища. Для нас він був "Стасьом". Він був нашим опікуном, інтендантом, господарем, — "нашою ... "мамою"! Стасьо мав контакти з нашим таборовим "вільним ринком", що нераз ставало в пригоді, коли в хвилинах загальної "депресії" в нашому таборі він зумів роздобути "Смерть Селепка" — популярний в таборі "могорич" та кілька цибуль, і, розуміється, що сама поява Стася зі згаданими "марципанами" розвіювала хмари мінорного настрою, не кажучи вже про бібу, яка слідувала. Нехай чих кілька слів буде висловом вдячності нашому незабутньому побратимові.*

хвилево занедужав та не міг виконувати цієї функції, Степан Гумінілович призначив мене на цей "пост" і від того часу ведення програм українською та німецькою мовами перейшло на менше формальний, а більше погідний стиль. Англійською мовою виступав Любомир Гладишевський, часом Осип Турко (офіційний перекладач табору).

І так на запрошення Головної Команди англійської 8- мої Армії , в днях 9 та 12-того вересня, 1945 року, ми виступили з повними концертами в містечку Річіоне. Другого із двох концертів слухало кілька високих старшин, а командир армії, маршал сер Гарольд Александер, висловив своє захоплення. Ясно, що після концерту не обійшлося без "пиру" в англійській їдальні.

В листопаді трапилася цікава подія: Коротко перед початком нашого концерту в англійському військовому шпиталі (місцевості не пригадую) котрийсь з хористів побачив через щілину в куртині, що в залю війшла ґрупа сов'єтських офіцерів, та засіли в першому ряді крісел перед сценою. Вони здається були членами репатріяційної комісії, що якраз в тому часі "урядувала". Дириґент на скоро змінив початок наміченої програми і на місце більш розвагової точки ми почали концерт чимсь "політичним". Вислід був такий, що ціла делеґація остентаційно покинула залю. Реакції з боку англійців ми не запримітили.

На якийсь час виїзди хору поза табір перервалися, бо у нас діяла сов'єтська репатріяційна комісія і цей час хор використав на доповнення репертуару.

На цьому місці годиться насвітлити коротко справу намагання більшовиків репатріювати Дивізію до СРСР. Тут дозволю собі переповісти думки Всеволода Б. Будного із Збірника "Ріміні" у статті п.з. "Репатріяція". Автор статі пояснює, що проблема насильної видачі Дивізії більшовикам і остаточне вирішення цієї проблеми англійцями в нашу користь чекають ще свого дослідника. На конференції в Ялті в лютому 1945 р. союзні держави вирішили, між іншими, репатріювати до Радянського Союзу всіх колишніх громадян, що будуть перебувати в котрій небудь окупаційній зоні в Західній Европі. Послідовно, нашу Дивізію мала взяти в полон армія СРСР. Це не сталося. Існують підстави до здогаду, пише упорядник

Октет з акомпаньяментом бандур — Ріміні, весна 1946 р.
Бандуристи зліва: В.Мота, Я.Бабуняк, В.Войтович.
Октет: В.Сюсько, Я.Паньків, Я.Ліщинський, В.Наконечний, Б.Тарновецький, В.Юрків, Л.Гладишевський, М.Стек

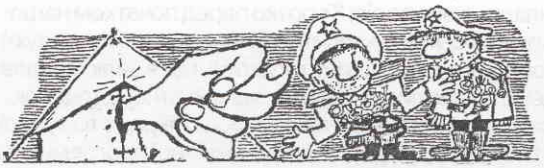

"Ріміні", що вирішення англійців прийняти Дивізію, залишиться, можливо, назавжди таємницею. Чому вони взяли під охорону нашу Дивізію хоч кілька днів пізніше віддали козаків на поталу Москві, важко зрозуміти. У час коли в Белярії діяла сов'єтська репатріяційна комісія, на конференції переможців в Потсдамі наша Дивізія була вирізнена тим, що вона була єдиною військовою формацією, якої домагався "сам" Сталін. Сьогодні є відомо, що тодішний прем'єр Вінстон Черчіл був спочатку позитивно наставлений до домагань своїх більшовицьких партнерів, але інтервенція Молотова в справі Дивізії спричинила ближче зацікавлення Черчіля цією проблемою у висліді чого він змінив свою первісну думку про репатріяцію. Тим часом наш табір ставив успішний опір намаганням Москви дістати Дивізію в свої руки. Спільним зусиллям комендантів табору, старшин, підстаршин і вояків доведено до відома англійців "нашу правду" і можна сподіватися, що англійці прийняли її до відома. Автор статті успішно доказує, що інтервенція Папи Пія XII до урядів Великої Британії та США теж мала великий вплив на хід подій. У своєму зверненні до тих же урядів з датою 5. VII. 1945 р. є прохання "не репатріювати насильно українців".

Після переїзду з Беллярії до постійного табору біля містечка Ріміні (17 - 18 жовтня 1945 р. табор Ріміні ч.1), хор нав'язав співпрацю з існуючим вже театром, якого режисером був колишній артист станиславівського театру ім. І.Франка, Степан Столярчук[3]) Спільними силами на Різдво (січень 1946 року), постановлено першу дію традиційного "Ой не ходи Грицю" та третю дію "Запорожець за Дунаєм". В обох постановках в жіночих ролях виступали наші мед-сестри, яких привозили до нас на проби та виступи з поблизького Річчіоне. Кожночасний приїзд "правдивих" дівчат до табору само-собою був неабиякою атракцією, не говорячи вже про вистави, які відбувалися в досить приличному театрі, найбільше імпозантною структурою, що його побудували самі таборовики під керівництвом Володимира Побідинського.

Ось, як сьогодні розказує про ці події наша подруга Павля Фіґурка-Плав'юк, кол. мед-сестра Дивізійних воєнних шпиталів:

"Був це дуже зворушливий момент, коли наспіла приємна новина, що наші побратими дістали дозвіл запросити нас до свого театру, щоб разом з ними виступити у виставі "Запорожець за Дунаєм". Ми не знали, які ролі нам припадуть, знали тільки, що народні танки будуть частиною наших виступів. Розуміється, що ми радо та з ентузіязмом прийняли це запрошення і з великою нетерпливістю очікували тої хвилини, коли нас врешті покличуть на першу пробу до рімінського табору.

Сам табір з морем симетрично уставлених шатер, де був загальний порядок і чистота і де нас вітали по дорозі до таборового театру, приязно усміхнені обличчя таборовиків. щораз то більше посилювали наші симпатії до "наших рідних хлопців". Ми були захоплені самим будинком театру і не могли надивуватися, що наші побратими змогли в примітивних умовах табору полонених створити так знаменне діло. В театрі уже чекали на нас члени Ансамблю "Бурлака", яких ми знали з їхнього ранішого виступу в нашому жіночому таборі.

Наскільки пригадую, то на проби, що відбувалися майже кожного дня , привозили нас наші "хоронителі" - англійські вояки. На пробах члени театру і Ансамблю "Бурлака" відносилися до нас наче рідні брати. Навіть помагали нам виготовити потрібні до виступів народні строї.

Врешті відбулася нетерпеливо очікувана прем'єра, а пізніше ряд вистав. Які контрасти почувань! - Перше Різдво в полоні, за колючими дротами, на чужині, з тугою за рідними, за Батьківщиною. А тут емоції самих виступів: Декорації, світла, музика, спів. Театр вщерть заповнений ентузіястичними глядачами, яких іскристі, заповнені сльозами очі та спонтанні оплески, неможливо забути. Неначе чудовий сон ! Ми разом, одна велика сім'я. Нічого не могло бути кращого, більшого ! Ми не могли пережити в той час глибших, більш зворушуючих емоцій. - Я певна, що кожна з нас, колишніх мед-сестер 1. Української Дивізії, в таборі полонених в Річіоне-Італія, до сьогодні живе незабутніми споминами про ці давно минулі пережиття в таборі полонених 1. Української Дивізії УНА в Ріміні - Італія.

Мед-сестра Галя Кравчук-Кандюк
Цельніц - Австрія, травень 1945 р.

Дві сестри...мед-сестри.
Річіоне, 8. вересня 1946 р.
В день шлюбу їх подруги мед-сестри Галі Кравчук з хор.Богданом Кандюком.
Зліва: Павля Фіґурка-Плав'юк і Нуся Фіґурка-Роздільська

Ріміні, 7 січня 1946 р. "Запорожець за Дунаєм" III. акт "Grand Finale"
З ліва: Галя Солтикевич, Я.Бабуняк, Ганя Пісоцька, Є.Пасіка, Є.Гумецький, Тамара Потапенко, Галя Кравчук, В.Войтович і Оксана Солтикевич

Зустріч в Міраморе, січень 1946.
З ліва: К. Когутяк, Я. Паньків, Валя Петрів-Мушинська *), Є. Гумецький, Тамара Потапенко-Каркоць, Микола "Смерека"-Волинський редактор таборового тижневика "Батьківщина".

*) Моя і М. Волинського шкільна товаришка з холмської гімназії, несподівано відвідала нас з Риму в дорозі на еміграцію до Аргентини. (Я.П.)

Список мед-сестер з Річіоне,
які брали участь в театральних виставах з Ансамблем "Бурлака"
в Ріміні-італія, в січні 1946 р.

За інформаціями, які ласкаво подала посестра Галя Кравчук-Кандюк, а теж посестра Валя Фаб'ян-Цурковська.

Надія Боручик-Сергійчук
Ольга Важна-Ванкевич
Олена Вашків
Татяна Іванців- Шухевич
Валя Квітчаста
Галя Кравчук-Кандюк
Люба Кочергіна-Чолкан
Ганя Пісоцька-Славич
Катя Погорилова
Ніна Погорилов
Тамара-Потапенко-Каркоць
Лариса Сисак-Кривуляк
Галя Солтикевич-Колісник
Оксана Солтикевич-Турко
Валя Фаб'ян-Цурковська
Павля Фігурка-Плав'юк
Нуся Фігурка-Роздільська
Галя Хотинецька

Відвідини в Чезенатіко - жовтень 1946. *Зліва:* Олесь Білик рімінський поет, ЛюбаКочергіна-Чолкан, Орест Городиський редактор щоденника "Життя вТаборі", Лариса Сисак, Я.Паньків, *сидить:* Володимир Каплун - редактор сатиричного тижневика "Оса".

Коротко перед згаданими виставами, бо ще в місяці грудні 1945 р., хор вперше виступив в таборі в народних строях. В програмі концерту виступив теж квартет ревелерсів, група танцюристів народних танків створена влітку 1945 р. Ілярієм Кушніренком, та невелика капеля бандуристів під орудою Ярослава Бабуняка. З цього часу ми прийняли назву "Ансамбль Бурлака".

Справою народних строїв зайнялася Команда Табору. Згадані строї продукували наші таборові майстри з матеріялів знайдених таки в самому таборі, головно з шатер, якими наділила нас англійська Команда. Шатра складалися з двох кольорових, відносно м'яких матеріялів, один темно синій, це було на шаравари, другий сніжно-білий, це зужили на сорочки. Вишивки на сорочках в червоно-чорних кольорах вишивали здається самі таборовики[4]), а червоні крайки з

пофарбованого матеріялу, з якого були сорочки. Гарасівки були малинового кольору. Чобітки "піскової" закраски злагодили таборові шевці з грубого брезенту (підошви були шкіряні !). В загальному, наші строї справляли на глядачів гарне враження і ми користувалися ними аж до кінця існування Ансамблю.

Над Адріятиком - Чезенатіко квітень 1946 р.
Н. Чорний, Валя Фаб'ян,
Я. Паньків і Ляриса Сисак

Репертуар Квартету складався переважно з композицій Степана Гуміловича до слів Юрія Форися (частіше було навпаки : Степан писав музику і тоді "замовляв" у Юрка слова). Зрозуміло, що великий вплив на діяльність квартету мав "Вуйко", він був експертом в цій матерії. В загальному ми тішилися поводженням в таборі, як теж поза табором, хоча трапилося один раз, що один зі старшин "старої ґвардії" скритикував нас, що ми займаємося "ганчірковою" музикою. Мовляв воякам це не личить. В квартеті співали : Григорій Дорожівський, потім Володимир Войтович (І-ший тенор); Ярослав Паньків (2-гий тенор); Ярослав Бабуняк (баритон), а баси мінялися так, що початково був Мирон Лозинський ("Вуйко"), а потім Богдан Тарновецький. Акомпаньювали Юрій Крайчик (акордеон), або Євген Гумецький (ґітара).

Згодом, в Англії, коли Ансамбль припинив свою діяльність (формальний акт розв'язання, на жаль, ніколи не відбувся!), ми взялися до організування нового хору, який ми назвали "Гомін", а квартет продовжував свою діяльність з тим, що місце В. Войтовича заняв Борис Боднар, а Б. Тарновецького Ярослав Ліщинський, а Ярослав Бабуняк акомпаньював на ґітарі.

Як я вже згадував, групу танцюристів зорганізував і дуже успішно провадив Ілярій Кушніренко. Ілярій був досвідчений в цій ділянці, бо займався тим ділом професійно ще в Галичині. В репертуарі тієї групи були в більшості народні танки. Постійними, або частковими членами були : Бачинський Ярослав, Вербинюк Василь, Когутяк Корнило, Саїк Степан, Семенюк Петро і Яницький-Перегінець Петро. Музичний супровід давали : Гумецький Євген, Каламуняк Володимир (ґітара), і Костик Микола (акордеон).

Наші бандуристи заслуговують на окрему згадку, а їхній "Батько" Ярослав Бабуняк на велике признання. Діло почалося майже з нічого. Крім Славка і Володимира Моти, а зчасом Петра Гулаги, жоден з пізніших

бандуристів на цьому інструменті не грав. Але це не все. В таборі не було ані одної бандури. Треба було зібрати відповідних кандидатів на бандуристів, змайструвати бандури, а потім вкласти багато праці, щоби з тих початкових елементів створити капелю бандуристів. А успіх був. Дерево в усякому виді, в цій частині Італії, в цей час (1945-46 рік) було "на вагу золота".

Проблему інструментів розв'язали таборові майстри, які доконали здавалобся неможливого. Ці майстри-чародії це Авраменко Микола, Дарміць і Шкамбара Василь, створили інструмент з дощок з бочок, в яких привозили до табору спорошковане молоко, головиці з кусків знайденого дерева, в'язання де починалися струни з гарматних гільз[5]), (це робив ще один майстер Михайло Ціховлас), а всякі дрібні металеві додатки виконували учні Майстерської Школи. Струни робилося з телефонічного дроту.

Тріо бандуристів
В. Мота, Я. Бабуняк, В. Войтович.

Квартет бандуристів
зліва: В. Мота, Я. Бабуняк, Б. Боднар, П. Семенюк

Октет з бандурами
сидять зліва: В.Мота, Я.Бабуняк, Б.Боднар, *стоять зліва:* В.Сюсько, В.Войтович, Я.Ліщинський, Я.Паньків, В.Наконечний, В.Юрків, Л.Гладишевський, М.Стек

Поза на весело: *на першім плані танцюристи, зліва:*
К.Когутяк, І.Кушніренко, П.Семенюк, П.Перегінець.
Бандуристи: В.Мота, Я.Бабуняк і Б.Боднар
та хористи: В.Войтович, В.Сюсько, М.Стек, Я.Паньків, В.Юрків,
Я.Ліщинський, Б. Тарновецький, В.Наконечний і Л.Гладишевський.

В центрі: балетмайстер І. Кушніренко,
зліва: П. Перегінець , П. Семенюк, К. Когутяк.

Сидить: І. Кушніренко, *зліва:* С. Саїк,
П. Перегінець , К. Когутяк., П. Семенюк.
Оркестра: Є. Гумецький, М. Костик і В. Каламуняк

Зліва: П. Семенюк, І. Кушніренко,
П. Перегінець і К. Когутяк.

Зліва: К. Когутяк, П. Семенюк, І. Кушніренко і П. Перегінець

Остаточно, крім Славка Бабуняка, бандуристами були : Борис Боднар (він подав мені більшість цих інформацій!), Володимир Войтович, Петро Гулага, Володимир Домашовець, Володимир Мота і Петро Семенюк.

Треба згадати, що час-до-часу, коли зайшла потреба зміцнити групу додатковим голосом, тоді "творилося" нових бандуристів, які сиділи на сцені і симулювали, що грають на бандурі. До таких належав спочатку Влодко Войтович (він остаточно став бандуристом!), і автор цих рядків, який ніколи ним не став.

Пригадується мені не дуже то приємна для мене подія, що мала місце пізніше в Англії. На важливому концерті в лондонській залі "King George V", я "грав" з бандуристами і коли ми скінчили пісню, я зауважив, що з моєї бандури висять дві струни. Напевно дехто міг дивуватися, як я вмію грати без бракуючих струн.

Нашими найближчими сусідами був німецький табір ч. 2. Полонені збудували там дуже гарну велику концертову залю з матеріялів залишених по знищених будинках колишнього військового летовища. У цій залі, яку назвали "Deutschlandhalle", були органи, які самі полонені зробили з пушок з консерв. Кажуть, що різні знатоки з'їздилися з цілої Італії оглядати це чудо.

На відкриття "Deutschlandhalle", запрошено наш хор з концертом. Заля була переповнена "по береги". Це був різдвяний час 45-46ого року. Ми почали програму німецькою колядою "Stille Nacht" в знаменитій обробці С. Гумініловича з баритоновим сольом, що його зі зворушенням виконав Ярослав Бабуняк. Настрій публіки та повага хвилини спричинили, що ми співали з надзвичайним відчуттям,

Перед нашим шатром, серпень 1946 р.
Зиркає з шатра: П.Перегінець , потім Д.Павлишин, В.Мота, Я.Паньків, І.Кушніренко, Р.Стрільчик, Р.Паращак.
Сидять в середині: Ю.Кушнір і К.Когутяк.

З "Приблудою", грудень 1946.
Зліва: В. Мота, Я. Паньків, *стоїть:* П. Перегінець.

Ріміні 29. січня 1946 р.
Карикатури (акварeля) рисував Гого
Вірші творив Фю-Фю (Ю. Форись)
Влодзьо Домашовець
"Enrilo" – добра цикорія
"Enrilo" найкраща є....
Стефко Гумінілович
Слава ! Слава Отамане !
Ой Ти Батьку наш !
Ми з тобою в світ широкий
Підемо всі враз !!!
Ляля Пасіка
Реве та стогне – бас глибокий,
Волосся дубом підніма,
Дзвонами тони гне високі
То вирина – то потопа ....
Панько Паньків
Не лелій надій
Це тільки мрія
Ча-рівна-а-а-а
і т.д і т.д.
Славко Бабуняк
Я сміюсь з кохання
з чарівних мрій
І дивлюся сміло в очі
судьбі своїй
Але часом побачу
таки у сні
Як спокусу – ці ніжки дві !

Папа Маєр
Попереду папа Маєр
Що віддав би жінку
За тютюн та люльку
Та – не фраєр...
Только Скоробогатий
Ой знаю знаю – кого кохаю
Але не знаю – з ким жити маю...
Бобо Тарновецький
Сумно пливуть хвилини
Думка до тебе лине
Серце у грудях б'ється
І десь несеться –
Котячий жаль ....
Булавний Матвієнко
Ще ! Ще ? Ще ! Ще вище
Заспівай – ще вище....
Рурус Кушнір
Висока Ексмісійо...

Ромцьо Стрільчик
Минули гарні дні,
оставили мені
Солодкі спомини–зідхання.
Та твердо вірю я,
що прийде для ножа
Харчів смачних
чар паювання !
Славко Ліщинський
Граф Гумецький
Порадь мені дівчинонько
Що маю робити
Чи в науці втопитися
Чи тебе любити
Дмитро Павлишин
Кекс приходить до мене щоночі
В цю хвилину як тведо я сплю,
Заглядає у заспані очі
І шепоче: Ах, – з'їж, — я хочу....
Ромцьо Паращак
"Нє мам ніц, – Нє дбам ніц ..."

Прем'єра ревії "В мельодії ритмі"
муз. Степан Гумінілович, лібретто Фю-Фю (Юрій Форись)
в таборовім театрі в Римині 4. квітня 1946 р.

Перший ряд зліва до права (стоять): НН (танцюрист), С.Саїк, НН, Л.Гладишевський, К.Когутяк, В.Войтович, Я.Паньків, М.Лозинський, композитор С.Гумінілович, Я.Бабуняк, Б.Тарновецький, Ю.Крайчик акмпньятор, М.Костик, ХХ, ХХ (члени "Троїстої Оркестри". *Сидять:* І.Кушніренко директор танцювального Ансамблю, В. "Монюсь"Каламуняк, Ю."Висока Ексмісійо"Кушнір, НН, М.Француженко актор жіночих роль, В.Ляхоцький, В.Сюсько, Ю.Форись лібретист ревії, Р.Стрільчик, два члени "Троїстої Оркестри". *Сидять на підлозі:* Микола"Ко-Ка" Малюжинський карикатурист сатиричного тижневика "Оса", Ґоґо (рисував частину декорацій ревії) і О.Длябога.

спеціяльно, коли ми побачили, як німці плачуть. Різдво в полоні, а спеціяльно перше, викликає зрозумілі настрої.

За ініціятивою та силами всіх членів Ансамблю у місяцях березні та квітні 1946 р., влаштовано дві ревії п. з. "В мелодії ритмі" та "Весна ідє". Музичне оформлення дав С. Гумінілович, а лібретто Юрій Форись. Оркестрою дириґував Осип Головацький. Скечі "плодили" хористи.

З гумору, найбільше успішними (на мою думку) були виступи Юрія ("Руруса") Кушніра, який перебраний за старого дядька, розказував про

"Дядько" Юрій Кушнір
і Володимир Ляхоцький

Роман Стрільчик
і "панна" Володимир Сюсько

життя в містечку Козовій, "Рурус" починав свої монологи чимсь в роді "Висока Ексмісійо! Перепрашєю Вашу старість Вас яко ґречних..." Мушу зазначити, що ці ревії були місцем для прем'єр пісень легкого жанру компонованих С. Гуміліовичом до слів Юрія Форися. Деякі з них, як нпр. "Вона не прийде" популярні до сьогодні (автор цих рядків був першим виконавцем цієї пісні на ревії "В мелодії ритмі"). Особливо імпозантним і підбадьоруючим був фінал ревії "В мельодії ритмі":

В мельодії ритмі, у темпі нот,
Здійняти щастя з мрійних висот
Палка музика, безжурний спів,
Наповнять сонцем безодню днів.

Веселим бути - нелегка річ.
Сміятись долі до смутних віч
Повинен кожний, хто ще живий,
У кого кров ще, хто молодий!

СМУТОК ГЕТЬ, туга проч!
Смійся з долі, хоч-не-хоч.
Юний сміх-щирий сміх,
Він для всіх-він для всіх!

Рімінький театр

"Маруся" (Микола Францyженко) і **"дядько"** (Юрій Кушнір)

Вокальний квартет.
Зліва: В.Войтович, Я.Паньків, Я. Бабуняк, Б.Тарновецький, акомпаньює Ю.Крайчик

Ще одна "прімадонна" рімінського театру: Зенон Гайовський

Відпочинок в шпиталі в Чезенатіко - 10. квітня 1946 р.
Перший ряд зліва (сидять): В.Юрків, НН, М.Костик, В.Войтович, Я,Паньків, Р.Стрільчик, К.Когутяк, В.Мота, В.Домашовець, І.Кушніренко.
За ними клячать: Ю.Кушнір, С.Дац, Є.Гумецький.
Стоять: пор.Володимир Ляхоцький адютант ген. Михайла Крата, Я.Бабуняк, В.Каламуняк, Я.Ліщинський, В.Сюсько, Р.Паращак, диригент С.Гумінілович,Б.Тарновецький, І.Марієвич, В.Наконечний, М.Стек, Рейнарович, С.Маєр і М.Матвієнко.

На Адріятику в Мірамаре, липень 1946 р. *Перший зліва:* Я, Паньків, В. Наконечний, *другий* в горі "Стасьо".

Чезенатіко, липень 1946 р.
Мед-сестра Люба Кочергіна

В таборі наші ревії мали великий успіх, а поза табором...? Ми поїхали з нашою ревією до сусіднього німецького табору. Це явилося великою помилкою. Німці делікатно радили нам триматися нашого хорового мистецтва, яке до речі, вони прямо обожнювали. Наші ревії до них не промовляли.

Не буде важко уявити собі нашу ейфорію, коли вчасно літом 1946 р. наспіла вістка, що Ансамбль виїде на ґастролі по південній Італії. Команда табору придбала нам нові однострої, ми "вишліфували" репертуар і 17. липня 1946 р. виїхали до Неаполю. В Неаполі нас примістили під шатрами в парку біля літньої резиденції колишнього короля Італії, яка називалася "Palazzo Roale di Capodimonte".

З Неаполю ми виїздили з концертами до таборів німецьких полонених, таборів біженців та англійських військових з'єднань. Згадана поїздка тривала понад місяць і в цьому часі Ансамбль дав біля двадцять концертів.

Годиться згадати, що наш Ансамбль був обдарований людьми з різними здібностями, між ними вирізнялися аматори спорту і тій ділянці присвячувалося немало енергії. Ми мали дружини відбиванки, кошівки, копаного м'яча, стук-пук, як також групу дуже добрих шахістів. Наші команди тішилися добрими успіхами так в таборі, як теж на виїздах, а індивідуально деякі наші члени виступали в збірних командах табору. Диригент хору Ст. Гумінілович грав на воротах в репрезентації табору копаного м'яча, а теж виступав від табору у відбиванці і стук-пук, Ярослав Бабуняк у відбиванці, а славним чемпіоном на ціле Enclave Rimini в стук-пук був Любомир Гладишевський.

Мій друг "Ґоґо"[6]) пригадав мені про участь наших спортовців в "Олімпіяді" в інтернаціональному таборі "біженців" біля міста Неаполю, в місцевості Баніолі. Ми приїхали туди з концертом в неділю 7. серпня 1946р. і Управа Табору запросила нас взяти участь в "Олімпіяді", яка якраз тоді відбувалася. Коли наші "Бурлаки" здобули першенство у відбиванці, стук-пук (Л. Гладишевський) і в бігу на 100 м (Степан Гумінілович), то нам запропонували, щоб ми (не члени табору), виступали поза конкурсом. - Осяги наших спортовців, а потім вечором наш успішний концерт, - дуже високо піднесли дух українців, мешканців баньольського, інтернаціонального табору.

Стопа життева в післявоєнній Італії була дуже низька і населення давало собі якось раду, часто не дуже то приличними і законними способами. В таких обставинах дрібне злодійство було дуже популярне. В часі наших ґастроль в південній Італії ми знайшлися в славному містечку Помпеї, що лежить на узбіччю вулкану Везувія. Наша автомашина задержалася в центрі міста перед місцевою церквою та, як це бувало майже всюди в південній Італії, нас обступила юрба італійців оферуючи продати нам різні пам'ятки. Наш дириґент Степан сидів біля водія з рукою спертою на вікні і заки зчунявся, вже не мав на руці годинника.

Подібні історії повторювалися частіше. Тому , що в нашій "підводі" не було досить місця на всі наші особисті речі, наша машина тягнула за собою причіпку навантажену якраз цим. Пригадую, одного разу, коли в перших днях нашого побуту в Неаполю ми їхали містом, водій зповільнив швидкість на закруті, а хлопчурі напали на причіпку і намагалися (частинно успішно!) присвоїти собі наше дуже скромне добро. Від того часу ми дижурили на причіпці : коли їхали через місто, один з хористів сидів на речах з канчуком в руці та відганяв тих молодих "підприємців".

Не можу забути трагічного випадку, який зворушив нас дуже глибоко. При кінці літа, біля містечка Бакуолі, потонув в Тиренському морі наш бандурист, уродженець Харківщини Петро Гулага. А було це так:

На прогульці в Помпеях, серпень 1946 р.
Сидять (зліва): Я.Паньків, П.Перегінець,М.Костик, В.Войтович, О.Турко.
Стоять зпереду: Р.Стрільчик, А.Скоробогатий, К.Когутяк.
З заду: Б.Тарновецький, Л.Гладишевський, В.Наконечний, М.Стек, В.Мота і В.Юрків.

В день вільний від занять ми рішили поплавати в Тиренському морі. День був гарячий, ні хмаринки на небі. Пристали на безлюдному, скалистому березі близько містечка Бакуолі. Море було дуже спокійне і поглиблювалося від берега так, що можна було йти десь може чверть кілометра, поки вода сягла грудей. Більшість з нас плавали, або відпочивали на березі. Ми тоді ще не знали про те, що Тиренське море в цьому місці має "примху". Десь біля другої години після полудня зривається сильний вітер, хвилі зростають до метрових висот і, хоча небо синє, через якусь годину триває буря. Коли це почалося, я був на березі, але один з хористів Влодко Мота був тоді у воді, близько берега. Ось, що він занотував у своїм деннику, під датою 20.VIII.1946 р.:

"Море було розбурхане, хвилі високі. Я вже нераз бачив бурії, бачив як хвилями кидало, але нині було багато страшніше. Ми плавали близько берега, дальше не могли, бо хвилі заливали. Минуло десь пів години і нагло почули, як хтось кричить рятунку. Я побачив нашого бандуриста Петра Гулагу, що боровся з хвилями. Без надуми я кинувся йому на поміч. Коли доплив до нього (він виглядав страшно !), я намагався якось йому помогти, але море тягнуло нас обох щораз дальше від берега. Гулага почав захлистуватися водою. Пішов раз під воду, я його якось витягнув і сам пішов під воду. Петро ще трохи боровся, пішов під воду другий раз, третій... Я кинувся в сторону берега, але хвилі не пускають. Бачу Степан Гумінілович теж завертає до берега, але його опускають сили. Якось вдалося мені приблизитися дещо до берега, може десь коло 100 метрів до товаришів, які зробили "ланцюг" в мою сторону. На ліво від мене бореться за життя Славко Ліщинський, його намагається рятувати Хованець. Майже непритомний я врешті знайшовся в руках друзів, Ліщинського врятували здається непритомного, а Гулагу, по якимсь часі сама вода "видала" на берег."

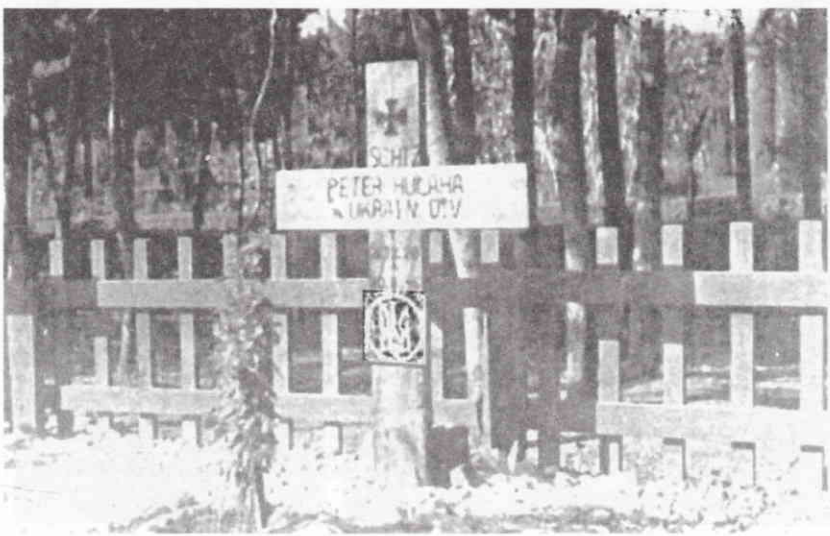

Гріб с.п.Петра Гулаги в Казерті біля Неаполю

Похорон с.п. Петра Гулаги відбувся на другий день на кладовищі в містечку Казерта. Хоронив німецький священик. Ми попращали нашого друга відспіванням "Вічная пам'ять". Припадок хотів, що вечором цього самого дня ми мусіли дати концерт в поблизьким містечку Капуа і коли авдиторія довідалася про наше нещастя, то вшанувала покійного однохвилинною мовчанкою. Треба згадати, що цей концерт відбувався "під голим небом", де публіка була розміщена амфітеатрально. Склалося так, що в часі, коли ми почали виконувати популярну і доволі скомпліковану в'язанку "Сонце низенько", згасло світло і ми потемки відспівали цілу в'язанку без помилки. Це доказало сильну "зіспіваність" хору ; хористи прямо відчували віддихи один другого.

No.1.SEP Cage.
374 P.W.Camp.
C. M. F.
22nd May 1947.

To Whom it may concern.

From 1st November 45. to 22nd May 47.,
MOTA Wolodymyr. has been a member of the Choir in Cage 1.

This choir has made most succesful tours in the region of Venice and Naples entertaining troops etc.

I have received no adverse reports regarding MOTA Wolodymyr.'s behaviour.

In regard to the performance of the choir the best recommendation I could give would be an audition; they were excellent.-

Capt.
Cage Commander
No. 1.SEP Cage.

Це письмо одержали хористи від англійської команди рімінського табору.
Тут наведений документ зберіг Володимир Мота. SEP = Surrendered Enemy Personnel

Офіційна знімка з новим диригентом - Ріміні, грудень 1946 р.
Перший ряд зліва (сидять):
С.Саїк, П.Перегінець, Я.Паньків, диригент Є.Пасіка,
Я.Бабуняк, І.Кушніренко, К.Когутяк, П.Семенюк.
Другий ряд (стоять): Д.Хованець, М.Стек, В.Сюсько, С.Дац,
Войтович,Є.Гумецький, В.Юрків, Я.Ліщинський, В.Стафишин,
В.Каламуняк, Я.Бачинський, Р.Стрільчик. *Третий ряд:*
Л.Гладишевський, М.Матвієнко, М.Костик, Р.Паращак,
Н.Чорний, В.Домашовець, Б.Тарновецький, В.Наконечний,
І.Дунець, В.Мота, С.Маєр, І.Марієвич, Я.Щур.
**)В Англії з цієї знимки зробили офіційну*
летючку Ансамблю "Бурлака". Гл. стр.58

Автор перед своїм шатром.
Ріміні — листопад, 1945 р.

Новий примірник сатиричного журналу "Оса" - Ріміні, листопад 1945 р.
Зліва: К.Когутяк, Я.Ліщинський, П.Перегінець, В.Мота. *Сидить:* Я.Паньків.

З Неаполю ми вернулися до табору 4. вересня 1946 р., а вже 14. вересня вирушили на північ Італії де знова дали біля п'ятнадцять концертів. Нашою "базою" в північній Італії був німецький табір біля Венеції звідки ми відвідували з концертами німецькі табори, англійські частини і військовий шпиталь. Ми дали навіть один концерт в малім містечку Одерцо для цивільного населення. Не пригадую якихось важливих подій (в "історичному" значенні !) на півночі, а з "легших" одна збереглася в пам'яті :

В дорозі на концерт ми минули незамітну річку і хтось зауважив напис "Піява". Для багатьох з нас ця річка мала сентиментальне значення, бо часто чули від наших батьків про славний бій над П'явою в першій світовій війні. Ми попросили затримати "підводу" і стрімким узбіччям подалися в долину, щоб хоч доторкнутися води з річки, де колись наші батьки воювали.

В половині місяця жовтня ансамбль був вже в Ріміні, де продовжував обслугу табору і околиці.

Праця в таборі ішла нормальним руслом, але варто згадати подію, яка закарбувалася в пам'яті. Це наш концерт в таборі на допомогу нашим студенткам в Римі (Це були Галя Солтикевич-Колісник та Оксана Солтикевич-Турко). В збірнику "Ріміні" на стр. 300, є витяг з таборової преси "Життя в Таборі" де наша медсестра Люба Кочергін-Чолкан так згадує цей концерт : "У спомині під наголовком "Посестри" згадала авторка допомогу, що її дістали наші дві медсестри, яким пощастило виїхати до Риму на студії співу. Цю допомогу започаткував і перевів у життя Хор "А" ("Бурлака") під дириґентурою Євгена Пасіки, при співучасті групи танцюристів і бандуристів, виконавши в залі таборового театру 14.І.1947 концертну програму, при чому вступ до залі був чи не єдиний раз за все існування табору - за платними квитками. Фінансовий успіх був великий (заля була заповнена вщерть), але більшою від цього була духова вартість імпрези. Приблизно тисяча слухачів концерту, що закупили квитки вступу, доказали, що вони вживають свої гроші не лиш для покращання свого матеріяльного життя але також і на те, щоб помогти тим, хто цієї помочі потребує, в нашому випадку - студенткам з ряду наших дивізійних посестр із санітарної служби!

Ініціятором цієї ідеї був автор цих рядків і Ансамбль виделеґував його, разом з Володимиром Войтовичом до Риму, щоби передати гроші згаданим студенткам. Ми відбули цю подорож "на чорно", із сумнівної якості документами і часто "со страхом Божим". Наше нервове напруження було зрозуміле, бо подорожувати у повоєнному хаосі, спеціяльно без леґальних документів, було дуже небезпечно. У ваґоні, до краю переповненому, ми стояли цілу ніч прямо на одній нозі. Італійські" карабін'єрі" перевіряли їм підозрілих пасажирів поїзду, але нас на щастя не чіпали. Думаю, що малий інцидент, пізніше в Римі, можливо дасть відповідь на питання чому нас "карабін'єри" оминали.

Ми всіли до переповненого трамваю "Circulare sinistra" біля залізничної станції, а кондуктор почав перевіряти в пасажирів квитки, яких, розуміється, ми не мали. Коли підійшов до нас і звернувся "білєті преґо", я, думаючи, що все пропало, сказав прямо "н'єнте". На наше велике здивування, кондуктор засалютував чемно і з усмішкою відповів "ґрація". Ми були певні, що він взяв нас за американців, яких тоді досить багато було в Римі.

В українській Колеґії св. Йосафата на "Passagiata del Gianicolo" прийняли нас дуже гостинно, нас примістили в гарній кімнаті та добре гостили. Правда, вже першого дня дістали нагану від о. Івана Прашка[7]) за те, що миючися з дороги, похляпали водою клячник, що стояв в кімнаті близько умивальки. Нам допомогли виробити відповідні особисті виказки, що дозволило вільно рухатися по Римі, як теж улегшило поворотну дорогу до Ріміні.

Ще одним доказом прихильного ставлення до нас може послужити те, що коли прийшлося повертатися до Ріміні, нас завезли на залізничну станцію лімузиною з папськими прапорцями, а по дорозі ми вступили до малого ресторану, де "шофер" частував нас вином.

В часі нашого побуту в Колегії ми припадково зустріли нашого побратима з Ріміні хор. Івана Музичку[8]), який якраз почав свої богословські студії. Розмовляти не було змоги, ми лиш минулися в коридорі та

В Римі - січень 1947 р.
Зліва: В.Войтович і Я.Паньків

Український Комітет Допомоги Збігцям
в Ізраїлі
Comitato Ucraino Assistenza Profughi
in Italia
Ukrainian Relief Committee for Refugees
in Italy
ПОСВІДКА
CERTIFICATO
CERTIFICATE
ч. 105/47/B/S.
Nr.
ROMA
ROMA

привіталися християнським привітом. Ще недавно в таборі ми один раз грали разом копаного м'яча, а тут перед нами задуманий молодий чоловік з руками перехрещеними на грудях. Це викликало у нас почуття якогось дивного внутрішнього миру. Ми побачили людину, яка "себе знайшла".

Перший ряд згори від ліва: В.Юрків, Є.Гумецький, В.Мота, Я.Ліщинський, Р.Паращак, Я.Бабуняк, Я.Пасіка (в центрі), - Я.Паньків, Л.Гладишевський, В.Наконечний, Р.Стрільчик, Б.Тарновецький і Н.Чорний.
Другий ряд: В.Сюсько, М.Костик, С.Дац, І.Марієвич, В.Стасишин, І.Кушніренко, В.Домашовець, В.Войтович, С.Маєр, М.Стек, О.Длябога і Д.Хованець.
Третий ряд: І.Щур, Я.Бачинський, С.Саїк, П.Семенюк, К.Когутяк, М.Матвієнко, В.Каламуняк, І.Дунець і П.Перегінець.
Мистецьке оформлення табля: В.Каплун.

Несподіваною для нас подією в Римі було запрошення до резиденції панства Онацьких[9]) на відзначення шевченківських роковин. На цьому святкуванні ми познайомили, між іншими, дружину полк. Євгена Коновальця, паню Ольгу Коновалець. Ми з приємністю прийняли запрошення взяти участь у програмі свята. Хоч без приготування, ми зовсім добре вив'язалися з нашого завдання. Я "мучив" фортепіян, а Влодко Войтович співав.

В місяці квітні 1947 р. почалися в таборі приготування до переїзду до Великої Британії. В дні 26. квітня ми взяли участь у великому прощальному концерті, а 10. червня 1947 Ансамбль Бурлака останнім транспортом покинув Ріміні.

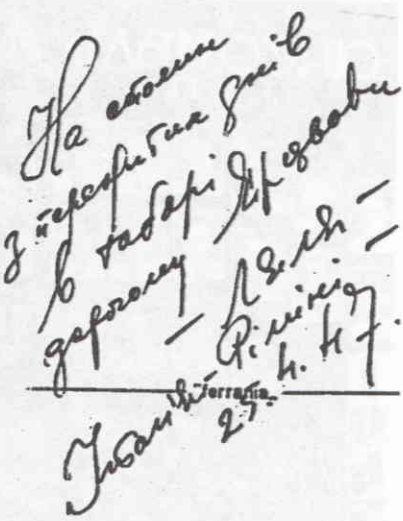

В театрі - Ріміні, січень 1947 р. Одна з перших знімок повного Ансамблю з новим диріґентом Євгеном Пасікою.
Перший ряд зліва: І.Кушніренко, В.Мота, Я.Бабуняк, Є.Пасіка, Б.Боднар, П.Семенюк, П.Перегінець.
Другий ряд: О.Длябога, В.Сюсько, Р.Стрільчик, М.Стек, С.Дац, В.Войтович, Я.Щур, К.Когутяк, В.Юрків, В.Стасишин, Л.Гладишевський, Є.Гумецький, Я.Бачинський.
Третий ряд: Р.Паращак, Г.Дорожівський, Я.Стефанюк,, М.Костик, М.Матвієнко, Н.Чорний, М.Собчак, В.Наконечний, С.Маєр, Я.Паньків, Я.Ліщинський, І.Марієвич, В.Каламуняк, Б.Тарновецький.

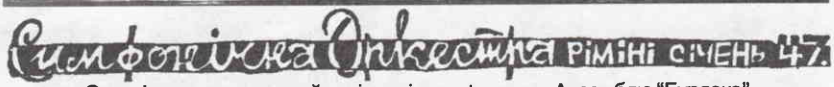

Організатор, мистецький керівник і диригент член Ансамблю "Бурлака"
Володимир Домашовець

Рімінська (несподівана) зима - кінець лютого 1947 р.
Зліва стоять: В.Юрків (заслонений), М.Стек, Я.Ліщинський, НН. Я.Паньків, І.Кушніренко, В.Войтович, Л.Гладишевський, С.Дац, М.Костик, В.Домашовець, М.Лозинський, Я.Бабуняк, і Б.Тарновецький. *Сидять:* НН, О.Длябога, П.Перегінець, І.Марієвич, Ю.Кушнір, "Стасьо-Господар", К.Когутяк (з брилою снігу), НН.

В рімінським театрі перед концертом - 4.квітня 1947 р.
Передний ряд зліва: Б.Тарновецький, В.Войтович, В.Юрків, С.Дац, Я.Стефанюк.
На другім пляні: Є.Гумецький, П.Перегінець, С.Саїк, Р.Паращак, М.Костик.

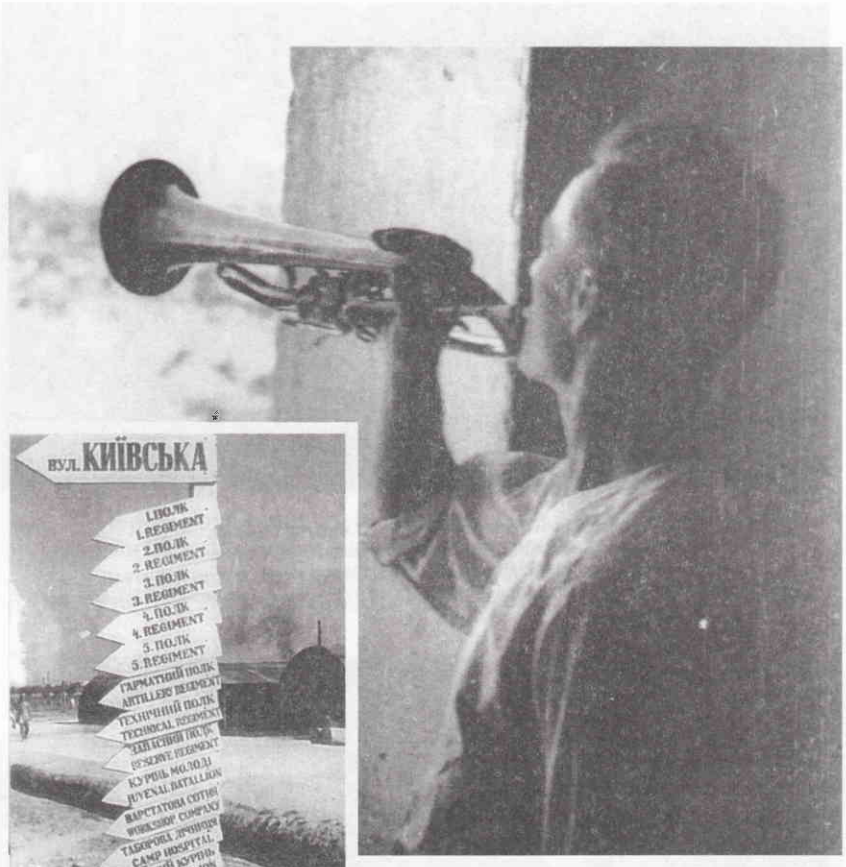

ВУЛ. КИЇВСЬКА
1.ПОЛК
1. REGIMENT
2.ПОЛК
2. REGIMENT
3.ПОЛК
3. REGIMENT
4.ПОЛК
4. REGIMENT
5.ПОЛК
5. REGIMENT
ГАРМАТНИЙ ПОЛК
ARTILLERY REGIMENT
ТЕХНІЧНИЙ ПОЛК
TECHNICAL REGIMENT
ЗАПАСНИЙ ПОЛК
RESERVE REGIMENT
КУРІНЬ МОЛОДІ
JUVENAL BATALLION
МАЙСТАТОВА СОТНЯ
WORKSHOP COMPANY
ТАБОРОВА ЛІКАРНЯ
CAMP HOSPITAL
ПІОНЕРСЬКИЙ КУРІНЬ
ENGINEER BATALLION
ТАБОРОВА ВАРТА
CAMP POLICE
ДО ЦЕРКВИ
TO CHURCH

Таборовий театр - Ріміні, 16.квітня 1947 р.
Концерт Ансамблю "Бурлака" і Симфонічної Орхестри
зі студентом Музичної Школи в Міляно Володимиром Баранським.
Сидять на лавці, зліва: Я.Паньків, В.Домашовець, Є.Пасіка, В.Баранський і Я.Бабуняк

Перед шатром - Ріміні, квітень 1947 р.
Сидять зліва: хор. Ігор Стахів, М.Лозинський, НН,
В.Баранський, Я.Бабуняк.
Стоять: П.Перегінець, І.Кушніренко, В.Мота, В.Домашовець, Є.Пасіка,
Я.Паньків, Я.Ліщинський, Н.Н. і Б.Тарновецький.

До Англії ми виплили з Венеції. Плили Адріятиком, Середземним морем вздовж побережжя Африки, через Ґібральтар до портового міста Савтгамптон в південній Англії. На кораблі, на запрошення капітана, ми влаштували два коцерти, а в Ґібральтарі відспівали на кораблі Службу Божу (це була неділя!). По приїзді зі сонячної Італії, Англія зробила на нас пригноблююче враження. Тут, в порті, люди здавалися якісь ненатурально білі, немов "вимоклі".

Переходовий табір біля ідустріяльного міста Шефілд, куди нас завезли, огороджений кількома рядами колючих дротів та непривітна "обслуга" - подобало радше на концентраційний табір. Це "пригнітило" наш настрій аж доки ми не зустрілись несподівано з сот. Богданом

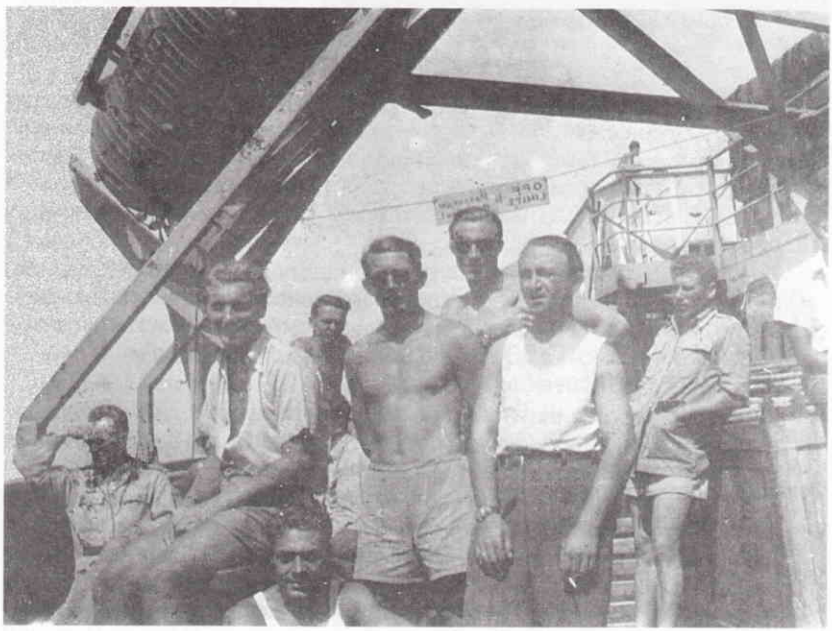

На кораблі, в дорозі до Англії - червень 1947 р.
Перший зліва, сидить: Я.Паньків, (низько) В.Мота.

Вокальний Квартет в університеті в Шефільді - червень1947 р.
Зліва: О.Турко (перекладач), В.Войтович, Я.Паньків, Я.Бабуняк, Б.Тарновецький.
Акомпаньює на ґітарі: Є.Гумецький.

Панчуком[10]) який вже чекав на нас в таборі. Не важко собі уявити наше моральне піднесення, яке на нас викликала поява цього нашого приятеля. Пізніше в перших місяцях наших виступів в таборах біженців, Б. Панчук часто промовляв по наших концертах і тим піддержував на дусі наших людей. Він слідував за нами своїм старим "Опелем", часто в товаристві дружини, пані Анни Панчук.

Ми влаштувалися сяк-так, дали концерт для англійської Команди і вже в скорому часі наш квартет ревелерсів виступив на інтернаціональному Фестивалі на шефільдському університеті. Знімки та прихильні рецензії появилися на другий день в часописах "Шефільд Телєґраф" та престижевому "Манчестер Ґардіян".

Згодом обставини в таборі покращали так, що нам навіть дозволяли виходити "на місто" з чого ми радо користали. Дехто з хористів зумів навіть нав'язати ближчі знайомства з "тубильцями".

Одного погідного дня (таких не було надто багато !) ми групою проходжувалися по парку і зустріли гурт студентів мистецтва з шефільдського університету, які пильно малювали. Вони почали з нами бесіду, розпитували нас про все, що їх цікавило. Коли розмова зійшла на "політику" вони не могли зрозуміти, чому ми є проти комунізму і чому покинули батьківщину. Ми, як вміли, (тут "домінував" Нестор Чорний!) намагалися їм пояснити, але вони ще далі не могли зрозуміти. На їхню думку ми повинні "позбутися" уряду, який нам не відповідає так, як вони це зробили з урядом Черчіля після війни. Цей випадок може послужити

прикладом, в яких обставинах і з якими труднощами приходилося нашій західній діяспорі "просвічувати" Захід.

Всім нам залишився в пам'яті наш перший виїзд з шефільдського табору до міста Манчестеру (з початком 1948 р.), де зібралося велике число наших цивільних іміґрантів. Ми співали підчас Служби Божої, що її відправляв о. Степан Колянківський, а пополудні ми дали концерт, після якого українська громада гостила нас обідом в українському клюбі.

Це був наш перший безпосередній контакт з "цивілями" і велика нагода нав'язати ближчі знайомства з нашими дівчатами, що згодом довело до цілого ряду вінчань (автор тих рядків теж "впав жертвою" тих знайомств) та остаточно захитало саме існування Ансамблю "Бурлака".

По переїзді до табору в Татершалю (ч. 79), недалеко міста Бостону, наша діяльність сильно пожвавилася. Ось, що між іншими писав часопис "Час" з 25. Січня, 1948: "....Тут на запрошення місцевого населення хор влаштовує ряд концертів. Українська пісня, національні строї захоплюють англійців. В щоденниках "Ньюс Кронікл" та "Лінкольншір Пост" появляються рецензії, головно на концерт українських релігійних пісень у старинній катедрі міста Бостон. Кульмінаційною точкою цього концерту була кантата англійського композитора-модерніста Г.Д. Дарке "О Боже Правди" виконана з великою майстерністю хором "Бурлака" (в англійській мові), при акомпаньяменті музиколога Вр. Джексона (органи). Одначе чи не найбільш успішнішими виступами хору являються два концерти в Нотінґгамі, 30. IX. і 1. XII. 1947. Один відбувся в залі Політехніки, а другий в Regent House (стара королівська опера). На останньому концерті був присутній лорд меєр міста Нотінґгаму.

На дозвіллі - Татершаль серпень 1947 р.
Зліва: Я.Паньків, М.Костик,
І.Кушніренко і П.Перегінець.

В рецензіях "Йоркшір Пост", "Нотінґгем журнал", "Ньюс Кронікл" та "Нотінґгем Івнінґ Пост" дописувачі висловлювалися, що "хор являється чимсь більше, як оркестрою голосів"!!

Опісля слідували концерти в Лондоні, виступ в радіо В.В.С., та на телевізійній передачі підчас показу т. зв. радіожурналу. В останньому ми виступали з хорово-музично-танковим монтажем, разом з нашою ґрупою бандуристів і танцюристами.

Лондонський концерт[11]) в престіжовій залі "King George V" був замітний (в моїй пам'яті) двома подіями, які викликали в нас зовсім протилежні настрої. Коротко перед нашим концертом наш дириґент Євген Пасіка довідався, що якась сов'єтська ґазета, яка появилася в Англії з метою ширення пропаганди спрямованої проти "буржуазних націоналістів" помістила листа від його дружини. В цьому листі (ми догадувалися хто був дійсним автором цього листа !) були закиди на Євгена адресу, що залишив безрадну жінку з малими дітьми та намова повернутися на Батьківщину. Євген важко пережив цю вістку. Я уявляю собі, як важко мусіло бути йому провадити хор зараз після одержання такої деморалізуючої вістки. Друга подія це те, що в цьому концерті виступили дві канадійки, які якраз в тому часі кінчали музичні студії в Лондоні. Це були Ірина Бубнюк (піяністка) та Соня Лазарович (скрипаль). Їхні виступи, як теж сам контакт з молодими українками з "нового світа", вплинули позитивно на наші настрої.

Відпочинок по дорозі на концерт -
Шотляндія, вересень 1947 р.
Сидять на землі, зліва: В.Наконечний, П.Семенюк, П.Перегінець.
Сидять на лавці: Є.Гарасимчук, О.Длябога, М.Собчак, Я.Бабуняк, Є.Пасіка, Н.Чорний, К.Когутяк, Б.Тарновецький.
Стоять: Я.Стефанюк, Є.Гумецький, С.Дац, В.Войтович, М.Стек, Р.Паращак, Л.Гладишевський, В.Сюсько, Р.Стрільчик, Я.Ліщинський, Я.Паньків, М.Матвієнко. *У вікнах:* Я.Бачинський, І.Кушніренко і Я.Щур.

Перед концертом в нашім таборі - Татершаль, вересень1947 р.
Перший ряд — на підлозі: Я.Стефанюк, В.Сюсько,
Р.Паращак, І.Щур, Є.Гумецький.
Другий ряд — сидять: Я.Ліщинський, Н.Чорний, Г.Дорожівський,
диригент Є.Пасіка, С.Маєр, В.Стасишин, Б.Тарновецький.
Третий ряд — стоять: В.Мота, Б.Боднар, С.Дац, В.Войтович,
Є.Гарасимчук, М.Костик, О.Длябога, Л.Гладишевський,
Р.Стрільчик, М.Собчак, В.Юрків, Я.Бачинський, НН, І.Марієвич.

Пригадалася мені ще одна подія з Англії : В Лондоні запросили нас виступити на балю мистців. Автобус привіз нас перед будинок, що нагадував палату розміщнену в якимсь парку. Ми були вже одягнені в народні строї і коли входили "гусаком" до вестибулю будинку, якийсь п'яний москаль у фраку (кажуть, що "білих" москалів багато було тоді в льондонських мистецьких кругах!), "привітав" нас словами: "вот, хахли приєхалі..."

Поза тим наш виступ був успішний та відбувся без ніяких інцидентів. Публіка прийняла нас тепло та запросили нас залишитися на балю. Пригадую, що ми навіть танцювали з різними панночками, а один хорист наш приятель В. Юрків, нав'язав з одною з них ближче знайомство і вони потім переписувалися.

В наступному турне по Великій Британії Ансамбль відбув низку концертів у Шотландії. Наші концертові поїздки, у більшости, були організовані Централею Союзу Українців у Великій Британії (СУБ), яку в тому часі очолював наш приятель і добродій дивізійників сот. Богдан Панчук. Поодинокі табори чи громади зверталися до СУБ'у з запрошеннями, де полагоджувалися справи транспорту і.т.п., а місцеві громади займалися прохарчуванням, нічлігом і.т.д. Мушу з приємністю ствердити, що всюди нас вітали з великим ентузіязмом і приймали з традиційною українською гостинністю.

Правда, не обійшлося без випадку, який викликав у нас здивування і багато сміху. Після одного концерту (не пригадую місцевості) в Англії, дівчата вручили дириґентові гарну китицю червоних рож. Коли ми пізніше приїхали до Лондону, нас зустрів сот. Панчук з усмішкою і показав рахунок, який він дістав від згаданої громади за ці рожі.

Траплялися часом також інші цікаві історії. Одного разу виделеґували мене з Григорієм Дорожівським полагодити якісь справи зв'язані з концертом у котрійсь громаді в північній Англії. На умовлену зустріч з представниками громади в церковній залі ми з'явилися вчасно так, що прийшлося якийсь час чекати. Для забиття часу я почав грати на фортепіяні коли зайшов якийсь молодий чоловік і почав зі мною бесіду. Намагаючися заімпонувати мені знанням музики і своїм голосом, запропонував щось заспівати з моїм акомпаньяментом (не знав бідака, що впав на слабого піяніста!). Коли ми договорилися про пісню, я запитався його в якій тонації він бажає співати. На це він подумав, прижмурив очі, та й каже : "Дайте мені кварту!"

На цьому місці, мушу згадати, що якби не сот. Богдан Панчук, то правдоподібно ніякий слід не залишився б по нас. Цей наш опікун подумав про те, щоби зареєструвати на пластинках наш хор і октет з бандурами. А було це так:

Ми ґастролювали в Шотляндії, відбули ряд концертів і знайшлися в містечку Локерби. Літо 1948 р. випало ненормально (як на цю околицю!) гаряче так, що навіть наш концерт в Локерби був

Офіційна летючка Ансамблю "Бурлака" (гл. стр.43)

Концерт в Нотінґамі, жовтень 1947 р.
Зліва: В.Мота, Я.Бабуняк, Б.Боднар і П.Семенюк.

З концертом до табору ч. 53 (Шербурн) - жовтень 1947 р.

ПЕРШИЙ КОНЦЕРТ
В МАНЧЕСТЕРІ ЖОВТЕНЬ 1947.

відкликаний. Ми, користуючися нагодою, відбули цілий день над річкою Анан, що плила під містечком. Цього вечора, несподівано, наспіла вістка, що сот. Панчук відкликає нас до Лондону де була зорганізована сесія награння пластинок. Ми їхали до Лондону цілу ніч, там відспівали частину Служби Божої в місцевій українській греко-католицькій церкві (частину, бо мусіли бути в студію на визначений час). Доволі втомлені ми наспівали передбачену дириґентом програму, в яку входило дев'ять пісень, з чого три пісні у виконані октету з бандурами ("Сіно моє, сіно", "Ой лис до лисички", "Ой, під вишнею") та шість пісень виконаних хором ("Дзвони", "Птичий хор",

Перед концертом - Blackburn-Hostel, 3. липня 1948 р.
Сидять зліва: Ярко Паньків, Реґіна (сьогодні) Наконечна, "Нацьо" Наконечний, Юзьо Длябога, Н.Н.***), Роман Паращак.
Стоять зліва: Славко Бабуняк, Женя Войчик-Ціховляз, Влодзьо Войтович, Влодзьо Юрків, Дарця Присовська-Когутяк, Нелько Когутяк, Ярко Стефанюк.

***) - Цю молоду паню я дуже добре пам'ятаю не тільки з Англії. Вона моя шкільна товаришка із станиславівської гімназії. На жаль (прости Подруго!) ніяк не можу пригадати прізвища. Зворушливіше пригадую її, коли я вертався з фронту з під Бродів. Наш транспорт задержався біля Нового Санча на Лемківщині. Не в бадьорому настрої і голодний, я сидів на підлозі "льори" (відкритий транспортний вагон) і "баламкав" ногами. Раптом вона зявилася переді мною. Це була зворушлива несподіванка. Мені було дуже приємно зустріти сипатичну особу з "цивіля" та ще до того бувшу шкільну товаришку. Ми балакали коротко, транспорт вже відїзджав, і вона сама напевно голодна, дала мені на пращання булку, яку я пізніше зїв з великим смаком. Наші дороги зійшлися ненарочно та на коротко в Манчестері в Англії, щоб знов розійтися.

В нашім таборі перед їдальнею - Татершаль, серпень 1948 р.
На першім пляні зліва: Я.Стефанюк, В.Наконечний, Я.Ліщинський, Л.Гладишевський.
На другім пляні сидять: М.Стек, О.Длябога, Я.Бабуняк, М.Матвієнко, В.Войтович, М.Собчак, Є.Гумецький, С.Маєр, Б.Тарновецький.
Згаду стоять: П.Перегінець, Н.Чорний, В.Юрків, Я.Бачинський, П.Семенюк, Я.Щур, Б.Боднар, В.Сюсько, М.Костик.

"Закувала та сива зазуля", "Через поле широкеє", "Ой зійшла зор'я" та "Страшний суд". Солістами були: Вол. Войтович, Я. Бабуняк, Б. Боднар, Я. Ліщинський, М. Матвієнко, Вол. Мота, М. Стек і В. Юрків). І хоч я особисто маю деякі застереження відносно вибору творів чи тодішньої техніки награння, все-таки мушу висловити вдоволення, що це таки сталося[12]).

Нехай цих кілька слів буде ще одним виявом нашої вдячності тому великому приятелеві Дивізійників, почесному членові нашого Братства Богданові Панчукові.

Не пригадую собі де виступали "Бурлаки" в місяці січні 1949 року. Я з ними вже не був, бо 8-го січня одружився і замешкав в місті Манчестер. Уявіть собі Дорогі Читачі, наш "шок", коли в часі нашої пошлюбної ночі, ми почули на вулиці перед хатою "серенаду", яка напевно побудила сусідів. Це співали "Бурлаки" і це можливо, був їх останній виступ.

Післяслово.

Ансамбль "Бурлака" перестав існувати. Велика частина членів поселилася в Англії, в місті Манчестері та околиці і ми скоро взялися до організовання нового хору "Гомін", який до сьогодні існує під керівництвом Ярослава Бабуняка.

В Канаді сл.п. Степан Гумінілович заснував в 1975 р. новий хор, який прийняв назву "Бурлака" та взяв за мету продовжувати традицію оригінального Бурлаки.

Можна сказати, що ширення "Бурлаками" українського народного мистецтва на чужині не припинилося, а продовжується за традиціями рімінського ансамблю на двох континентах. А коли взяти ще успіхи Ярослава Ліщинського в Австралії, то можна додати ще третій континент.

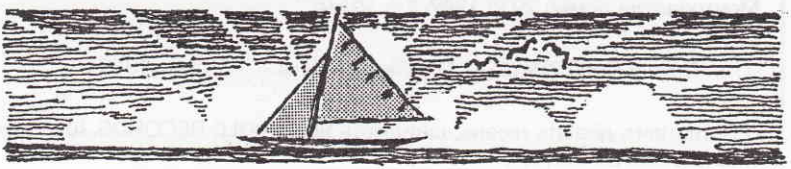

Примітки

1) Володимир Домашовець член хору, пізніше зорганізував симфонічну оркестру, якою теж дириґував. Сьогодні живе в США, він голова Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Братства.

2) гл."Ріміні 1945-1947" (Збірник І) упорядник Всеволод Б.Будний, - стр. 66

3) Степан Столярчук ур.27.V.1910 в Зах. Україні, підстаршина 1. УД УНА, учасник бою під Бродами, в 1960-тих роках закінчив теологію, яку зачав ще в Україні, сповняв обов'язки гр.кат. священника в Канаді. Помер в Ніяґара Фоллс 11.V.1982. ("Вісті Комбатанта" ч. 1 Торонто-Нью-Йорк 1983)

4) Пізніше, в Англії, тим ділом займався Борис Боднар.

5) гільзи зі стрілен протилетунської артилерії таборовики знайшли в бункрі, який знаходився на терені табору Ріміні ч.1.

6) Псевдо Ореста Слупчинського, приятеля Бурлаків від першого дня їх організації та приятеля автора цієї книжки від 1940 р.

7) о.Іван Прашко часто відвідував табір, приносив моральну духову і допомогу таборянам, пізніше висвячений єпископом, став екзархом в Австралії. Сьогодні на емеритурі, живе в Мельбурн, Австралія.

8) Іван Музичка, кол. хорунжий 1. УД УНА , по закінченні богословських студій в Римі викладав в Українському Католицькому Університеті в Римі, а в 80-их роках був там ректором. Сьогодні є парохом церви св. Сергія і Вакха в Римі.

9) Євген Онацький, громадський діяч, журналіст і науковець, член НТШ, член Української Центральної Ради, член делеґації УНР на мирову конференцію в Парижі 1919 р. пізніше в Римі, член дипломатичної місії в Італії.

10) Богдан Панчук, капітан канадських збройних сил, уродженець канадської провінції Саскачеван, син піонерів, український патріот, щирий приятель Дивізійників, почесний член Станиці Братства кол. Вояків1.УД УНА в Монтреалі де помер 20.VI.1987.

11) гл. "Голоси Преси": стр. 98 "Українська Думка" 15. січня 1948 р.

12) П'ять плит, дев'ять пісень, швидкість 98; ORIOLE RECORDS,101-New Bound Street London W 1

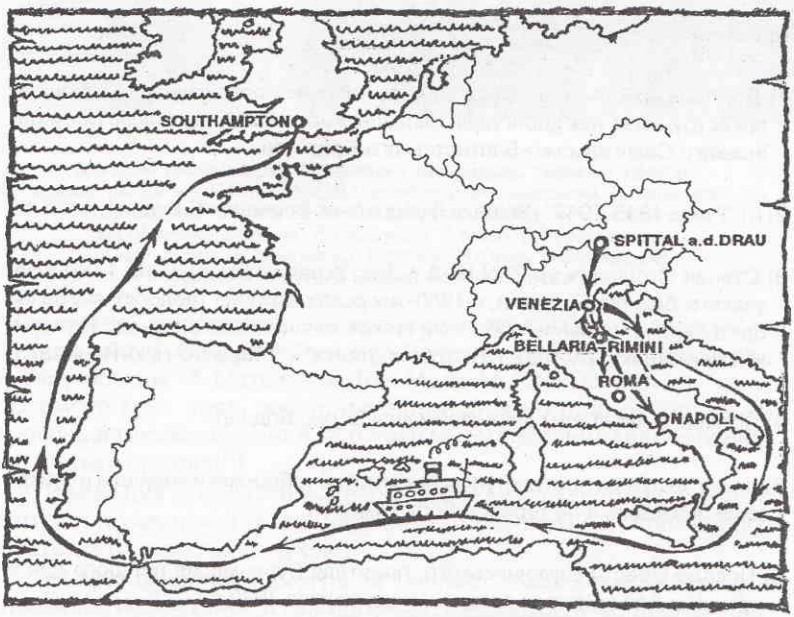

GRAND UKRAINIAN

CONCERT

presented by the

COSSACK CHOIR

"BURLAKA"

Conductor : JAREMA HORDIJ

TO BE GIVEN IN THE

CITY HALL, SHEFFIELD

SUNDAY, 24th OCTOBER, 1948

SIXPENCE

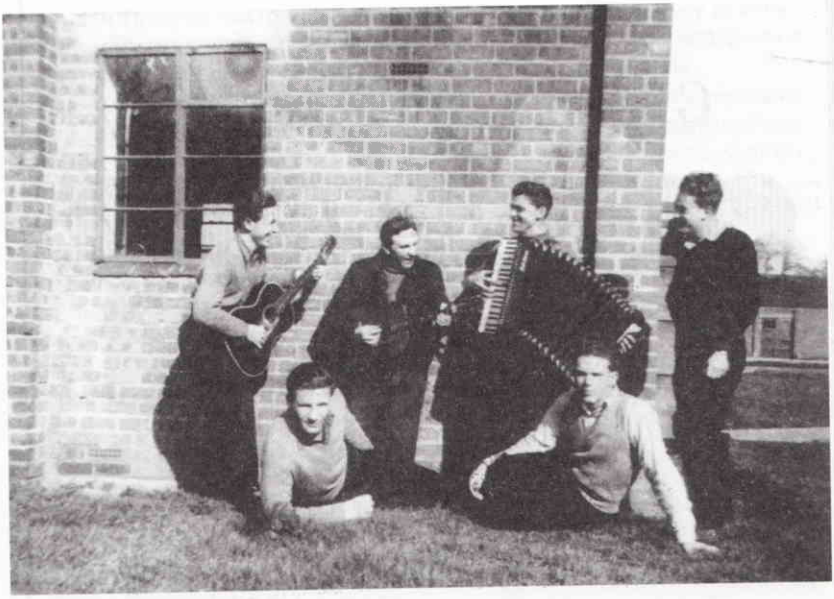

Лежать зліва: М.Собчак і Я.Бачинський.
Стоять: Б.Боднар, М.Костик, Я.Ліщинський, Я.Стефанюк.

По (фізичній) праці в цегольні Leyton Buzzard біля Лондону, жовтень 1948 р.

В центрі лежить: В.Войтович. *Приклякнули (зліва):* К.Когутяк,

Я.Бачинський, В.Юрків. *Стоять:* С.Дац, Я.Паньків, Є.Гумецький, НН, П.Семенюк, М.Собчак, Я.Ліщинський, В.Мота і Я.Стефанюк.

Сидить: М.Костик, біля нього С.Дац. Зліва стоять: Р.Паращак, К.Когутяк, Я.Бабуняк, П.Перегінець, Я.Паньків, Є.Гарасимчук.

В Манчестері - жовтень, 1948

Сидять низько зліва: М.Костик і П.Перегінець.
Сидять: Я.Бабуняк, НН, Я.Паньків, С.Дац і П.Семенюк.
Стоять: Р.Паращак, К.Когутяк, Б.Боднар, Є.Гарасимчук, І.Кушніренко і Я.Стефанюк.

Перед концертом на З'їзд Консервативної Партії Великої Британії Валія, жовтень 1948 р.

Вже в цивілю:
Квартет на забаві СУБ'у (Союз Українців Британії)
Манчестер, листопад 1948 р.
Зліва: Б.Боднар, Я.Паньків, Я.Бабуняк і Я.Ліщинський.

"... контакт з цивілями і велика нагода нав'язати ближчі знайомства з нашими дівчатами, що згодом довело до цілого ряду вінчань (автор тих рядків теж "впав жертвою" тих знайомств) ..." Гл. стр.55
Манчестер, березень 1949 р. *Зліва:* П.Семенюк, Стефа Мацюрак-Стасишин, Я.Паньків, Ольга Залізняк-Семенюк, Г.Дорожівський, Люба Колянківська-Паньків і В.Стасишин.

Манчестер, березень 1949р.
Автор тих рядків
теж ..."впав жертвою..."

Манчестер, квітень 1949р.
Зліва: Я.Паньків,
Люба Колянківська-Паньків,
сестрінок Люби Юрко Цибульський,
Тамара Гриневич-Бабуняк, і Я.Бабуняк

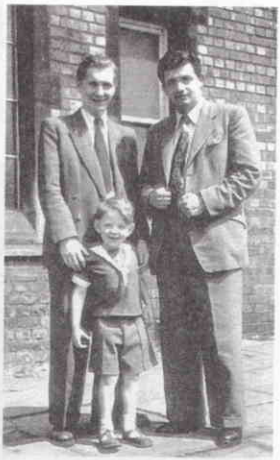

Манчестер,
березень 1949р.
Зліва: Я.Паньків,
Юрко Цибульський
і Я.Бабуняк

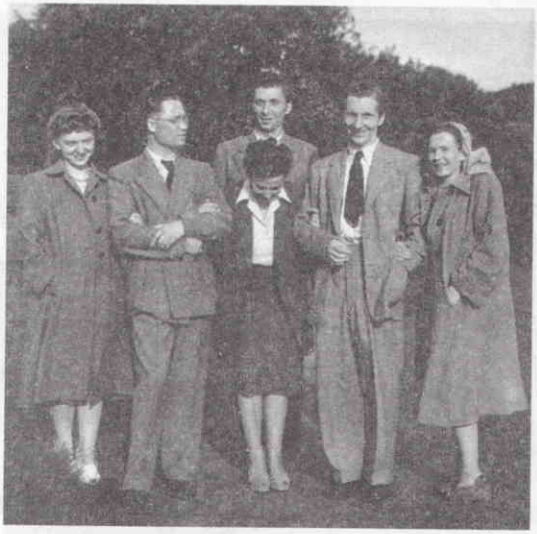

Манчестер, квітень 1949р.
Зліва: Марія"Міцька" Колянківська-Мота,
Г.Дорожівський, Люба Колянківська-Паньків,
за Любою з заду: П.Семенюк Я.Паньків,
Ольга Залізняк-Семенюк

Грамоту проєктував Володимир Хоменко.

З вдячності, і як вияв признання за великі заслуги Засновникові та першому керівникові і дириґентові Рімінського Ансамблю "Бурлака", Управа Станиці Братства кол. Вояків 1.УД УНА в Монтреалю, нагородила Степана Гуміниловича імпозантною Грамотою (бронза на дереві). Члени Управи Станиці, які вручили йому Грамоту в шпиталі в Торонті не сподівалися, що до тижня, 27.січня 1985 р., побр. Степана вже між нами не буде. Повище поданий текст Грамоти.
Грамоту передали: голова Управи Богдан Мацiв та Володимир Мота і Ярослав Паньків, а з Торонта долучився кол. монтреалець Корнило Когутяк.

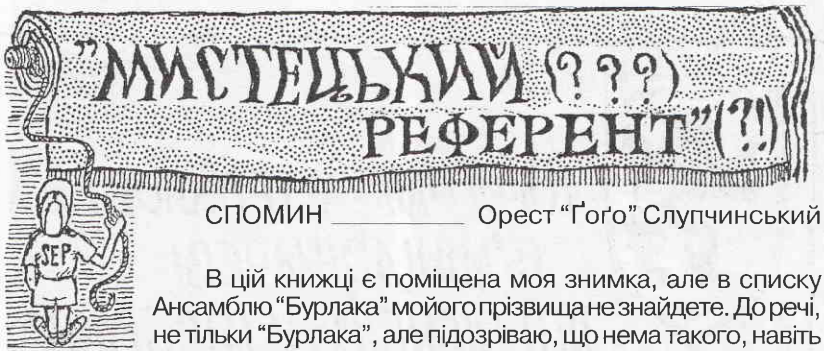

СПОМИН _____ Орест "Ґоґо" Слупчинський

В цій книжці є поміщена моя знимка, але в списку Ансамблю "Бурлака" мойого прізвища не знайдете. До речі, не тільки "Бурлака", але підозріваю, що нема такого, навіть найменше вимагаючого хору на світі, який прийняв би мене в свої члени на підставі моїх голосових талантів. Однак з "Бурлаками" я був пов'язаний майже з першого дня їх існування, на полях австрійської Каринтії біля містечка Шпіталь. З початку через приязнь до однієї особи, а потім до всіх "Бурлаків", які, крім того, що мали чудові голоси, дивним-дивом зібралися на 99 відсотків файними, симпатичними, інтелігентними хлопцями.

Автора цієї книжки, Ярослава Панькова я пізнав в холмській гімназії у вересні 1940 р. Гімназія була переповнена учнями. В цей час це була, одинока вища школа з українською мовою навчання на всі українські землі в поза-совєтській зоні і холмщаки масово використали можливість вислати своїх дітей до української школи. Коли я ввійшов до призначеної мені кляси, не було для мене в лавках місця і Ярко, який прибув до школи декілька днів скоріше і мав щастя зайняти місце, посунувся і запросив мене сісти. Тісно було, але з тих пір приязнь між нами зав'язалась "на амінь". Матуру Ярко здавав вже в Станіславові, а я все-таки в Холмі, але до Дивізії ми поступили разом, вишкіл переходили в різних частинах, але близько себе і з під Бродів оба щасливо вийшли. Пізніше дуже коротко зустрічались в різних походах по Югославії і Австрії. Бувало ... маршую "темної ночі" попри якісь напів зруйновані хати і раптом чую приємний тенор при звуці акордеону. Вбігаю в хату ..."Сервус Ярку !!!" Це були короткі, але незабутні зустрічі.

Вкінці зустрілися в перших днях по війні в травні 1945 р. в таборі біля австрійського містечка Шпіталь де згромаджувалася Дивізія. Так, як колись в дивізійних походах, так і тепер, - серед звичайних монотонних звуків табору я почув пісню при акомпаньяменті акордеону. М'який, незвичайно приємний тенор Ярка, я пізнав з далека. Але він не акомпаньював, один з товариства друзів, серед яких було кілька старшин, грав на Ярка акордеоні. Ми привіталися сердечно і радісно. Ми щасливо пережили жахливу війну.

Ярко представив мене своїм друзям: хор. Степан Гумінілович, переважно усміхнений, - як я пізніше переконався, цей з Ярка акордеоном, хор. Славко Бабуняк, дитячо-румяно-лиций, дзвінкий баритон; Мирон Лозинський, прекрасний контра-октавист, який самою лиш поставою викликав виїмкову пошану. Були ще інші ... однак час затер пам'ять, - важко пригадати сьогодні.

Знімка, якою реклямувався Ансамбль "Бурлака" в Англії в 1948 р.
В овалі:
Дириґент Є.Пасіка.
Перший ряд зліва: М.Стек, О.Длябога, Р.Стрільчик, В.Сюсько, І.Щур, С.Дац, В.Войтович, Я.Бабуняк, В.Юрків, Я.Ліщинський, В.Стасишин, К.Когутяк, Б.Боднар, Є.Гумецький Я.Бачинський. *Другий ряд:* Л.Гладишевський, М.Матвієнко, Н.Чорний, Г.Дорожівський, Р.Паращак, М.Собчак, В.Наконечний, С.Маєр, В.Мота, І.Марієвич, М.Костик, Я.Паньків, В.Каламуняк.

Юркові – Яр
Англія, 5.4.48

Як я на вступі згадав, мене не обдаровано ніякими вокальними талантами, але до музики завжди мав змилування та й до різних видів мистецтв мав все потяг. Я пристав до цієї групи ентузіястів музики, яка в таборі біля старинного містечка Ріміні, розрослася з часом до великого хору. З дозволу англійської команди хор запрошували на концерти до різних таборів полонених, також і до англійців. Через мою давню приязнь до Ярка Панькова, диригент хору дозволяв мені долучитися до тих турне офіційно, як .. "мистецький референт". Ніхто моєї функції не квестіонував, хоч правду кажучи хор так потребував "мистецького референта", як прислівне "п'яте колесо до возу". А для мене була це надзвичайно приємна і радісна ситуація, бо що може бути більшим щастям для двадцятирічного полоненого як хоч на декілька годин вирватися в інше середовище. Виїзд поза табір, переїзд незадротованими вільними краєвидами італійських містечок і сіл був для нас всіх прекрасним переживанням.

Однак в одному випадку справа для мене зовсім скомплікувалася, коли хор запросили на концерти в околиці Неаполю. Переїзд Ансамблю з Ріміні до Неаполю мав відбутися поїздом, бо товаровими вагонами так в цей час подорожувала ціла Европа, але з Неаполю Ансамбль мав їздити на концерти вантажними автами, -по 15 людей на тягарівку. Англійці поставили вимогу зменшити число Ансамблю точно до 30 тобто 29 виконавців та один перекладчик, яким був Осип Турко. Це була дуже неприємна і скрутна ситуація для диригента, оскільки Ансамбль начисляв тоді більше, як 40 членів, які зіспівалися і зжилися дуже близько. Одначе С.Гумінілович мусів зробити на скільки можливо влучну, хоч для багатьох жорстоку децизію. Очевидно, для мене в тій тридцятці місця не було. Я це знав і з болем розумів. Але за виграну не давав!

В цей час мені вдалося увійти в приязні відносини з дуже важною людиною в нашому рімінському світі. У вересні 1945 мене, як члена редакції сатиричного журналу "Оса", призначили на виставку самодіяльних мистецьких виробів таборовиків, яка відбувалася у досить сумного виду але просторому бараку з хвилястої бляхи. Виставку відвідували різні старшини англійці. Серед різних виставкових експонатів, я виставив карикатуру англійського командата нашого табору капітана Арчібальда О'Донеля. Карикатуру, першим побачив полк. Н.Дольман, який був зверхником О'Донеля. Цей високий, худий, як тика з бородавкою на горбатім носі англієць зареаґував зовсім не "по англійськи". Він сміявся до сліз, бив себе по голих колінах - анлійці носили

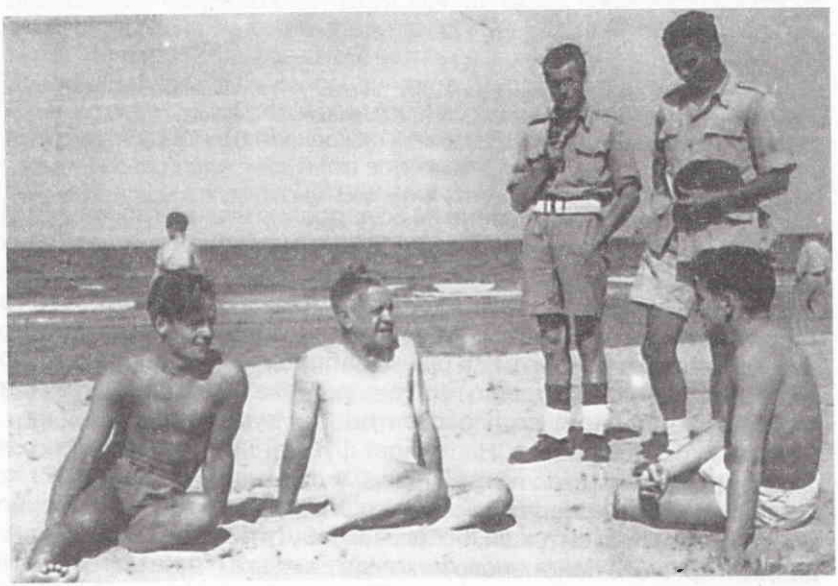

Над берегом Адріятику з капітаном - серпень 1946 р.
Сидять другий зліва: капітан А. О'Донель, Орест "Ґого" Слупчинський.
Стоять: сержант англієць "Сардж" і хор.Ізидор"Ізьо"Заплатинський.

Скопіоване з "Ріміні 1945–1947" (Збірник" 1) Упорядник : Всеволод Б.Будний. Братство Кол. Вояків 1. Української Дивізії УНА–Головна Управа–1979

тоді короткі штани, - а О'Донеля по плечах. Тоді довго не думаючи я сів за моє "бюрко і скоро як міг, чорною тушою та кількома акварелями, - нарисував карикатуру полк. Н.Дольмана, та поставив на кінець бараку, біля виходу. Тим разом кап. О'Донель мав свою радість. Як "гонорар" я дістав багато папіросів і декілька шоколяд і це був початок досить довгої і незвичайної "приязні" із кап. О'Донелом. Капітан, який балакав доброю німецькою мовою, викликав часто мене до себе і брав "джіпом", - котрого шофером був "саржент", прізвища якого вже не пам'ятаю - в різні цікаві місця, які були для такого, як я, - полоненого, колишнього члена німецької армії, що ганебно програла війну - "off limits"! . Ми їздили до різних старшинських клюбів, що містилися переважно в якихсь менше, або більше зруйнованих, але завжди елегантних готелях, і капітан хвалився перед своїми колегами, "своїм полоненим", який рисує карикатури, і я на мій превеликий жаль, мусів це часто демонструвати. Капітан пив "віскі", а мені "фундував" морозиво. Він уважав, що я ще за молодий пити алькоголеві напої. Коли я протестував, що як вояк не був "за молодий" згинути на війні, він не вірив, що я був на фронті.

І ось коли мені грозило не поїхати в таке фантастичне "турне", я відважився попросити капітана, від якого це залежало. Велике було здивування Стефка Гуміліовича, коли на передодні від'їзду до Неаполю він дістав перепустку на виїзд 30-ти людей Ансамблю з дописком : "плюс один" і моє прізвище та "титул" : "мистецький" ... щось ... не пригадую вже що, здається ... "референт".

Нас примістили в таборі, у прекрасному парку з захоплюючим видом на ціле місто і Везувій. Ми дістали перепустки, де в трьох мовах остерігали, що нам дозволено перебувати тільки в три-милевому обсязі, а це преславне місто Неаполь, - борони Боже, не для нас, - "OUT OF BOUNDS" ! Очевидно дехто дотримувався тих драконських законів, і теж очевидно, що дехто - ні !

Співучасником моїх нелеґальних ескапад був Нелько Когутяк, якого часом ми називали чомусь "Птиця", а часом більш лоґічно "Скшиделко": він мав в лікті дещо штивну праву руку, яку маючи 4 роки зламав, (моя теорія : "злетів" з яблуні), а пізніше, коли мав сімнадцять в 1942 р., йому зламали цю саму руку поліційною палкою станиславівське гестапо.

Ми розкошувалися нашою свободою і можливістю розвідати прекрасне, не знищене війною місто і ані хвилі не думали, що ми чим-небудь рискуємо. Ми мали нагоду бути в славному на весь світ Неаполю і було невідомо, чи така нагода коли-небудь і так дешево притрапиться.

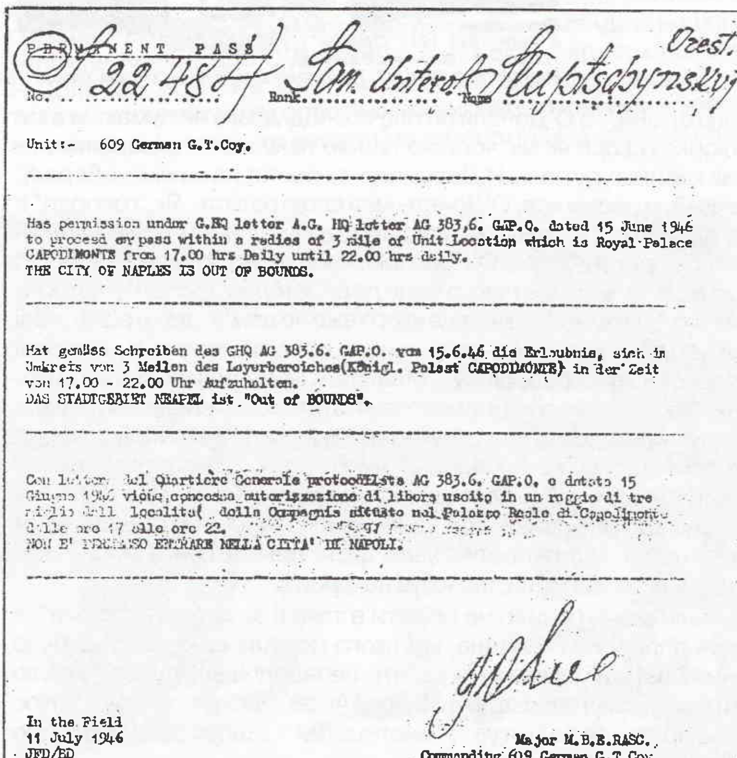
PERMANENT PASS

No. 22484 Rank San Unterof. Name Orest Kuptschynskyj

Unit:- 609 German G.T.Coy.

Has permission under G.HQ letter A.G. HQ letter AG 383,6. GAP.O. dated 15 June 1946 to proceed on pass within a radius of 3 mile of Unit Location which is Royal Palace CAPODIMONTE from 17.00 hrs Daily until 22.00 hrs daily.
THE CITY OF NAPLES IS OUT OF BOUNDS.

Hat gemäss Schreiben des GHQ AG 383.6. GAP.O. vom 15.6.46 die Erlaubnis, sich im Umkreis von 3 Meilen des Lagerbereiches (Königl. Palast CAPODIMONTE) in der Zeit von 17.00 - 22.00 Uhr Aufzuhalten.
DAS STADTGEBIET NEAPEL ist "Out of BOUNDS".

Con lettera del Quartiere Generale protocollata AG 383.6. GAP.O. e datato 15 Giugno 1946 viene concessa autorizzazione di libera uscita in un raggio di tre miglia dell localita della Compagnia situato nel Palazzo Reale di Capodimonte dalle ore 17 alle ore 22.
NON E' PERMESSO ENTRARE NELLA CITTA' DI NAPOLI.

In the Field
11 July 1946
JFD/ED

Major M.B.E.RASC.
Commanding 609 German G.T.Coy.

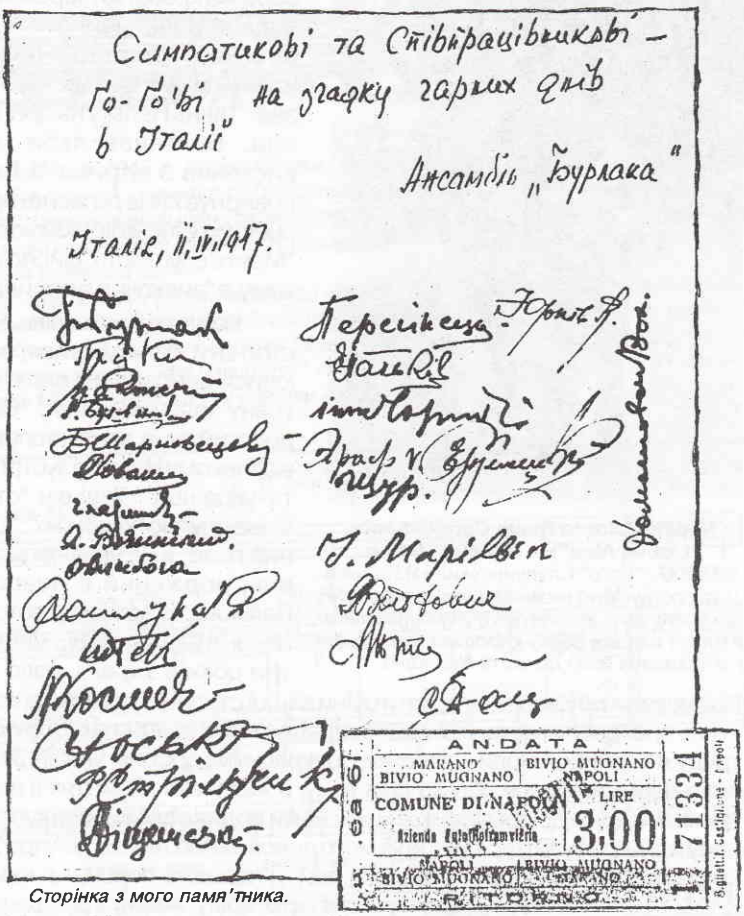
Симпатикові та Співрацівникові –
Го-Го'ві на згадку гарних днів
в Італії"
Ансамбль „Бурлака"
Італія, II.IV.1947.
ANDATA
MARANO BIVIO MUGNANO
BIVIO MUGNANO NAPOLI
COMUNE DI NAPOLI
Azienda Autofiloviaria
LIRE 3,00
71334
NAPOLI BIVIO MUGNANO
BIVIO MUGNANO MARANO

Сторінка з мого памя'тника.

Одного прекрасного, як завжди дня, при кінці серпня 1946 р. "Птиця" і я їхали трамваєм в середині міста. Ми не мали ніяких труднощів з тим, бо наш зверхній вигляд ніяк не зраджував нас, як полонених. В нас новісінькі, свіжо на турне "зафасовані", військовим способом щойно випрасувані англійські, літні уніформи і одиноким знаком, що ми полонені, - був два сантиметровий в діяметрі зі синього матеріялу вшитий кружок, який ми носили на лівім рамені, і які зовсім не завважувала ані англійська військова жандармерія, ані тим більше італійські "карабінієрі". В трамваю я завважив, досить дивну родину італійців: чоловік, жінка, і діти, - хлопчик і дівчинка коло 10 і 12 років. Властиво дивним і досить своєрідно виглядаючим був лиш чоловік: темні, густі кучері; молоде, типове південному італійцеві лице: худе, незвичайно бліде, майже біле обличчя, але все, що він мав на собі, убрання,

Napoli-Palazzo Roale Capodimonte, "Liebes Alee")* - липень 1946 р.
Зліва: О. "Ґоґо" Слупчинський і Я.Паньків.
**) так популярно називали німці-полонені цю прекрасну, романтичну доріжку, що в'ялася вздовж парку королівського замку і спускалася вниз до міста Неаполю.*

сорочка краватка і черевики, виглядали нові, щойно куплені. Я штовхнув Когутяка і, не притишуючи мови, по українськи сказав: "Глянь Нельку на цього фраєра. Виглядає якби щойно вискочив з вітрини "! Італієць повернув лице до мене і прекрасною українською мовою сказав: "Маєте слушність: дійсно годину тому я "вискочив з вітрини!"

Когутяк і я остовпіли. Я почав стогнати, загикуватися, намагаючися виправдати свою нетактовну заяву, мовляв : "Вибачте дорогий пане, але я не сподівався в далекому Неаполі зустріти брата-українця." Тоді він "стріляє" мене другою "каноною": "Шановний пане, я не українець, а італієць, роджений в Неаполю. З італійською армією я потрапив у полон в Сталін граді, і жив останні три роки в Україні, коло Києва. Нас возили до Києва відгортати руїни вашої столиці,- помимо знищення, - це є прекрасне місто, пізніше ми працювали в колгоспах. Відносно без труду я навчився мови і, завдяки прекрасним, добрим українцям, щасливо пережив полон. Кілька днів тому, в жахливих лахміттях я вернувся домів. І годину-дві тому, жінка і моєї і жінки родина зложилася купити мені нову ґардеробу. От і вся містерія мого дивовижного вигляду. А про Україну і українців про їх доброту завдяки якій, я пережив полон, - я вже жінці і дітям розказав і буду розказувати всім кому зможу та завжди буду сердечно згадувати ."

Ми вийшли разом з трамваю і він разом з жінкою дуже наполягав не погордити відвідати його хату, запрошував на велике прийняття, яке приготовляла йому цього дня родина. З трудом нам вдалося відмовити, бо ми вже мали конкретні і дуже суттєві пляни, про які наш італієць правдоподібно догадався, адже він зовсім недавно був в подібній ситуації, і прийняв наше оправдання без дальшого опору. Але з умовою, що прийдемо другим разом, приведемо більше наших друзів і заспіваємо йому "многая літа".

На жаль не судилося. За декілька днів англійці несподівано відкликали нас до Ріміні.

Були останні дні 1945 р. Скоро будемо зустрічати перше Різдво в полоні. Наш настрій був сумний, повний туги і мінорних рефлексій. Тоді зродилася в мене ідея піддати С. Гуміліовичеві думку скомпонувати "різдвяну пісню", що відзеркалювала би тодішний наш настрій. Ідею з ентузіязмом підхопив Степан, а Юрій Форись охоче погодився написати слова.

Дальше ... це історія. Пісня "Мрійлива Ніч", початкове названа 'Різдвяне танго', дала початок плідній творчості Степана Гуміліовича в ділянці естрадної музики. Згодом були ним написані десятки інших творів, що остаточно довело до появи збірки його творів п. н. 'Мої Давні Пісні", яку Степан видав власним коштом в Торонто - Канаді в 1983-му році, і в яку увійшли 24 пісні.

Я.П.

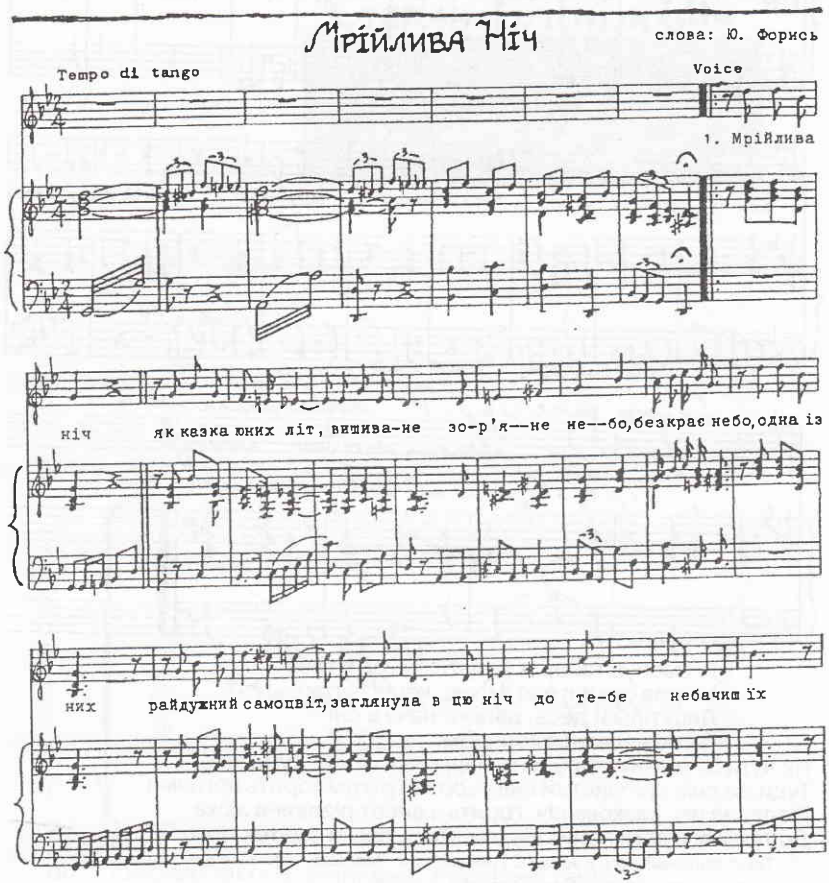

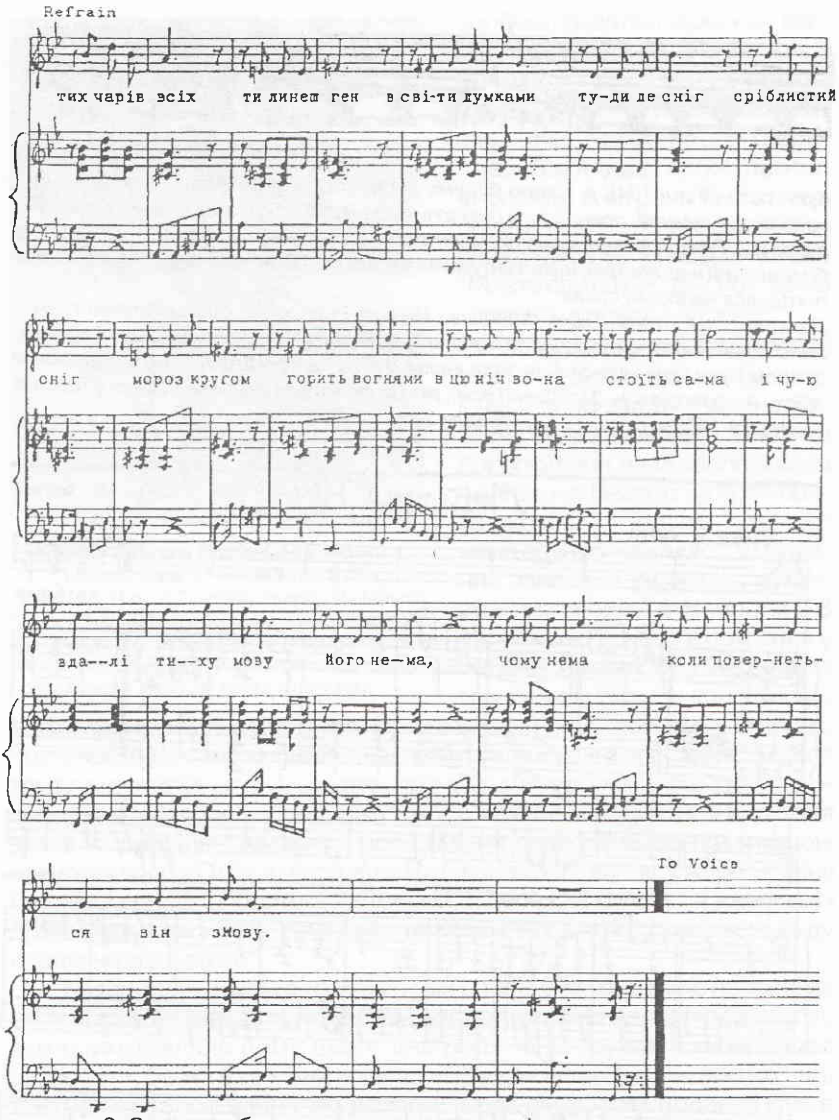

2. Заснув табор, куняють шатра в тьмі
Мороз окутав все імлою, чарів дугою
Лиш тільки десь, далеко наче в сні
Пісня несеться колядою.
Не чути їх, пісень отих, ти линеш ген в степи думками,
Туди де сніг, сріблистий сніг, мороз кругом горить вогнями
Різдвяна ніч, казкова ніч, горить з висот різдвяна зірка,
До твоїх віч, замкнених віч, сміється тільки смуток гірко.***)

***) - *Текст поданий , як є в збірці С.Гуміліовича "Мої Давні Пісні" і він місцями відрізняється від оригінального тексту збірки віршів Ю. Форися.*

Дедикація зі сторінки творів Юрія Форися

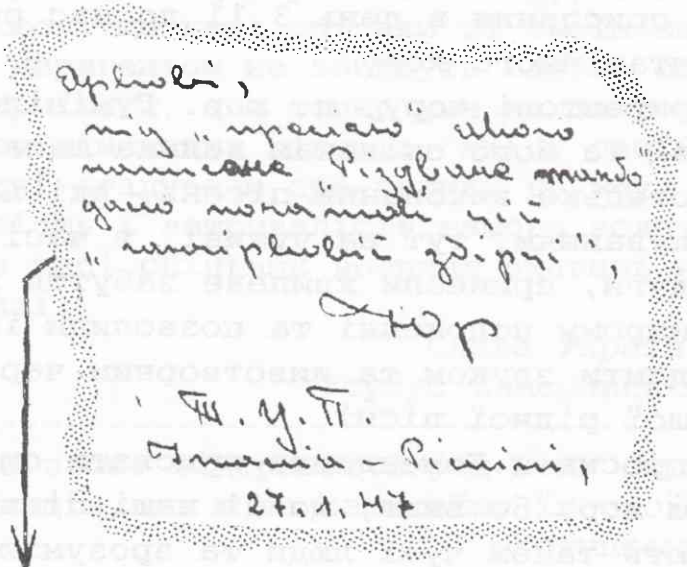

Яркові,
під "пресією" якого написане "Різдвяне танго"
дало початок цій "ганчірковій збірці"
(гл. стр.28) Юр

Редакція отримала листа, що його без змін нижче помішує.

Цезенатіко. 4.11.45.

До
Редакції "Життя в таборі!

В імені наших лікуванців шпиталю в Цезенатіко шлю сердечну подяку Комендантові табору Вп. сот. Яськевичові, за прислання в день 3.11 до нас репрезентаційного хору.
Диригентові хору, п. хор. Гумінілевичеві та його співакам велика шана за мистецьке виконання пісень, які нашим лікуванням, тут на чужині, в часі 'їх недуги, принесли хвилеве забуття в прикрому положенні та позволили їм віджити звуком та животворним чаром нашої рідної пісні.
Я просив п.Коменданта прислати сюди наш хор, бо знав, що ці наші пісні почують також чужі люди та зрозуміють, що наш народ не стоїть на останньому місці серед інших народів світу.

Доказом того, що я не помилився, були щирі й довготривалі оплески та вдяка всіх німецьких лікарів, а зокрема начального німецького лікаря.
Хоч я особисто не був на концерті, бо мусів лежати в ліжку, то все ж не жалію, що білет свій віддав німцеві з Чехії, який скінчив високу торговельну академію та репрезентував у світі великі торговельні фірми. Він дякував мені за несподівану радість, що мав нагоду перший раз у своєму житті почути українську пісню в такому високому мистецькому виконанні та красі. Жаль тільки, що з браку відповідної салі, більше лікуванців не мали змоги вислухати концерту нашого хору, але надіюся, що наші співаки зі своїм милим диригентом не забудуть вдруге сюди приїхати, але тепер уже на запрошення німецьких лікарів, які у своїй подяці згадували про велику дружбу, чесність і витривалість нашого вояцтва в часі спільних воєнних змагань на фронті.

Слава Україні!
Усусус Комарницький

Наша пісня відкриває перед нами серця чужинців, то ж не замикаймо їх своїми поступками!

"Життя в Таборі" (Ріміні) - 11. листопада 1945.

Таборова літопись

30.II.45 хор Гуміловича відспівав концерт в другому таборі. Наша пісня тішилася великим признанням серед численно зібраної публики, тому доводилося деякі пісні повторяти, як, наприклад, "Птичий хор" та "Дзвони". По концерті німецький генерал сердечно подякував хористам за концерт та передав також подяку для командира нашого табору сотникові Яськевичові.
Слідуючого дня цей хор відспівав також концерт у німецькому таборі в Беллярії, який пройшов з повним успіхом. Треба піднести, що новий заповідач п. Паньків своїми скромними жартами та рухами вміє розвеселити публику.

"Батьківщина" (Ріміні)- 9. грудня 1945.

О г о .

Таборовий Новий Рік

Наш табор попращався зо старим та привітав Новий, 1946-ий Рік скромною (з незалежних від нас причин) імпрезою, що відбулася 14.1.46. Програму виготовив таборовий театр при помочі хору Гуміниловича, орхестри Головацького та балету Кушніренка.

Імпреза почалася малою інсценізацією "Старий і Новий Рік" у виконанні акторів таборового театру. Зо сцени пролунали побажання для Команди Табору, організацій та установ. Відтак хор Гуміниловича, в національних

строях, відспівав ряд колядок, що творили першу частину його концерту. Найкращою колядкою, безперечно, була "Не плач, Рахиле" з сольом п. Пасіки.

Зчерги орхестра відограла 8 точок. Прикро вражала відсутність українського репертуару в програмі орхестри. На мою думку, чужі танга і фокстроти не надавалися до нашої новорічної програми, тоді, коли цілість її носила суто український характер. На майбутнє треба більше уважно підходити до підбору програми. Саме виконання виказувало постійний ріст та вперту працю над собою.

Друга частина імпрези була живіша та переплітана гумором, її виповнив виступ хору, що відспівав низку народніх пісень, та два виступи балету, що виконав "Аркана" та "Запоріжця". Багато веселости вніс п. Юрій Кушнір своїми дотепами та розмовами з заповідачем п. Паньковим.

На кінець кілька завваг відносно адміністрації театру. Адміністрація не повинна руководитись ніякими особистими почуваннями при розподілі квитків і, або взяти під увагу полки й самостійні одиниці, або видавати квитки по своїй вподобі, поодиноким людям. Ця остання можливість не повинна існувати в нас у таборі.

У культурному світі заведено, що для преси завжди є призначені постійні місця, за які вона не потребує впоминатися. Звичайно, ці місця ніколи не бувають стоячі так, як це останньо було в нас.

Віримо, що наш табор, маючи до диспозиції театральну залю. матиме нагоду частіше оглядати подібні імпрези.

"Життя в Таборі" (Ріміні) - 20. січня 1946.

СТУДЕНТСЬКИЙ ТАБОРОВИЙ ХОР.

При Студентській Громаді в таборі існує хор під управою хор. Гуміниловича, що дав вже багато концертів для таборовиків, та чужинців. Він має за собою вже свою історію. Початки його організації сягають ще нашого побуту в Шпіталі (Австрія), але рішуче на ноги він був поставлений аж у літньому таборі в Беллярії. По довгому організаційному періоді повному звичайних непорозумінь хор нарешті викристалізувався в одну споєну цілість свідому свойого завдання. Тому, що в останньому він складається із студентів одержав він 27.9.45 свою остаточну назву: Студентський хор під управою хор.Гуміниловича. Найважнішою й найтяжчою до розв'язання проблемою, що станула перед

диригентом був підбір репертуару. Треба було починати від основ, збирати поодинокі голосові партії' відомих пісень, перевірити 'їх, складати з них партитури. З часом вдалося одержати дещо спроза дротів. Сьогодні хор має вже багатий репертуар понад 40 пісень різнородного змісту: колядки й релігійні пісні, жартівливі, історичні, стрілецькі, побутові й.т.д. До залізного репертуару належать "Золоті зорі", "Гуляли", "Вогні горять", "Страшний суд", "Стрілецька в'язанка" та "Закувала та сива зозуля".

Замикаючи піврічний білянс свойого існування, хор може виказатися поважною працею. Влаштовано 61 концертів, з того 12 у власному таборі, 18 у англійців, 24 в таборах німецьких полонених, 4 сестрам - санітаркам в Річіоне, 2 словінським утікачам там же та 1 виступ в італійській катедрі в Ріміні.

1.12.45 долучився до хору ансамбль танцюристів, що своїми виступами здобув собі вже симпатію у публіки. При хорі існує теж від 4.12.45 вокальний квартет.

Крім студентського хору існують в нашому таборі ще православний хор під управою стр. А. Кліща та церковний (гр.-кат.) хор під управою дес. Гаврилюка. Також таборова орхестра, що її веде дес. Головацький, зуміла здобути собі признання своїми виступами у своїх і чужих.

Брак більшої залі в таборі був поважною причиною, що наші хори й оркестра не могли як слід обслуговувати табору концертами. Тепер, коли її будова добігає до кінця, ця проблема буде розв'язана позитивно.

"Наш Шлях" (Ріміні) - січень 1946.

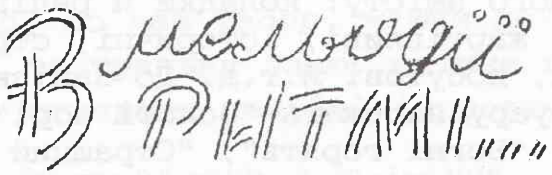

Сміх , музика , спів і знову сміх !

Фактом є , що ревієві вистави стають подіями в нашому скромному , таборовому житті . Ніщо краще не помагає забути про наші турботи , як здоровий , щирий , навіть стихійний сміх у відповідь на мистецькі формою і змістом точки найновішої ревії , що її виконав власними силами хор Гумініловича .

Мимо того , що наші Читачі вже підчас ревії мали нагоду почути рецензію , прислану нам виконавцями , ми дозволимо собі додати ще декілька завваг , які там нажаль не були згадані . Поодинокими точками не будемо займатися ; загальна цілість випала над сподівання добре , зокрема подобалася музична сторінка імпрези , цілковито оформлена хор. Гумініловичем , на основі його власних композицій . Нам важко сьогодні об'єктивно оцінити вартість музики , але ми переконані , що молодий композитор має перед собою майбутність . У деяких точках музичної програми відчувалося щось більше , як сміливу спробу . Це були вже висліди праці , а праця все дає тільки позитивні наслідки , про що ми вже мали змогу переконатися .

Окреме признання належиться авторові лібретта , п. Ю. Форисеві, молодому й талановитому робітникові пера , відомому вже зі своєї збірки поезій . Немає нічого дивного в тому , що розбавлена таборова публіка викликала обох авторів на естраду . Рівень виконання був вищий , як у інших виставах цього роду досі , можна б тільки застерегтись відносно темпа , зокрема у конферансієрці , яку вів - позатим дуже інтелігентно - п. Паньків . Технікою опанування акордеону визначався п. Крайчик , у співах з орхестрою ця остання дещо засильна .

Дуже добре вийшли танки , моряцький і полька та пара сільських філософів , у виконанні пп. Паращака й Кушніра . Куплєти п. Головацького спричинили бурю оплесків , а небуденне враження і веселу розв'язку викликала сценка "Рура", у виконанні пп. Пасіли й Матвієнка .

Сентиментальними рефлєкціями були навіяні точки квартету в

супроводі акордеону . Лис Микита І.Франка дочекався веселого переспіву п. Каламоняка , що забавляв публіку теж актуальними і видержаними у відповідному тоні дотепами . Скеч "Еміграція" викликав ураган сміху перспективами нашої еміграції . Маршовий фінал закінчив вечір , повний приємних вражень . Режисерував п. Столярчук .

Остання імпреза була ще одним доказом , що невпинна праця над собою й праця для загального добра дає дуже добрі плоди .

"Життя в Таборі" (Ріміні) – 10. березня 1946.

Р – ий

Весна йде

Що тут говорити! Весна йде! Вона вже навіть тут! Чи не відчуваєте її подиху в засиділих, таборових кістях? Чи не зідхаєте ви теж, бодай на самоті, коли вже не гуртом? Напевне так! А коли ще хтонебудь може бути таким впертим і, наперекір своєму єству, перечить весні її права, того посилаємо на останню ревію, яка відкриває офіційний прихід весни. Нехай тоді посміє не піддатися її настирливому впливові. Хай попробує!

Написати рецензію не так легко, коли взяти під увагу, що не таке рецензія. Тому багато легше й краще розповідати про свої враження, як писати критику. А ці враження того роду, що їх годі перелити на папір, зокрема в порівнянні з деякими театральними п'єсами, щось в роді „Африканець"...

Хор Гуміліловича вспів уже здобути собі в таборі славу, та й не тільки в таборі. Остання ревія тільки доказує, скільки можна зробити, коли є такий мистецький керівник, як вполк. Сосідко, композитор – Гуміліович, лібреттист – Форись, рисівник Слупчинський і довгий, довгий ряд артистів – виконавців. Реакція публіки була направду бурхливою, а треба сказати, що досі наш театральний будинок ще не бачив багато того роду вистав, які викликували б аж таке захоплення. Інша річ, до піднесення загального настрою немало причинилися наші землячки – емігрантки, які теж не погордили нашим запрошенням, вносячи з собою подих позадротянського життя.

Ревію відкрила увертюра Гуміліловича в інструменталізації Головацького, музично образуючи символ весни, який, у настроєвому світлі, проходив на сцені.

Весна йде! Нічого радити, весна. Діялог Кушніра й Кушніренка, хоч творив між ними мале непорозуміння відносно весняних вражень, вкотре ці враження вповні підтвердив. Дав нам теж доказ, що весну можна й по-господарськи розуміти... А що не тільки по-господарськи, доказав Панькін у гарному сольоспіві „До тебе хочу знову" на тлі хорального супроводу /музика Гуміліловича, слова Форися/. У зв'язку з останніми подіями в Карпатах, ревія пригадала нам в оригінальний і незвичайно вдалий спосіб вигляд нашої Гуцульщини. Ефект цієї сцени з танками та гуцульськими народніми співами був такий, що його годі було викликати словами. Балет Кушніренка, при дальшій праці і в більшому складі, зокрема в ділянці національних танків, в супроводі національних інструментів, може дійти до справді гарних осягів. Головацький цілковито пе-

реконав нас, що жінки люблять бузьків, і навпаки. Цікаво тільки, що на це мужчини?... Квартет /Войтович, Паньків, Бабуняк, Тарнавецький/ проголосив усім і вся, що „в таку ніч не можна заснути" і ми стовідстоково віримо йому. Багато таборовиків, оглянувши ревію, зможе підтвердити, що співана візита у зубного лікаря викликала ефект залі зовсім відмінний від правдивої візити зо щипцями й годинним рванням болісного кінчика... Лікареві у „Веснянках" /скеч/ радимо відбути добрий медичний курс, бо лікар не повинен бути аж до тієї міри поетом. Назагал скеч вдався, в очі кидається тільки деяка неоправдана штучність авторів. На сцені треба поводитися легко і вільно, а кожна ситуація та міна муcять мати своє логічне оправдання у зв'язці скечу.

Перша частина покінчилася гучним і шумним півфіналом, вокоперси у користь виконавців /з браку противника/!

Хоч Паньків заповів, що найкращою частиною програми є павза, ми можемо його впевнити, що він грубо помилився і „він" йому не вдався...

Другу частину відкрив куплет „Перший раз" у виконанні тріа /Войтович, Паньків, Бабуняк/. Ви самі знаєте, Дорогі Читачі, що це таке перший раз, і ми не мусимо цього пояснювати. А виртувало б... Перший раз...! Коли вже цей перший раз вам вдасться, бажаємо таких мудрих діточок, як їх бавив на сцені Ляхоцький. От потіха батькам...

Ще раз до весни важко зітхнув Бабуняк у своєму сольоспіві. Видно, вона не дає йому спокою. Але це нічо. Він поможе собі; він же співав і „до бозу"...

Гуцульщина ще раз оданувала сцену танками, співом і музикою /„Чабан"/, а симпатичним гуцулам бажаємо дальшої витривалої праці над собою.

А тепер ще дещо про Слупчинського. Не хочемо його зраджувати спова прекрасної, чорної бороди /в останній хвилині довідуємося, що її на виставу випозичив хор. Рубич/, як також не хочемо відкривати його мистецького прізвища. Хочемо тільки запитати, чому він не викладає танки в Народнім Університеті?-Його виклад мав усі прикмети доброї лекції, і на залі не один взяв собі до серця його науку. Його оценічні здібності напевно перевищають його сподівання та санітарне знання, а з цього тільки простий висновок: з ревіру до театру, з користю для обох інституцій.

Після викладу квартет привітав гарною піснею пана Місяця Травня, а публіка, як звичайно, вчинила великий галас. ЇЇ втихомирив шойно незвичайно таємничий і загадковий скеч „В готелі", в якому головну ролю грала валіза і фліт, а в дальших ролях були коци, одне ліжко, „певний" інструмент в суб'єктивному відношенні до ліжка, Ляхоцький, який зовсім не є таким антисемітом, як це про нього говорили, „вона"... Сюська /ідентичне/, ну, і ще той третій, але не як третій, а зайвий, Каламуняк.

Що всі дівчата гарні, це ми знаємо, і квартет не мусів нас переконувати, але що військо вміє так гарно парадувати, цього ми не знали і бурею оплесків та гумору привітали повну нитої Дивізії в її славних днях. На переді їхав генерал, віддаючи почесть та подяку всій залі за ентузіястичне привітання, за ним - Головацький проводив дивізійною орхестрою, далі йшли всі знатні команданти нашого таборового життя. Парада карикатур була справді нарадою втіхи й гумору, несподіванок досі в нашому театрі та була доказом, що добрі задуми спілк. Сосідка й мистецьке виконання дес. Слупчинського можуть помогти таборовикам пережити важкий час багато краще, як усі поважні намагання в цьому напрямку.

Всі дівчата є гарні, всі ка-

рикатури теж і, загалом, мимо дрібних недотягнень, зокрема у скечах, ціла ревія робить гарне й заслужено позитивне враження, даючи нам самим і чужим глядачам змогу побачити темпо праці й життя нашого табору.

Конферансієрком поділилися Ляхоцький, Кушнір і Ваньків, назагал вдало. Сценічна обробка дуже добра, декорації скромні, але доцільні й гармонійні, достосовані до цілости ревії. Одиноке, до можна б побажати від режисерії це прискорення темпа, зокрема поміж поодинокими точками.

Ревія „Весна йде" це новий поважний вклад у розвиток таборового мистецтва, що дає нам запоруку, що наш табор запишеться в історії української еміграції позитивними рисами, навіть на полі театрального, легкого жанру, так слабо в нас досі репрезентованого.

"Життя в Таборі" (Ріміні) – 1. травня 1946.

Я.П.

ДЕНЬ ЗА ДНЕМ

Чим являється для нас, українців, наша пісня і яку ролю відіграла вона впродовж століть, про це не треба хіба писати. Коротко кажучи, вона була одним з тих чинників, які збудили націю до життя, а світові показали її окремішність та культуру. Зокрема тепер, на еміграції, пісня набирає особливої ваги і, поруч рідної мови, є тим видимим символом, що єднає нас з краєм в одну нерозривну цілість а чужинцям, серед яких живемо, показує „хто ми і чиї діти". Це розуміють усі, розуміла теж мала групка людей, яка за ініціятивою хор Гумініловича дня 27.5.45 об'єдналась, щоб теж тепер, в таборових умовинах, продовжувати стару українську хорову традицію, плекати українську музичну культуру. І рік уже минув з цього часу, коли хор почав ставити свої перші, несміливі кроки. А висліди? – Ось вони.

27.5.45 в таборі 14а відбулася перша проба чисельно сильного /ок. 40 осіб/, але голосово доволі ще слабого, хору Гумініловича. Першими піснями, які були відспівані на цій пробі, були: „Сонце низенько" /в'язанка/ та „Засяло сонце" /марш/.

Спочатку, коли наша теперішня таборова громада не була ще з'єднана в одному таборі, проби відбувалися нерегулярно, але вже в Беллярії праця хору пішла систематично, повною парою. Проби відбувалися двічі денно. Тому, що окремого приміщення не було, треба було співати під безпосереднім діянням лучів італійського сонця. Це й було причиною, що багатьох хористів відійшло, їхнє місце зайняли інші, нові. Хто голосово не надавався, теж мусів виступити, так що в недовгому часі хор встановив свій новий та сильний склад /30 членів/. Про готові партитури не було й мови, потрібні треба було відтворювати з пам'яти, при чому дошкульно відчувався брак паперу.

За нецілий місяць праці хор придбав уже невеличкий репертуар, з яким 17.6.45, вперше за дротами, показався у шкотів, які саме тоді охороняли наш табор. Декілька днів пізніше, 24.6., хор дав перший концерт для табору, на якому були присутні теж шкоти, дуже прихильно до нас наставлені. 27.6. хор дістав можливість виїхати з концертом до лічниці в Цезені. І це був перший „великий" успіх, це було здійсненням мрій хористів. Після цього виїзду прийшли інші. Шкотська, а відтак англійська, команди розреклямували хор так, що англійська головна команда забажала теж послухати української пісні, що й було здійснене у двох концертах в Річіоне, 9. і 12.9.45. Другий зі згаданих концертів був для хору дійсно великим сукцесом: його слухало м.ін. кількох англійських генералів, а найстарший спомиж них, командир 8-ої армії, зараз таки на концерті особисто подякував та потатулював диригентові за успіхи.

На довгий час виїзди хору перервала совітська репатріяційна комісія, але праця , мимо того, що декількох хористів було перенесених до міжн. табору, не перервалася, плила далі визначеним руслом. В процесі розвитку відчулася потреба урізноманітнити програму. В цій ділі створено балет танцюристів під проводом І. Кушніренка, і цей вже 29.11.45, перший раз, з великим успіхом, виступив в німецькому таборі ч. 2. Внедовзі зроблено ще один крок вперед, а саме нав'язано співпрацю з таборовим театром, з яким, спільними силами, на Різдво 1946 поставлено першу дію „Гриця" та 3-тю – „Запорожця за Дунаєм". Зараз потім, бо вже від січня 1946, хор виступив у народній ноші.

Слід згадати, що за ініціятивою та силами хору влаштовано дві нові ревії: „В мелодій ритмі" та „Весна йде". Обі визначалися тим, що були оформлені композиціями самого диригента та лібреттами Ю. Форися.

Реасумуючи дотеперішню працю хору Гуміниловича, бачимо, що в останньому році хор відбув поверх 300 проб, що по перечисленні на години дало б приблизно 600 годин та власними силами влаштував 104 концерти, які зайняли теж приблизно 150 годин. Коли почислити всі проспівані години, то було б у приближенні 750, себто близько 32 доби. З суми 104 концертів для табору влаштовано 43, для чужинців – 61, з чого для німців – 35, англійців – 15, для інших – 11. Коли взяти під увагу хор, що має в репертуарі поверх 60 концертових творів, ансамбль танцюристів та новостворену капелю бандуристів, то цілий ансамбль міг би дати власними силами 6 різних, повних концертів.

Крім танцюристів та бандуристів при хорі існує теж добра джазова оркестра /11 осіб/, яка дотепер під проводом п. Головацького /зараз – Гуміниловича/ рівнож успішно працювала впродовж цілого року, та вокальний квартет, який має в своєму репертуарі приблизно 20 пісень, а за собою – близько 30 виступів.

Скромні дані, які я намагався подати, ясно виказують, що праця, вложена в розбудову хору та в його успіхи, в обличчі всіх труднощів, не була мала і легка, а капітал, який вона створила, дає нам запоруку, що в майбутньому, при добрій волі членів ансамблю та при допомозі суспільства, таборового зокрема, а українського взагалі, другий рік праці принесе ще більші, ще яскравіші успіхи.

"Життя в Таборі" (Ріміні) – 26. травня 1946.

+ +

П о д я к а .

В річницю свого існування Команді Табору, Інтендантурі, Реміснichим Варстатам, Сестрам, Редакціям і всім Таборовикам, які своєю співпрацею та зрозумінням принесли поміч у праці, найщирішу подяку, висловлює

Ансамбль хор. Гумініловича

+ +

Проф. В. Ревуцький

ВИСТУП ТАБОРОВОГО ХОРУ 10.7.1946.

– З приємністю містимо голос сторонньої й авторитетної особи на тему праці нашого таборового хору, якому теж буде корисно послухати цінних завваг, ще перед сподіваним виїздом у мистецьку поїздку. Ред.

Історія нашого хорового мистецтва за останні чотири десятиріччя лишила нам трьох великих творців – О. Кошиця, Д. Котка й Н. Городовенка. Коли талант першого досягнув того, що наша пісня стала відомою серед світових культурних скарбів людства, то два останні разом продовжували далі з честю репрезентацію нашого хорового мистецтва в Україні й поза межами її, хоч вони і не так глибоко входили в світовий репертуар, як покійний О. Кошиць.

Цілком зрозуміло, що в хоровому мистецтві наших західніх земель з'явилися численні послідовники таланту Котка. Під впливом цього знаходиться й молодий диригент таборового хору, п. Степан Гумініловичч. Безумовно, ми тут маємо справу з творчою одиницею; здібному керівникові аж ніяк не можна відмовити безсумнівної музичної обдарованости, великої організуючої енергії й доброго вміння тримати хор. В деяких піснях, як припустімо, в виконаній по концерті „Засяло сонце золоте", диригент вже має своє власне тлумачення. Це тим більш заохочує зробити молодому мистцеві скромні зауваження.

Перш за все, диригентові слід звернути увагу на поповнення репертуару хору піснями к а н т и т е н н о г о /протяжно-співочого/ характеру. Коли Гумініловичч досягнув великих успіхів у ритмізованій пісні, то нюансова обробка „Через поле", або „Та болять ручки", що бажає дальшого опрацювання.

По-друге, побажаємо диригентові окоріше відійти від традиційних форм Д. Котка. Ми чудово знаємо, що талановиті інтерпретації диригента „Трембітн" дають дуже багато для творчого ш у к а н н я , але це не означає, щоб тільки копіювати творчість Котка, як, скажемо, у „В'язанці". А для таких творчих пошуків наш талановитий диригент має всі дані. Обмеженість же й надмірну популярність репертуару таборового хору, ми не ставимо в провину Гумініловичеві. Але зараз над організаційним періодом хору ставимо крапку, а дальша творча праця хору повинна піти по шляху надбання художнього репертуару.

Щож до самого складу хористів уважаємо за доцільне поповнити тенорову групу /зокрема перших тенорів/, бо в теперішньому стану вона виглядає значно слабше за басову.

Ще одне зауваження хорові, на що, між іншим, не вважає багато керівників. Закладені на спину руки тільки стягають діяфрагму й послаблюють силу звуку. Ліпше тримати руки десь опереду, навіть, якщо хористам не потрібно читати ноти.

Загалом, досягнення таборового хору – безсумнівні, як і досягнення капелі бандуристів. Зазначимо тільки надто повільний темп „Кучерявої Катерини", що не відповідає жартівливому характерові цієї пісні.

Говорити окремо про таборовий церковний хор, який виступив теж на імпрезі 10.7.46, – тяжко, прослухавши тільки дві речі.

= = = = = = = = = = = = = = = = = = = =

+++ Репрезентативний таборовий хор має виїхати в найближчих днях у мистецьку поїздку до Неаполю.

"Життя в Таборі" (Ріміні) – 14. липня 1946.

З життя в Таборі

– Лист з Табору Полонених Інвалідів –

В суботу, 9.11.1946.р., наш Табор Воєнно-Полкодованих відвідала мистецька група Українського Табору Полонених ч.1.

Одна година їх виступу на нашій скромній сцені була, направду, годинов забуття про всі лиха, які нам заподіяла на все життя остання війна. Ми, бувші вояки, всяких національностей /українці, хорвати, білорусини, росіяни, поляки, німці/, що були присутні на цьому концерті, є щиро вдячні нашим друзям з Першого Табору за це, що вони дали нам впродовж цієї години стільки розради в нашому невеселому бутті.

Хор "А", під батутою вславленого вже своїми виступами диригента п.Пасіки, своїми мистецько-веденими піснями навіяв на нас спомини наших рідних земель, які знаходяться тепер дочасно під "опікою великого батька", а до яких з тієї причини нам вертатися не можливо.

Виступ групи бандуристів веселим мотивом пісень викликав на наших устах усмішку розради та війнув надії, що ми, тепер покривджені долею, доживемо ще слави, яка існувала за козацьких часів в Україні, коли то вперше появилися мандрівні бандуристи.

Танцюристи вміло виконаними танцями пригадали нам наші рідні сцени, на яких нам доводилось нераз і не двічі побачити подібні виступи.

Конферансіє – п.Паньків своїм добре виведеним жартівливим заповіданням викликував щирий сміх серед слухачів.

Публіка, що вщерть наповнила не зовсім вибагливу залю, виявила повне зрозуміння концерту й винагородила концертуючих частими й гучними оплесками.

Ми ще раз складаємо мистецькій групі Першого Табору сердечну подяку за гостинний виступ у нас, як теж заявляємо своє бажання побачити в нас більше виступів, які дали б нам хоч крихітку розради на далекій чужині.

–присутній–

"Батьківщина" (Ріміні) – 17. листопада 1946.

З ЖИТТЯ В ТАБОРІ

Полонені – студентству.

За час свого півторарічного існування наш Табор давав уже не один раз докази своєї організованости й солідарности. Це торкається не тільки нашої постави супроти зовнішніх чинників, як ось у серпні минулого року, але й нашого життя в нутрі. В висліді цієї організованости ми можемо почванитися цілим рядом шкіл, установ, робітень, мистецьких гуртів, які – кожне на свій спосіб – виконують свої громадські обов'язки.

Ланцюг наших досягнень у площині суспільного життя доповнюється ще одним цінним набутком, а це ж е р т в е н н і с т ю. Події останніх тижнів дають нам повне право стверджати, що наш табор, не дивлячись на наше положення п о л о н е н и х , дав доказ своєї громадської зрілости і в цьому відношенні.

Першим виявом жертвенности нашого таборового суспільства була успішно проведена збірка Свято-Миколаївських і Різдвяних дарунків нашим хворим друзям у лічницях. Збірка дала несподівано гарний вислід, і з того приводу збірковий Комітет писав у своєму звіті, м.ін., таке: "....З радістю треба стверджати, що наші таборовики мають повне зрозуміння та співчуття для товаришів недолі. Вислід збірки - прямо імпозантний, коли взяти під увагу наші надзвичайно тяжкі життєві обставини. З гордістю можна сказати, що український волк це справжній побратим для товаришів у недолі..."

І ось новинка: дня 14.1.1947 Мистецький Ансамбль "Бурлака" /репрезентаційний хор "А", бандуристи, танцюристи й солісти/ влаштував у залі Таборового Театру концерт за платними квитками, а дохід призначив на допомогу українському студентству в Римі. Треба врахувати в велику заслугу Ансамблеві, що він не тільки започаткував, але й ф і р м у в а в цю імпрезу /до речі буде згадати, що ходна з "більш компетентних" установ не хотіла взятися цього на свої плечі, коли їй таке пропонували/ Також і технічні праці, зв'язані з адміністрацією концерту, до розпродажі квитків включно, виконали члени Ансамблю.

Не осталась позаду й таборова публіка. Квитки, оплачувані в довільній висоті, були розпродані задовго до початку концерту й принесли касі дохід 23 666 - лір. Хто запізнився, або кого нехотячи поминули /не сила ж помістить 9 000 людей у залі на 1 тисячу місць!/, той мусів задовольнитись передачею концерту через гучномовець. А концерт був справді гарний. Серед різдвяного настрою, що ще не покинув нас від Свят, хор, під управою п.в.Пасіки, відспівав "Різдвяну Псальму" Лисенка й низку колядок. Виконання було бездоганне, що і зуміла оцінити публіка, яка - проти свого звичаю - щедро оплескувала виконавців, а навіть домагалась наддатків: у другій і третій частинах концерту ми бачили бравурні й рухливі продукції наших танцюристів і почули знову хор, цим разом у побутових /Леонтовича/ і жартівливих піснях. Останні, подані зо смаком і скромно, були відмінні від шаржів і пустих ефектів. Вдала новинка - солісти при бандурах - урізноманітнила і доповнила програму концерту, задержуючи його мистецький рівень.

Імпреза принесла потрійну користь: таборові мельомани мали дві години мистецької насолоди, потребуючі одержали допомогу, а загал сповнив свій обов'язок, даючи доказ своєї готовости по змозі своїх сил помогти тим, хто помочі найбільше потребує. Особливо велике моральне вдоволення винесли з концерту члени Ансамблю, які заплянували й здійснили такий шляхотний задум.

Віримо, що це сталось не востанне. За прикладом Ансамблю "Бурлака" напевно підуть і інші таборові установи, продовжуючи цю гідну ініціятиву, а загал себе не засоромить.

"Батьківщина" (Ріміні) – 26. січня 1947.

ХОР „А" ПЕРЕХОДИТЬ ЩАСЛИВО СВОЮ КРІЗУ.

На початку місяця листопада м.р. Таборовий Хор „А" пережив свою крізу, що – признаємося – видавалася нам, прихильникам цього справді репрезентаційного ансамблю, дуже небезпечною. Кожний, хто знає, що означає спільна праця диригента з хором і над хором, той мусить признати, що незавидна є роля нового диригента після уступлення його попередника, який зорганізував і вів хор упродовж 18 місяців. У такій ролі найшовся п. Євген Пасіка, який перебрав диригентуру хору „А" з рук хор. Гумініловича, і ми бачимо вже сьогодні, що він виймов переможно зо своєї не дуже легкої ситуації.

Після кількох перших проб співаки почали розуміти свойого нового диригента, й почалася праця над новим репертуаром. Пан Пасіка вибрав чи не найбільш правильний шлях, коли почав уводити до репертуару твори М. Леонтовича, які до того часу не мали місця в програмах виступів хору. Можна б ставити під знак запиту, чи правильно є арранжувати на чоловічий хор такі пісні, як „Щедрик", „Дударик" чи „Ой, пряду, пряду", але перший концерт розвіяв усякі сумніви; в виконанні нашого хору „А" згадані пісні вийшли не гірше інших, як не гірше випали й „Ой, з-за гори кам'яної", „Женчик", або в новій обробці В. Домашівця „Ревуха", „Била жінка", „Стелися барвінку".

В різдвяний вечір хор „А" подарував таборові під час відправ у церкві й кількох концертів, крім колядок у загально відомих опрацюваннях, Лисенкову „Різдвяну псальму", колядки „Ішли три царі", „В Вифлеємі граді" та щедрівку „Ой, сів Христос вечеряти". Завершенням і переглядом вислідів цього відтинку праці хору був його виступ дня 23.1.47, що його можна сміло назвати одним із найуспішніших.

Коли взяти під увагу ще й те, що цьогорочка зима в „нашій сонячній Італії" крім характеристичної їй вогкости, принесла нам ще й морози та сніги, коли зважити, що приміщення хору аж ніяк не відповідають найосновнішим гігієнічним вимогам життя співаків /гігієна горла!/, то мусимо признати, що хор „А", перейшовши свою організаційно-мистецьку крізу, встоявся на своїй стійці й заслуговує на повне признання.

-д-

"Гроно" (Ріміні) – лютий 1947.

З ЖИТТЯ В ТАБОРІ

В неділю, 16.2.ц.р., в залі Таборового Театру відбувся концерт, при співучасті таборових орхестр, струнної й сальонової, та мистецького ансамблю "Бурлака". Програма концерту складалася з трьох основних частин, що в першій із них концертувала струнна орхестра, під керівництвом п. Панасенка, а в другій і третій пописувався ансамбль "Бурлака" (хор "А" під диригентурою п. Є. Пасіки, гурток танцюристів, керований п. Кушніренком, і соліст). У перервах грала в орхестроні сальонова орхестра, під батутою п. В.Домашівця.

На програму першої частини концерту складалися "Чардаш" - Садовського, італійське танго "О, мія белля Наполі", танок "Хіовато" й одна "В'язанка українських народних пісень". Коли до перших трьох точок програми (крім над міру одноманітної інтерпретації) не було б можна

багато завважити, то на тему в язанки слід дещо сказати. Ця в'язанка довга й нецікава, не дала змоги пописатись ані орхестрі, ні диригентові, а в слухачів викликала помітне знетерпеливлення. Не згадуючи вже кількости "пов'язаних" пісень, можна б багато завважень зробити самій побудові цього "твору". Керівництву орхестри слід подбати про цікавіший репертуар краще послужитись чужим, як робити медвежу прислугу напій рідній культурі, подаючи своїм і чужим слухачам доморобну слабину.

В другу частину програми концерту ввійшли коляди, виконані хором: "Ой, видить Бог" - Стеценка, "Ішли тріє царі" - Коцпиця, "Не плач,Рахиле Купчинського, з баритоновим сольом Я. Бабуняка, "А у того хазяїна" Стеценка, крім цього - "Через поле" - Котка та "Дзвони" - його ж.

Третя частина, більш різноманітна, принесла, крім продукцій хору, ще й танки й один сольовий виступ. Хор відспівав "Золоті зорі" - Нижанківського, "Закувала та сива зозуля" - Ніщинського, "Птичий хор" - Іванова, "Серенада" - Гумініловича, "Стелися барвінку" - Домашівця й його "Ревуха". Баритонове сольо п. Є. Пасіки "Гетьмани" й танки "Чумак" та "Запорожець" доповнили програму, а закінчив її хор, що в супроводі орхестри відспівав "Вкраїно - Мати, кат сконав" - Стеценка - Кудрика.

На концерті, як ще ніколи досі, були присутні, крім вищих британських старшин, ще й цивілі, члени британської комісії, що саме тепер працює в нашому таборі, їх жінки та італійці.

Накінець, ще кілька слів "до слуху" нашій публіці. Коли гості - чужинці курили під час концерту, то робили це, певно, тому, що не прочитали напису з проханням не курити. Та немає, мабудь, таборовика, який не знав би про цей наш самозрозумілий звичай. Дим у залі під час концерту, що про нього мова, помітно шкодив хористам і солістам. А тут же - це зовсім ясне - ходило про ....враження....

- До - Т-

"Батьківщина" (Ріміні) – 23. лютого 1947.

М. ВІРНИЙ.

СЕРЕД РІМІНЦІВ

Вже коли існував у нас хоровий гурт п. Яворського, до табору несподівано в'їхав і поселився на постійне наш давній рімінський *хоровий ансамбль „Бурлака"*, зо своїм диригентом Яремою Гордієм. За два місяці

перебування в таборі ансамбль дав 13 концертів, однаково як для українців, так і для німців та англійців, і сьогодні втішається великою популярністю. На жаль, багатьом запрошенням мусить відмовляти . . .

"Українська Думка" (Лондон) – 16. жовтня 1947.

Подих рідного краю

Жмуток рефлексій після Великого Концерту Українського Хору Полонених „Бурлака", в Льондоні.

Скільки зворушливих хвилин, скільки правдивої насолоди, скільки мистецького хвилювання викликають у нас звуки рідної пісні, що її чуєте після довгої перерви в такому великому осередку, яким є Льондон! Здавалось би, що концерт одного з українських хорів — подія третьорядна, в порівнянні з усіми нерозв'язаними питаннями нашого еміграційного життя; здавалось би, що прикладати увагу до того роду праці й витрачати сили для таких виступів — це однозначне з занедбуванням інших, на перший погляд, — важливіших ділянок нашого життя, що в ньому так дошкульно відчувається брак людських сил. Та хто побував на концертах Хору „Бурлака", що відбулись дня 10. січня 1948 року в „Кінґ Джордж Голі" у Льондоні, — той напевно не стане так думати.

Авторові цих рядків доводиться вже під кількох років жити в столиці Об'єднаного Королівства та приглядатись організованому життю інших національностей, що знайшли гостинний захист на островах Альбіону. І не без почуття гордости на велич Духа Українського Народу піддавався чарові, що в ці нам'ятні хвилини плив обильними струями зо сцени. Наші прекрасні колядки, наші релігійні, історичні, побутові, жартівливі пісні, виконані згаданим хором під управою п. Я. Гордія, тріом бандуристів і співацьким октетом у супроводі бандур, а дальше — сольові виступи наших рідних Землячок із Канади, в особах панни Ірини Бубнюк (фортепіян) і панни Соні Лазарович (скрипка), які — разом із тенором, паном А. Хлібичем — збагатили й піднесли програму цього незабутнього концерту, — це був правдивий подих Рідного Краю!...

Нелегко було рішитись, в якому аспекті писати рецензію на ці концерти. Розглядати мистецькі вартості поодиноких виконавців, хоч і як коректно й доцільно, немає місця в невеликій та вбогій на папір газетці. Писати про потребу організації таких імпрез на просторі Великої Британії — зайве, бо запал, із яким працювали ініціятори цих концертів, під умілим і певтомним проводом п. сот. Панчука, доказав, що наш провід здає собі справу з важливости плекання й поширювання серед чужинців наших духових скарбів. А все ж — в про що писати:

Хочеться висловити великий подив для наших українських полонених, що не оглядаються на невідрадні умовини життя в полоні, безустанку працюють на своїй ділянці, хоч яка вона нераз невдячна. Ще й досі ясно стоять нам у пам'яті вістки, що доходили до нас до Льондону з Італії на сторінках „рімінської" преси, про поїздки „Бурлаки" по Італії (Венеція, Неаполь). Вже й тут наша й англійська преси доносили про успішну працю цього ансамблю на терені Англії, а заплянована поїздка по таборах українських робітників і полонених у Великій Британії приневолює нас підтримати це діло всіми матеріяльними й моральними засобами. Хочеться тому закликати до тридцятки цих певтомних працівників нашої культури: Хай успіхами вістелюється Ваш шлях, що ним

крокуєте, з піснею на устах, країнами чужини! Хай він заведе Вас щасливо до Рідного Краю, якого подих Ви несете Вашим сестрам і братам тут, на чужині!

І хочеться висловити нашу радість, що при нагоді останніх лондонських українських концертів мали нагоду зустрітись два українські світи: українське воїнство, що що так недавно вийшло з рідних земель, і молоде українське покоління, що виросло в своїй новій батьківщині — Канаді. Їм, цим молодим українцям, хочеться з усієї душі закликати: Так і слід! Тут Ваше місце, між Вашими братами, в спільній праці для єдиної спільної мети! Ви повинні (бо можете!) допомогти їм гідно репрезентувати наше ім'я перед світом; цього вимагає від Вас Ваша далека й незнана Батьківщина, що її подих вирвав у просторому „Кінг Джордж Голл" у Лондоні під час українських концертів, до успіху яких Ви так видатно причинились!

Хочеться, нарешті, висловити вдоволення, що українське громадянство Лондону й околиці прийняло тепло саму ідею концерту й його виконавців та подбало про численну участь також і англійської публіки. Добровільні пожертви: за вступ і під час збірки були найкращим доказом взаємного врозуміння організаторів, виконавців і слухачів першого в історії виступу українського хору в Лондоні.

А.З.

"Українська Думка" (Лондон) – 15. січня 1948.

Богдан Бар

Рімінський хор »Бурлака«

В українській пресі на еміграції стрічається численні дописи про діяльність та успіхи українських мистецьких з'єднань, у великій мірі хорів.

Тому, що на терені Італії, а опісля Англії, красу української пісні, серед чужинців, пропагує рімінський хор «Бурлака», під мистецьким керуванням п. Яреми Гордія, вважаю за доцільне поінформувати ширший загал про початки, перешкоди, здобутки та успіхи цього хору.

Друга половина травня 1945 р.

Недалеко містечка Беллярія, в Італії, розкинувся 10-тисячний табор українських вояків, що в ім'я великої ідеї кинулись у вир боротьби за краще майбутнє своєї батьківщини.

Що ж являв собою тоді цей табор?

Морально й фізично знеможена людська маса, далеко від рідної землі, без жадного зв'язку зі своїми найближчими, позбавлена всякої надії на будуче (ділянка совєтської репатріяційної комісії).

Власне в цей критичний час група людей об'єдналась, щоб у тяжких таборових умовинах продовжувати стару українську хорову традицію.

І так вже 27. 5. 1945 р. відбулася перша проба чисельно досить великого (около 40 осіб) хору, під проводом п. Ст. Гуміліовича, що з часом устаблізувався, випробувавши около 200 співаків.

Та прийшли нові труднощі: не було партитур. Необхідні відтворювано з пам'яті, при чому дошкульно відчувався брак паперу. Питомою, вояцькою впертістю та сильним бажанням поборено всі перешкоди так, що за нецілий місяць хор зміг добитись невеличкого репертуару. І тоді хор влаштовує перший концерт для шкотів, які саме тоді охороняли табор та ставилися до українців незвичайно прихильно.

27. 6. 1945 р. хорові дозволено виїхати з концертом до військової лічниці в Чезені. Це був перший «великий» сукцес.

Відтоді приходять нові виїзди.

Шкотська, а опісля англійська команди розреклямували хор до тієї міри, що англійська Головна Квартира забажала послухати українські пісні. Це здійснилося у двох концертах у Річіоне, 9-ого і 12-ого вересня 1945 р. Останній із них являвся для хору дійсно великим успіхом: йому прислухувалося декількох генералів, як також і командир 8-ої армії маршал Александер, що зараз після концерту особисто подякував та висловив признання диригентові п. Ст. Гуміліовичеві.

В процесі розвитку відчулася потреба урізноманітнити програму. В тій цілі створено балет, вокальний квартет та капелю бандуристів. Хор пов'язавши співпрацю з таборовим театром поставив на Різдво 1946 першу дію «Гриця» та третю «Запорожця за Дунаєм».

Неодмінно згадати і про ревії «В мелодій ритмі», «Весна йде», поставлені власними силами хору, музика Ст. Гуміліовича та лібретто п. Ю. Форися.

Від 19. 1. 1946 р. хор виступає в народній ноші, що причинюється до збільшення успіхів.

Після перебізду цілого табору до міста Рімині, хор має змогу працювати в трохи кращих умовинах.

І так по ряді концертів, *Welfare Office* англійської головної команди анґажує хор на двомісячне турне по південній Італії (осередок в Неаполі), а потім по північній (Венеція). Хор виступав 50 разів при наявності ок. 45.000 слухачів. Обі поїздки пройшли з величезним успіхом. В листопаді 1946 р. перебирає п. Ярема Гордій диригентуру хору «Бурлака».

"Час" (Париж) – 25. січня 1948.

Хор „Бурлака" в Брадфорді

В сірі будні українського життя з усіми йому характерними тяжковигойними хворобами, „Бурлака" завітав до нашої громади тим промінем серед довго захмареного неба, що просвітив навіть найчерствішу душу рідним світлом, яке дало силу щиріше глянути одно одному в вічі і нагадати те щось, що в'яже нас усіх докупи і що, на жаль, так часто зникає багатьом з душі.

Щира подяка славним хористам, подив стійкості у поборюванні всіх труднощів і побажання дальшого успіху — ось що лишилось у кожного, хто бачив, чув і мав нагоду бути в ними якийсь час.

Особливо ж вдячними лишились Церковна Рада і вірні УАПЦ, що на їхній Службі Божій „Бурлака" послужив прекрасним співом своїй старій ковацькій вірі, можливо, не усвідомлюючи навіть, скільки користи і цінних думок приніс він вірникам УАПЦ.

Так, а не інакше хотілося б бачити наші громади тепер і в майбутньому — спільними на ділі дітьми одної матері-України, що стають одне одному в помочі, співпраці і співжитті. І коли полинула наша величня молитва про єдність, — здавалось, Бог на цей раз мусів вчути і справдити її, бо співалась вона на тій Службі Божій справді всіма воєдино.

А що більш відрадно було чути той спів в грудей молодих наших вояків, кожний звук і погляд яких дихав такою вірою й відданістю своїй справі-ідеї, що в слухачах росла сила в того співу і певність кращого нашої долі.

По обіді в одній з найбільших заль Брадфорду відбувся концерт світських пісень і танків хору. На концерт з'їхались українці в далеких околиць Брадфорду в такій чисельності, що місцева заля не могла вмістити всіх і багато, на жаль, мусіли вертатись без нічого.

На концерті були присутні представники багатьох установ міста Брадфорду, кореспонденти місцевих газет, священики церков, представники інших національностей і багато чужинців-гостей.

Пісні про рідний край, його величні дзвони, красу української ночі, пташиний спів у гаю, — все таке далеке, але навіки дороге нам і тяжко витлумачене в чужій мові гостям.

Красою мелодій і блискучим виконанням вони викликали бурю овацій і привітів квітами.

По концерті „Бурлака" загостив до домівки СУБ-у, де дівчата щиро вітали дорогих гостей добре приправленими за ініціятивою панни Я. українськими стравами.

На вечір хористи лишились гостями в нашій домівці і в веселій забаві, що була там влаштована, до пізна розважались в товаристві чисельно присутніх своїх людей.

Подяка хорові від кожного щирого українського серця в нашій громаді і побажання дальших успіхів, а в цілому слава найліпшому в Англії хорові „Бурлака", що через усі труднощі посе в вболілі й зневірені довгими вже роками еміграції серця подих рідного краю.

В. С.

"Українська Думка" (Лондон) – 8. серпня 1948.

Нам вдалося розкрити частину псевдонімів і криптонімів авторів вищенаведених рецензій:

ого (стр-84) - Орест Городиський
Р-ий (стр. 89) - Любомир Рихтицький
Я.П. (стр. 91)- Ярослав Паньків
-д- (стр. 96) - Володимир Гоцький
М.Вірний (стр. 97) - Микола Францужeнко
Богдан Бар. (стр. 99) - Богдан Бараник

В уложенні цієї частини книжки: "Репертуар Ансамблю" несподіваною, але важливою допомогою удостоїв нас композитор Мирослав Скорик, за що автор цієї книжки висловлює велике і щире спасибі!

РЕПЕРТУАР ХОРУ "БУРЛАКА"

АВТОРСЬКІ

Хор Норманів з опери "Ярополк"	А. Вахнянин
Садок вишневий	А. Вахнянин
Де Дніпро наш	М. Вербицький
Огні горять	С. Воробкевич
Молитва Андрія з опери "Запорожець за Дунаєм"	С. Гулак-Артимовський
Найкращі дівчата	С. Гумінілович
Страшний суд	П. Демуцький-Д. Котко
Гуляли, гуляли	о.О. Нижанківський
Із окрушків	о.О. Нижанківський
Святий Боже	о.О. Нижанківський
Закувала та сива	П. Ніщинський
Що то за грім	Ф. Колесса
За рідний край	Д. Котко
Через поле широкеє	Д. Котко
Де срібнолентий Сян пливе	Д. Котко
Вічная пам'ять	Р. Купчинський
Услиши Господи	А. Лаврівський
Засяло сонце	І. Недільський
У дві пари	І. Недільський
Гей, грімких пісень	Є. Пасіка
Під шум лісів	Є. Пасіка
Виє буря	Є. Пасіка
Безсмертний бій	Є. Пасіка
Сонце заходить	О Роздільський
Прометей	К. Стеценко
Ой, три шляхи широкії	Г. Топольницький

АВТОРСЬКІ КАНТАТИ

Ще не вмерла	О Кошиць
Заповіт	К. Стеценко
Безсмертний бій	Є. Пасіка
Сотвори Господи	Є. Пасіка
За рідний край	Д. Котко
Сонце з високого неба	Я.Ярославенко
Вкраїна мати	К. Стеценко

СЛУЖБА БОЖА
(Зібрав і аранжував) — Є. Пасіка

КОЛЯДИ (Аранжовані)

Бог Предвічний	В. Домашовець
Ішли тріє царі	О. Кошиць
Нова рада	О. Кошиць
Не плач Рахиле	Р. Купчинський
Різдвяна Псальма	М. Лисенко
Нова Радість	К. Стеценко-Д. Котко
Котко В Вефлеємі граді	К. Стеценко
Що то за предиво	К. Стеценко
Ой, видить Бог	К. Стеценко
По всему світу	К. Стеценко
Днесь поюще	К. Стеценко

ЩЕДРІВКИ (Аранжовані)

Дзвони	Д. Котко
В полі, в полі	М. Леонтович
Щедрик	М. Леонтович
Щедрий вечір	М. Лисенко
Ой, сів Христос	М. Лисенко
А у того хазяїна (в'язанка)	К. Стеценко
А в Куцівці	К. Стеценко
Добрий вечір	К. Стеценко

НАРОДНІ - (Аранжовані)

І С Т О Р И Ч Н І :

Дума про Нечая	В. Барвінський
Вже більше літ двісті	Ф. Колесса
Руйнування Січі	О. Кошиць
Ой, зійшла зоря	М. Леонтович
Було колись в Україні	М. Лисенко
Ревуха	М. Лисенко

К О З А Ц Ь К І :

Донська козача	С. Гумінілович
Ой на горі там женці	С. Гумінілович
Засвистали козаченьки	С. Гумінілович
Козака несуть	М. Леонтович
Гей, гук мати	М. Лисенко
Ой пущу я кониченка	М. Лисенко
Ревуть стогнуть	М. Лисенко
Стоїть явір над водою	М. Лисенко
Поїхав козак в далеку дорогу	С. Людкевич
Козак відїзджає	С. Людкевич
Ой, у полі там вітер	нн Мисєвич

СТРІЛЕЦЬКІ:

Гей у лузі	М. Гайворонський
Коли ви вмирали	М. Гайворонський
Колись, дівчино мила	М. Гайворонський
Ой, за горою чорна	М. Гайворонський
Ой нагнувся дуб	М. Гайворонський
	Р. Купчинський
Жовнярські похорони	Ф. Колесса
Червона калина	О. Кошиць

ЧУМАЦЬКІ-БУРЛАЦЬКІ:

Ой, наїхали вози	Д. Котко
Та болять ручки	О. Кошиць
Ой, нас браття п'ять	М. Леонтович
Ой, наступила	М. Лисенко
Гей, бурлака	К. Стеценко

ПОБУТОВІ:

На городі верба	П. Демуцькиий - Д. Котко
Косар	Д . Котко
Ставок заснув	Д . Котко
Дударик	М. Леонтович
Ой, встану я	М. Леонтович
Ой, закувала	М. Леонтович
Ой, зза гори кам'яної	М. Леонтович
Прялка	М. Леонтович
Ой, згадай мене	М. Лисенко

ЖАРТІВЛИВІ:

Ой, кум до куми	С. Гумінілович
Комар	С. Гумінілович
Сусідка	С. Гумінілович
Та туман яром	С. Гумінілович
Чи се тії черевички	С. Гумінілович
Била жінка мужика	Д. Котко
Гандзя	Д. Котко
Чумарочка	Д. Котко
Женчичок	М. Леонтович
Стелися барвінку	М. Лисенко
Ой, щітка маленька	Я. Степовий

В'ЯЗАНКИ:

Гомін села	А. Гнатишин
Три пісні	С. Гумінілович
Гей, Карпати	Д. Котко
Сонце низенько	Д. Котко
Їхав козак	М. Леонтович
За річкою, за Дунаєм	М. Леонтович

НЕУКРАЇНСЬКІ КОМПОЗИТОРИ

Серенада	Г. А. Маршнер
Птичий хор	О. Іванов
Колисанка	Ф. Шуберт
Широкий луг	?

ЧУЖОМОВНІ ПІСНІ

(Аранжовані):

Oh God of truth	H.T. Darke
Stille nacht	S. Huminilovych
Untrue	S. Huminilovych
My Bonnie	E. Pasika
When the moon comes	E. Pasika
Domine, non sum dignus	?

КОМПОЗИТОРИ

(яких твори виконував Ансамбль "Бурлака")

Барвінський Василь	Людкевич Станислав
Вербицький Михайло	Неділський Іван
Воробкевич Василь	Ніщинський Петро
Вахнянин Анатоль	о.Нижанківський Остап
Гайворонський Михайло	Пасіка Євген
Гнатишин Андрій	Роздольський Осип
Гумінілович Степан	Стеценко Кирило
Демуцький Порфир	Степовий (Якименко) Яків
Гулак-Артемовський Семен	Топольницький Генрік
Домашовець Володимир	Ярославенко Ярослав
Колесса Філарет	***
Кошиць Олександер	Darke Harold E.
Купчинський Роман	Іванов ХХ
Котко Дмитро	Marschner Heinrich A.
Леонтович Микола	Мисеєвич ХХ
Лисенко Микола	Schubert Franz

РЕПЕРТУАР ОКТЕТУ БАНДУРИСТІВ

(Аранжував Я. Бабуняк і В. Домашовець)

Ой, у полі вітер віє	Ой, ходила дівчинонька
Віддала мене моя матінка	Виє бурія
На Вкраїні дзвони дзвонять	Вилітали орли
Гей, на горі	Морозенько
Думи мої	Зелений дубочку
За твої, дівчино	Дума про татарський напад
Там на горі сніг біленький	Добрий вечір дівчино
Зажурилась Україна	Ой, у полі нивка
Чого плачеш Україно	Кармелюк
Посадила огірочки	Повій вітре

РЕПЕРТУАР ТРІЯ БАНДУРИСТІВ

(Аранжував Я. Бабуняк)

Горобчики
Горличка
Ченчик
Запорожзький марш
Сидить дід на печі
Бабусю голубко
Приймак
В місяці липні
Човен хитається
Бондарівна
Кисіль

НАРОДНІ ТАНКИ

(Хореограф - Іларій Кушніренко)

Запорожець	квартет	Їхав козак	тріо
Гуцулка	квартет	Козачок	тріо
Аркан	квартет	Пастушок	сольо
Чабан	квартет		

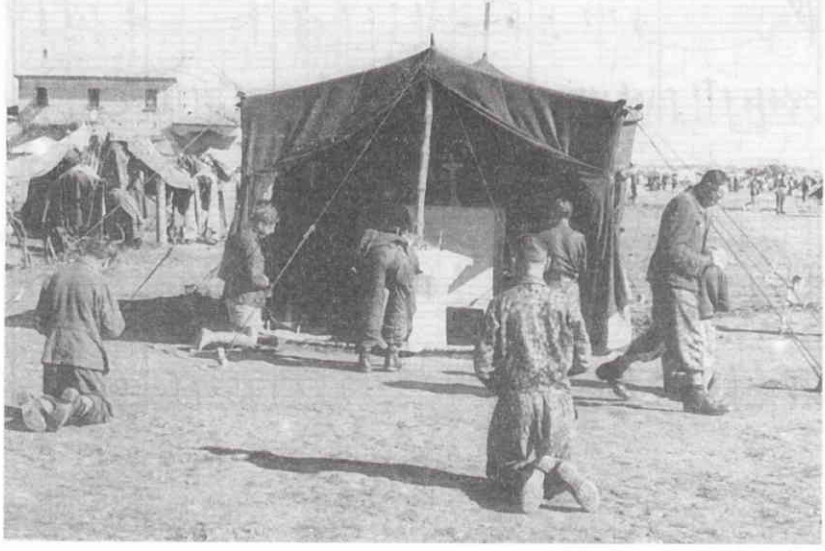

Каплиця в Беларії. На заднім пляні будинок штабу Табору

Вона Не Прийає

слова: Ю. Форись

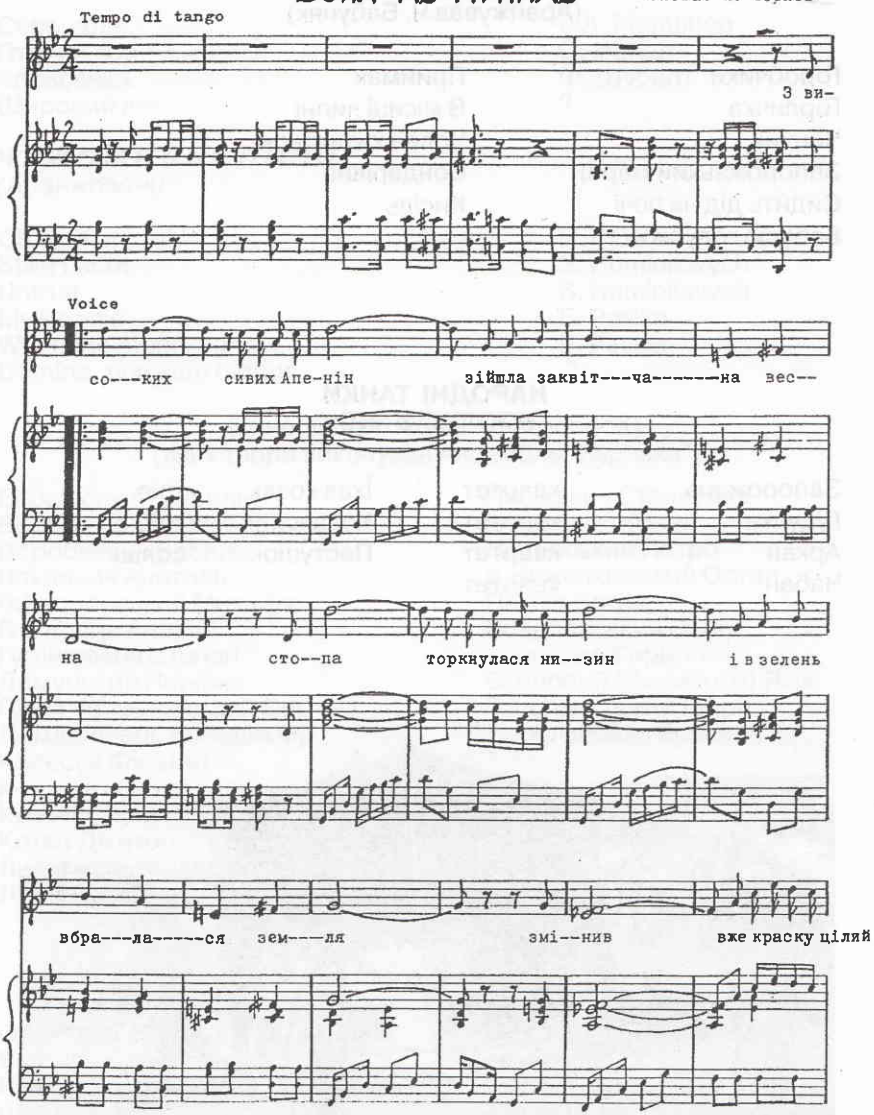

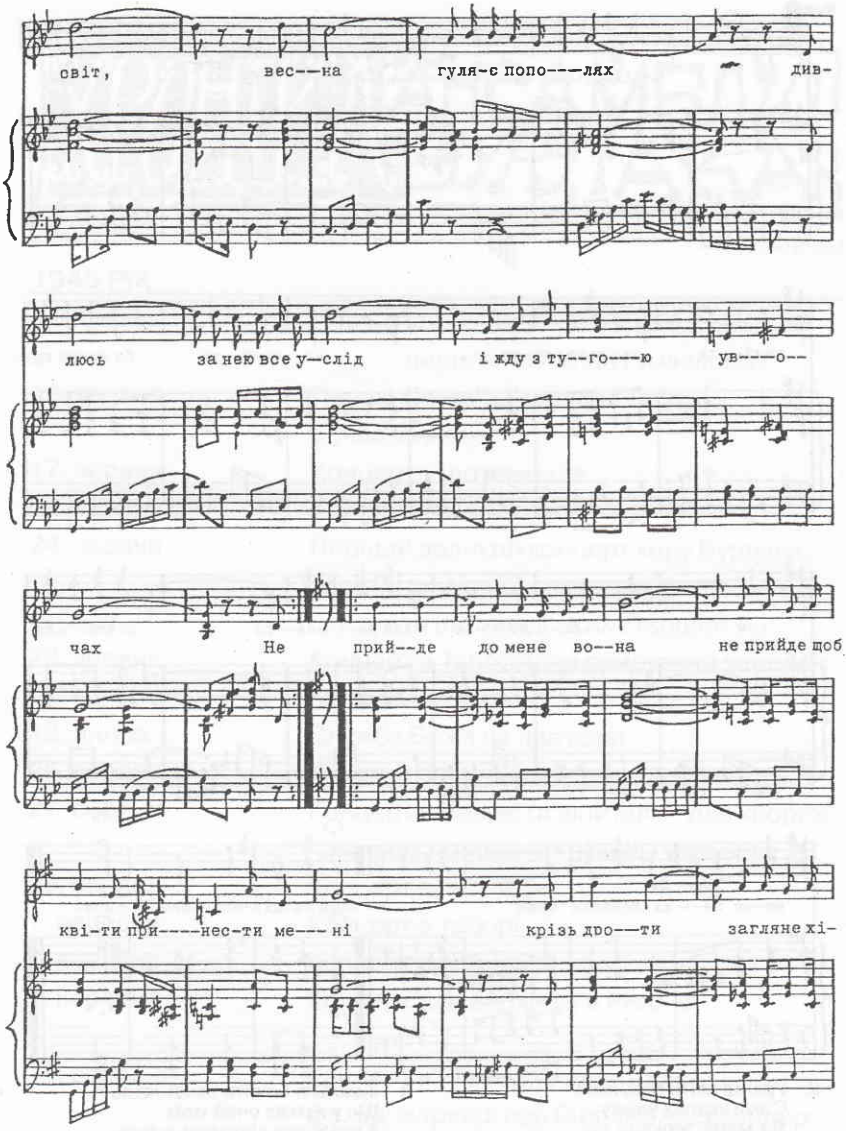
світ, вес--на гуля-с попо---лях див-
люсь за нею все у—слід і жду з ту--го---ю ув----о--
чах Не прий--де до мене во--на не прийде щоб
кві-ти при----нес-ти ме--- ні крізь дро--ти загляне хі-

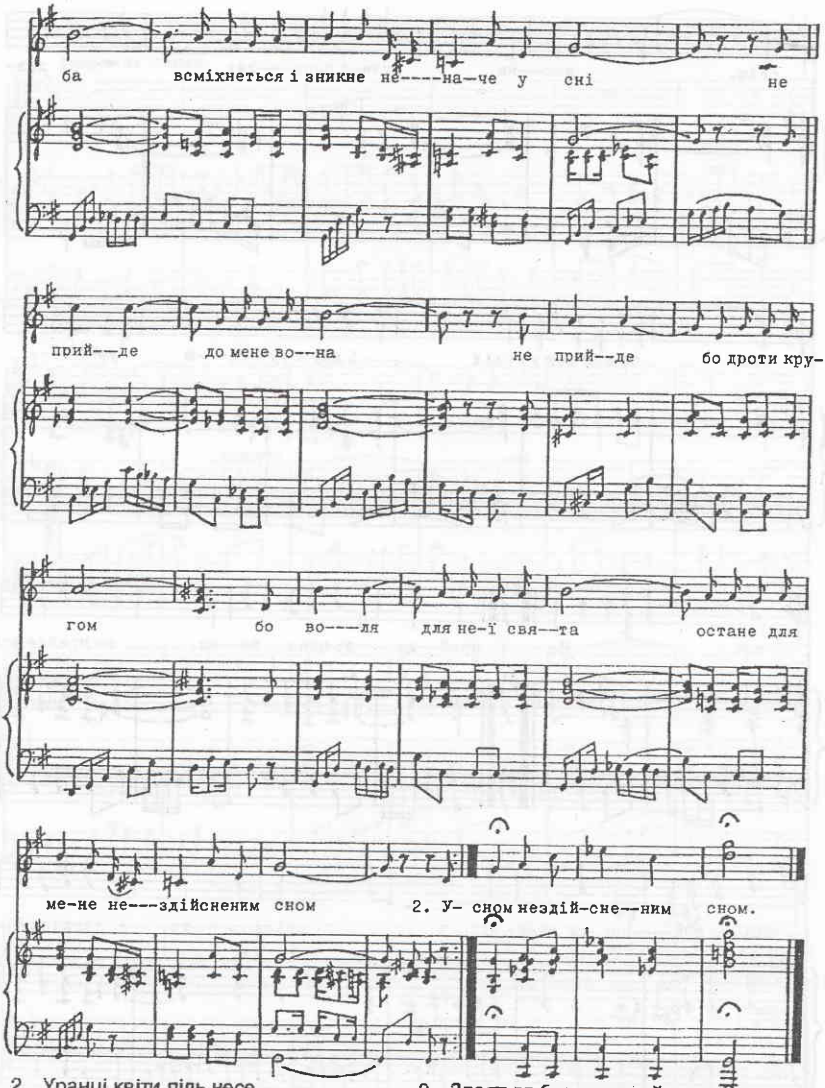

2. Уранці квіти піль несе
Сама уквітах увінку,
До моря зеркала іде
Вдивляється у красу свою.

3. Здається бачить тихий жаль
Що у кутках очей моїх
А всежтаки відходить в даль,
Весна є тільки для вільних.

(Неповна)

1945 РІК

27. травня	Перша проба, Белярія Табір ч. 5-Ц диригент Степан Гумінілович
10. червня	Перша Служба Божа для Табору з участю хору
17. червня	Концерт у шотляндців
22. червня	Концерт у англійців
24. червня	Перший великий концерт хору Бурлака, хору Б і джазової оркестри для всього табору та шотляндських старшин
28. червня	Концерт в Таборі (був присутний капелян англійських вояків)
12. липня	Служба Божа на два хори
24. серпня	Концерт в англійців
27. серпня	Концерт в Чезені (в шпиталі, - для хворих і ранених полонених німців і українців)
28. серпня	Концерт в англійців
1. вересня	Концерт в таборі
2. вересня	Концерт в англійців
9. вересня	Концерт для англійців в Річіоне
12. вересня	Концерт в Річіоне,-в авдиторії фельд-маршал сер Гарольд Александер
14. вересня	Концерт в англійців
16. вересня	Концерт в таборі
20. вересня	Концерт в англійців
25. вересня	Концерт в DHQ (Division's Head Quarters) Белярія

6. жовтня	Концерт в Песаро
15. жовтня	Концерт в таборі дивізійних мед-сестер в Річйоне
21. жовтня	Концерт в Белярії
23. жовтня	Концерт в таборі
29. жовтня	Концерт в Червії
31. жовтня	Концерт в Таборі ч.3 (Міжнародний)
2. листопада	Два концерти в німецькому таборі ч. 2
3. листопада	Концерт в шпиталі в Чезенатіко
7. листопада	Концерт в Річйоне
10. листопада	Концерт в англійському шпиталі в Мірамаре
11. листопада	Два хори (А і Б) співалиСлужбу Божу в італійському соборі в Ріміні. Вечором концерт в німецькій пекарській сотні
12. листопада	Концерт в Мірамаре
14. листопада	Концерт в цивільному словінському таборі
19. листопада	Концерт в Белярії
24. листопада	Передача на таборовім радіо
29. листопада	Концерт в II-му Таборі
30. листопада	Концерт в Мірамаре
1. грудня	Концерт повного Ансамблю та орхестри О.Головацького в Таборі
2. грудня	Концерт в Таборі, на привітання преосв. Архиєпископа Івана Бучка
4. грудня	Виступ квартету ревелерсів в Таборі
7. грудня	Концерт в Червії, - перший виступ балєту Ілярія Кушніренка
11. грудня	Концерт в Головній Кватирі в Мірамаре
12. грудня	Концерт повного Ансамблю в німецькому таборі в Річіоне
13. грудня	Концерт - радіова передача в Таборі
14. грудня	Концерт в Мірамаре
14. грудня	Концерт в Белярії
18. грудня	Концерт у Візерба

19. грудня	Концерт в Таборі ч. 2
21. грудня	Концерт в Белярії
22. грудня	Концерт в Мірамаре (Німецька Головна Кватира)
25. грудня	Концерт в Чезенатіко
27. грудня	Концерт в Таборі ч. 4
28. грудня	Концерт повного Ансамблю в цивільному словінському таборі

1946 рік

6. січня	Святочна Різдвяна радіо-передача в таборі
7. січня	Відкриття театру в таборі виставою одних дій :"Запорожець за Дунаєм" і "Ой не ходи Грицю", виконавцями були теж дивізійні мед-сестри з табору в Річйоне
8. січня	Радіопередача в таборі і вистава частин "Запорожець..." і " Ой не ходи Грицю"
9.-10. січня	Вистава частин "Запорожець за Дунаєм" і "Ой не ходи Грицю"
12. січня	Радіопередача в таборі
12. січня	Концерт в Мірамаре
14. січня	Концерт колядок та спільно з танцюристами І.Кушніренка , театром і джазовою оркестрою Осипа Головацького ревія : "Зустріч Нового Року".
22. січня	Концерт в Таборі ч.2, а вечором концерт на Академії роковин 22.січня
26. січня	Концерт в Чезенатіко
27. січня	Концерт в таборі - перший виступ бандуриста Петра Гулаги
1. лютого	Концерт в Річйоне
5. лютого	Концерт в Мірамаре
7. лютого	Концерт в Чезенатіко

10. лютого	Концерт в таборі, а пізніше вечором в Мірамаре
12. лютого	Концерт в Чезені
26. лютого	Концерт для Високої Команди англійських вояків
1. березня	Концерт в Мірамаре
4. березня	Ревія "В мельодії ритмі"
6. березня	Повторення Ревії в Таборі ч.2 для українців з міжнародного табору
9. березня	Панахида,- пізніше Шевченківська Академія. Вперше виступає тріо бандуристів: Ярослав Бабуняк, Петро Гулага і Володимир Мота
11. березня	Шевченківський концерт для англійців
10. березня	Концерт в Таборі
22. березня	Концерт в Таборі
23. березня	Концерт в Чезенатіко
26. березня	Концерт в Таборі з привітанням о.др. Василя Кушніра
27. березня	Концерт в честь о. др. Василя Кушніра (з хором Б)
28. березня	Ревія ("В мельодії ритмі")
6. квітня	Концерт в Чезенатіко, вперше з Капелею Бандуристів
10. квітня	Відпочинок в Чезенатіко
14. квітня	Служба Божа в Таборі
20. квітня	Поворот з відпочинку до табору
28. 30. квітня	Ревія "Весна іде"
1. 2. 7. 10. травня	Ревія "Весна іде"
14. травня	Концерт на пращання о. Івана Біланича
15. травня	Концерт в місті Ріміні
17. травня	Ревія "Весна іде"
26. травня	Концерт-Академія,"Свято Героїв" (М. Міхновського, С. Петлюри і Є. Коновальця), при співучасти Капелі Бандуристів, а теж хору"Б" ("Славута")

2. червня	Повторення Концерту-Академії
5. червня	Концерт в Чезенатіко
7. червня	Концерт в Чезені
8. червня	Радіо-передача Капелі Бандуристів в Таборі
9. червня	Концерт Стрілецьких пісень в Таборі (по складенню вінків на символічній могилі), при співучасти Капелі Бандуристів та вокального квартету (В. Войтович, Я. Паньків, Я. Бабуняк, М. Лозинський)
14. червня	Концерт Капелі Бандуристів в Чезенатіко
19. червня	Радіопередача Капелі Бандуристів в Чезенатіко
30. червня	Участь в святкуванні 5-тої Річниці проголошення самостійности у Львові
2. липня	Концерт в таборі ч. 4
4. липня	Концерт в таборі ч. 5
5. липня	Концерт в шпиталі в Чезенатіко
10. липня	Концерт на пращання др.В. Ґалана
17. липня	**Їдемодо Неаполю** через Рим
18. липня	Приїзджаємо до Неаполю (609 Ger St. Cog)
21. липня	Концерт в таборі ч. 609
29. липня	Концерт в District H.Q.
31. липня	Концерт в Сант Джорджіо
1. серпня	Концерт в Сант Джорджіо
2. серпня	Їдемо до Сан Антоніо через Помпеї і Салєрно. Вечором концерт
3. серпня	Концерт в Пічіоля (Picciola)
4. серпня	Концерт в Сан Антоніо
5. серпня	Салєрно - Помпеї - Неаполь
7. серпня	Концерт в Баніолі (Bagnoli) Ді-Пі інтернаціональний табір
8. серпня	Концерт в таборі ч.608
13. серпня	Концерт в таборі ч.1015
15. серпня	Концерт в Гол. Кватирі в Казерті (Caserta)
18. серпня	Концерт в Таверна Нова

19. серпня	Концерт в Неаполю
20. серпня	Купіль в Баколі. В трагічнім випадку згинув в морі, член Капелі Бандуристів, Петро Гулага
21. серпня	Похорон пок. П. Гулаги в Казерті опісля концерт в Капуї
23. серпня	Концерт в Неаполі
27. серпня	Концерт для англійських вояків
29. серпня	Концерт в Таборі ч.609
2. вересня	Поворот до табору в Ріміні
4. вересня	Ансамбль повернувся з турне по південній Італії (29 виступів, проблизно 30,000 слухачів)
6. вересня	Концерт в Чезенатіко
12. вересня	Концерт в Чезені
14. вересня	Їдемо на північ : Равенна, Ферара
15. вересня	Падова, Венеція, Кампальто
17. вересня	Концерт в Местра
18. вересня	Концерт в Camposampiero
19. вересня	Концерт в Кампальто
20. вересня	Концерт St. Dona di Piave
21. вересня	Концерт в Одерцо
22. вересня	Їдемо до Тревізо
23. вересня	Концерт в таборі ч. 610
24. вересня	Концерт в Тревізо для англійських летунів
25. вересня	Концерт в Одерцо, для італійців
26. вересня	Концерт в Тревізо CMF (англ. летовище)
27. вересня	Концерт в німецькому Таборі ч. 610
28. вересня	Концерт в Падова
30. вересня	Концерт в Тревізо
2. жовтня	Концерт в Тревізо для англійців
9. жовтня	Тревізо, Падова, Ферара,Равенна, Ріміні (Поворот з турне по Північній Італії)
26. жовтня	Великий репрезентативний концерт в Таборі
1. листопада	Листопадова академія: хори А і Б, оркестри мандолінова та О. Головацького

2. листопада	Концерт в Таборі ч.2
4. листопада	Дириґентуру перебирає **Євген Пасіка**
9. листопада	Концерт в Мірамаре
14. листопада	Концерт в присутности англійського генерала
23. листопада	Концерт в Таборі ч.4
25. листопада	Концерт в Ідеамаріна
26. листопада	Концерт в Мірамаре
30. листопада	Концерт в Ріміні
8. грудня	Концерт на свято "Просвіти"
9. грудня	Концерт в Річіоне
19. грудня	Концерт в Мірамаре
21. грудня	Концерт у Візерба
30. грудня	Концерт в Червії

1947 Рік

2. січня	Концерт в Чезенатіко
6. січня	Концерт колядок в таборі
8. січня	Концерт в Річіоне
12. січня	Концерт колядок після Служби Божої
13. січня	Концерт в Мірамаре
14. січня	Платний концерт в Таборі цілого Ансамблю на фонд стипендій для наших мед-сестер на студії музики в Римі
22. січня	Концерт в Таборі
23. січня	Концерт в Таборі присвячений для гостей з Канади сенатора Антона і Степанії Глинків
29. січня	Концерт-Академія на пошану героїв бою під Крутами
16. лютого	Великий концерт з участю повного Ансамблю та Симфонічної Оркестри під дириґентурою Володимира Домашовця і мандолінової оркестри, - для членів англійської урядової комісії

Велика перерва в записуванні Хроніки

4. квітня	Великий концерт в пошану канадських гостей сот. Богдана Панчука, його дружини Анни та пані С. Храпливої
27. квітня	Прощальний концерт (відїзд з Італії) у виконанні повного Ансамблю, симфонічної та мандолінової оркестр

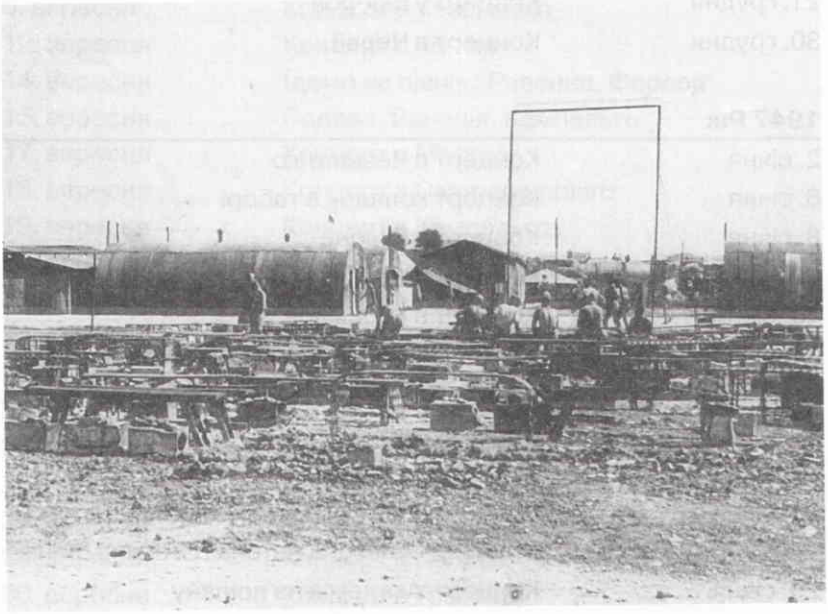

Рімінське кіно

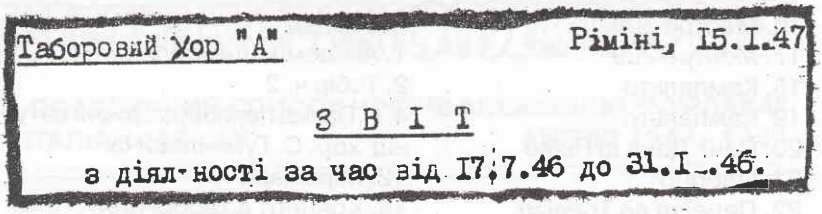
Таборовий Хор "А" Ріміні, 15.I.47

З В І Т

з діял-ності за час від 17.7.46 до 31.I.46.

Це є копія"Звіту", який управа Ансамблю передала до Команди Табору, і якого ми не могли тут включити в оригіналі, з огляду на його поганий стан.

Таборовий Хор "А" Ріміні, 15. І. 47.

З В І Т

З діяльності за час від 17.7. 46. до 31. І. 46.

І. Керівник хору хор. Бабуняк Ярослав
ІІ. Дириґент хору п. Пасіка Євген
ІІІ. Балетмайстер п. Кушніренко Іларій
ІV. Адміністратор п. Паньків Ярослав

Тому, що найбільше замітними були в згаданому часі дві більші мистецькі поїздки (Неаполь і Венеція), подаємо в хронольогічному порядку перебіг всіх виступів :

Липень :
17. Виїзд до Неаполю
18. Приїзд та приміщення при частині 609 [1)]
21. Привітальний Концерт для частини 609
29. В дістрікт Гауптквартір (англ.)
30. Канчелло
31.Ст.Джорджіо

Серпень :
1. Ст. Джорджіо
2. Ст. Антоніо
3. Ля Пічіоля
4. Ст. Антоніо
7. Баніолі (Цивільний табір)
8. Частина 608
13. 1015 Л.У. Неаполь
15. Казерта - Англійська Генеральна Головна Квартира
16. Казерта (лічниця)
18. Тверна Нуова
19. Неаполь В.К.
20. Смерть бандуриста Гулаги в Бакуолі на Тиренським Морі
21. Похорон Гулаги в Казерті та концерт в Капуа
22. Частина 608
23. Неаполь Л.У.
25. 1017 Л.У.
29. Лємі Кемп
30. Пращальний концерт в 609

Вересень :
4. Виїзд з Неаполю
4. Приїзд до Ріміні
6. Чезенатіко
10. Чезена
14. Відїзд до Венеції
5. Приїзд і приміщення в Кампальто

[1)] *німецька вермахтівська одиниця*

16. Местре 309
17. Местре 309
18. Кампальто
19. Кампальто
20. Сант Дона ді Піяве
21. Одерцо
22. Переїзд до Тревізо і концерт для 610
23. Тревізо 610
24. Тревізо Р.А.Ф. [2)]
25. Тревізо (цивільний табір)
26. Тревізо Ц.М.Ф.
27. Тревізо 610
28. Падова

Жовтень:
2. Тревізо (англ. арматний полк)
3. Тревізо
6. Одерцо (лічниця)
9. Відїзд до Ріміні

Листопад:
1. Академія (в Таборі)
2. Табір ч. 2
4. Є.Пасіка перебирає диригентуру від хор. С. Гумініловича
12. Мірамаре
14. Концерт в Таборі для англ. генералів
23. Табір ч. 4
25. Іґеа Маріне (599)
26. Мірамаре
30. Ріміні

Грудень:
8. Свято "Просвіти"
9. Річіоне
15. Участь у виставі "На ясні зорі"
19. Мірамаре (лічниця)
21. Візерба
30. Червія

[2)] *Роял Ер Форсес (RAF)*

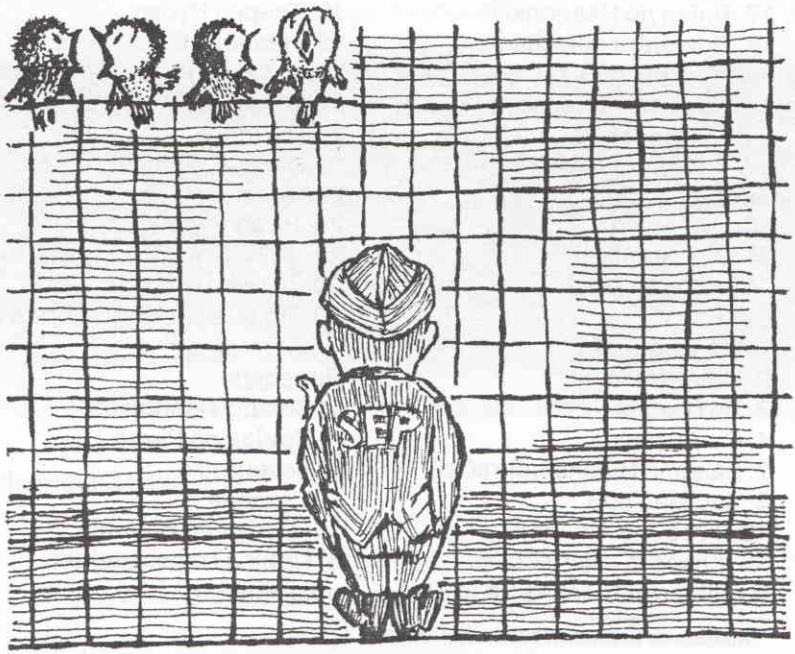

ПОАЗБУЧНИЙ СПИСОК ЧЛЕНІВ АНСАМБЛЮ "БУРЛАКА"
ІТАЛІЯ 1945 - 47 АНГЛІЯ 1947 - 1949

1. БАБУНЯК Ярослав
   баритон,творець і керівник Капелі Бандуристів, член квартету і октету. - Живе у Whitefield, Lanc. Англія.
2. БАЧИНСЬКИЙ Ярослав
   бас, танцюрист. - Живе у Hawkestone ON, Канада
3. БОДНАР Борис
   1-ий тенор, бандурист, член октету. - Живе в Бостоні МА, ЗСА
4. ВЕРБИНЮК Василь
   танцюрист.
5. ВОЙТОВИЧ "Войтек" Володимир
   1-ий тенор, бандурист, член квартету і октету. Помер в Торонто ОН, Канада, 5. II. 1992.
6. ГАРАСИМЧУК Євген
   2-ий тенор. - Помер 2. II. 1996. в Джерзі Ситі Н.Дж., ЗСА.
7. ГЛАДИШЕВСЬКИЙ Любомир
   2-ий тенор,член октету, заповідач. Живе в Кальґари АЛ, Канада
8. ГУЛАГА Петро
   бандурист. Помер траґічно 20.VIII.1946р.біля Неаполю, в Італії.
9. ГУМЕЦЬКИЙ "траф" Євген
   бас, акомпаньятор. - Живе в Ен Арбор МІ, ЗСА.
10. ГУМІНІЛОВИЧ Степан
    творець, керівник і диригент хору "Бурлака". Помер 27. I. 1985р. в Торонто ОН, Канада
11. ДАЦ Степан
    1-ий тенор. - Помер в ЗСА 1
12. ДЕНИЩУК Олександер
    баритон.
13. ДЛЯБОГА "Юзьо" Осип
    2-ий тенор. - Живе в Колорадо Спрінґс КО, ЗСА.
14. ДОМАШОВЕЦЬ Володимир
    бас, бандурист. - Живе в Морісплейнс НДж, ЗСА.
15. ДОРОЖІВСЬКИЙ "Маґістер" Григорій
    1-ий тенор, член квартету, заповідач і адміністратор. Живе в Вудінґдін Сасс. Англія.

16. ДУНЕЦЬ Іван
бас
17. КАЛАМУНЯК "Монюсь" Володимир
баритон, акомпаньятор.-
Живе в Вест Бріджпорт, Нот. Англія.
18. КОГУТЯК "Птиця" Корнило
танцюрист, баритон. - Живе в Торонто ОН, Канада
19. КОСТИК "Костико" Микола
баритон, акомпаньятор. - Живе в Гамільтон ОН, Канада.
20. КУШНІР "Рурус" Юрій
баритон. - Помер 14. VIII. 1990р. в Йонкерс НЙ, ЗСА
21. КУШНІРЕНКО "Кум" Ілярій
керівник танцюристів. - Живе у Вестон ОН, Канада.
22. ЛІЩИНСЬКИЙ Ярослав
бас, член квартету і октету. - Помер в серпні 1997 р.
в Редвудпарк,СА Австралія
23. ЛОЗИНСЬКИЙ " Вуйко" Мирон
бас, член квартету. - Живе в Шотляндії.
24. МАЄР "Професор" Степан
баритон. - Помер 17. IV. 1976р. в Монтреалі КВЕ, Канада.
25. МАРІЄВИЧ "Папа" Іван
бас. - Живе в Англії.
26. МАТВІЄНКО "Булавний" Микола
1-ий тенор. - Помер в Англії.
27. МОТА Володимир
бас, бандурист, член октету. -
Живе в Монтреалі КВЕ, Канада
28. НАКОНЕЧНИЙ "Нацьо" Володимир
бас,член октету.-
Згинув траґічно13.І.1958.в Нью-Йорку НЙ,ЗСА
29. ПАВЛИШИН Дмитро
2-ий тенор. - Живе в Севен Гілс ОГ, ЗСА.
30. ПАНЬКІВ "Панько" Ярослав
2-ий тенор,член квартету і октету, заповідач, архівар
і адміністратор. - Живе в Монтреаль КВЕ, Канада
31. ПАРАЩАК "Нє мам ніц нє дам ніц" Роман
1-ий тенор. - Живе в Марльрочдейл, Лянк. Англія.
32. ПАСІКА "Ляля" Євген
баритон, керівник і диригент.
Помер 9.IV.1985р.в Рочестер НЙ, ЗСА
33. РЕЙНАРОВИЧ "Гамай синцю" Осип
бас. - Помер в Ньюарку НДж, ЗСА

34. САЇК Степан
танцюрист. Помер в Англії
35. СЕМЕНЮК "Гуцько" Петро
2-ий тенор, бандурист, танцюрист.
Помер 10.X.1990. в Мейплвуд НДж, ЗСА
36. СКОРОБОГАТИЙ "Вітець" Анатолій
бас. - Живе в Квінс НЙ, ЗСА.
37. СОБЧАК "Міський" Михайло
баритон. - Помер в Торонті, ОН Канада.
38. СТАСИШИН "Владзьо" Володимир
баритон,часом заступав диригента Є. Пасіку.
Помер 25. II. 1993р. в Гартфорді КТ, ЗСА.
39. СТЕК Микола
2-ий тенор, член октету. - Живе в Ошаві ОН, Канада.
40. СТЕФАНЮК Ярослав
1-ий тенор. Живе в Мельроуз Парк ІЛ, ЗСА.
41. СТРІЛЬЧИК "Кабанос" Роман
2-ий тенор, архівар. - Помер в Англії 29.V. 1978.
42. СЮСЬКО Володимир
1-ий тенор, член октету. Живе в Шервуд, НОТТ. Англія.
43. ТАРНОВЕЦЬКИЙ "Бобо" Богдан
бас, член квартету і октету.
Помер 23. VII. 1990р. в Дітройті МІ ЗСА.
44. ХОВАНЕЦЬ Дмитро
1-ий тенор. - Живе в Шервуд НОТТ. Англія
45. ЧОРНИЙ "Інженер" Нестор
1-ий тенор, адміністратор.
Помер 27.I. 1988р. в Торонто ОН, Канада .
46. ЩУР Іван
баритон. - Живе у Вініпеґу МН, Канада.
47. ЮРКІВ Василь
бас, член октету. - Помер в Торонті ОН, Канада.
48. ЯНИЦЬКИЙ-ПЕРЕГІНЕЦЬ Петро
танцюрист. - Помер в Англії.

Співпрацювали :

КРАЙЧИК Юрій,
СЛУПЧИНСЬКИЙ "Ґоґо" Орест,
ТУРКО Осип,
ФОРИСЬ Юрій

Коли я готовив цей список, я плянував вичислити солістів хору, але прийшов до висновку, що це не просте діло. Бо хоч були у нас солісти з вищим стажем, що так скажу акредитовані солісти, то в дійсності Ст. Гумінілович "робив" солістом майже к о ж н о г о хориста. Він не все рішав перед виступами хто буде співати сольові партії, але часто, в часі виконування твору вже на сцені, прямо показав пальцем на "вибраного", який не належав до "формальних" солістів (але з часом міг стати !). Мені трапився такий випадок десь в початках існування хору. Ми співали для хворих українських і німецьких полонених, в шпиталі в містечку Чезені. Диригент подав тон до О. Кошиця пісні "Та болять ручки", яка зачинається коротким ліричним сольом, та несподівано показав на мене. Трема заморозила мене до того ступеня, що я не міг видобути з себе ніякого голосу, тільки запищав мов когут. Диригент спокійно зачекав хвилинку, ще раз подав тон і знова показав на мене. Тим разом я "вимучив" своє сольо і цей випадок допоміг мені вилікувати мою сценічну трему.

Мушу тут додати, що диригент Євген Пасіка не додержувався цієї "системи"

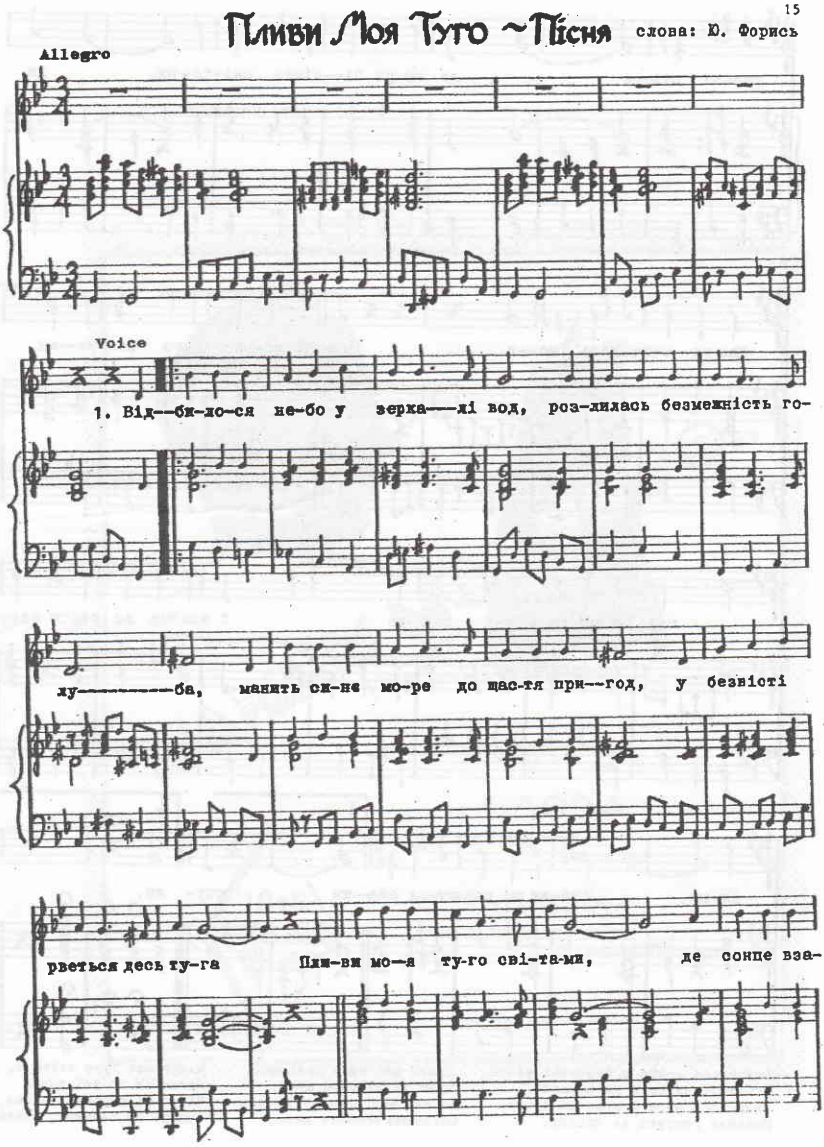
15
Пливи Моя Туго ~Пісня
слова: Ю. Форись
Allegro
Voice
1. Від--би-ло-ся не-бо у зерка---лі вод, роз-лилась безмежність го-
ху----------ба, манить си-ня мо-ре до щас-тя при--год, у безвісті
рветься десь ту-га Пли-ви мо--я ту-го сві-та-ми, де сонце вза-

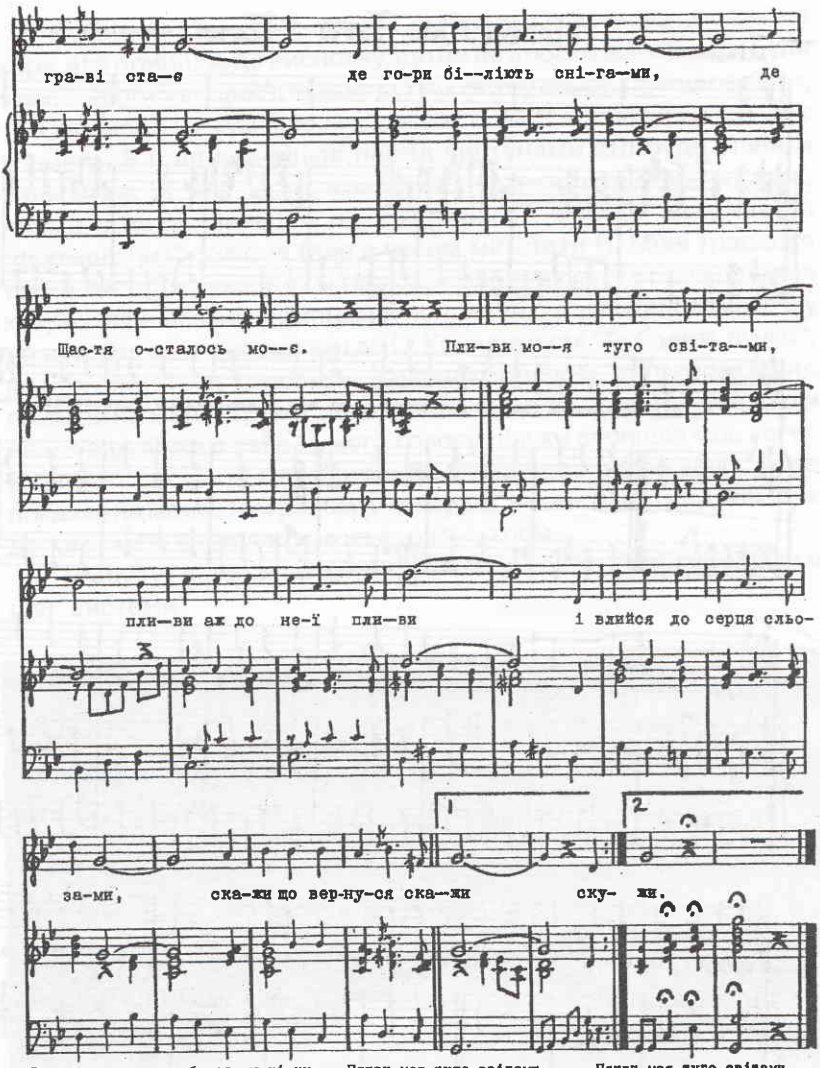

Скупелося сонце в безоднях німих,
І вітер прилетів на крилах,
Зайнялося море у красках ярких,
Поплила гентуга на крилах,

Пливи моя туго світами,
Туди де дівчина живе,
Де очі все плачуть ночами,
Сльозами обмиють мене,

Пливи моя туго світами,
Пливи аж до неї пливи
Зітри ці перлини устами,
Скажи, що вернуся, скажи.

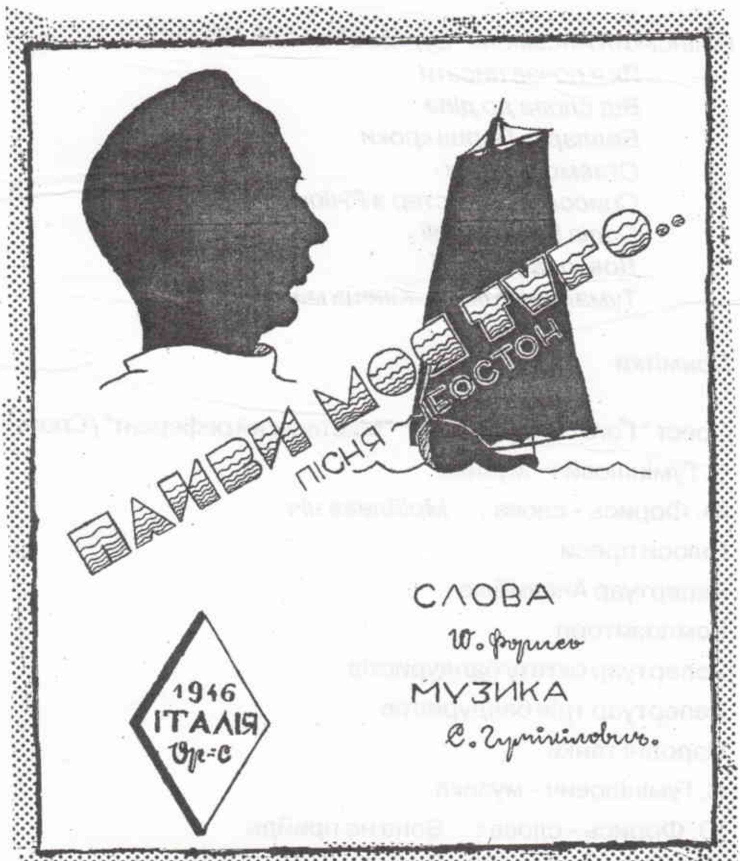
ПЛИВИ МОЄ ТУГО..
ПІСНЯ
БОСТОН
СЛОВА
МУЗИКА
1946
ІТАЛІЯ
Op=C

ЗМІСТ

Б. Маців : *Вступне слово* 7
Проф. В. Ревуцький : "Бурлака" в Ріміні *(Спомин)* 9

Рімінський Ансамбль "Бурлака" в Моїй Пам'яті 12
Як я почав писати 12
Від слова до діла 14
Белларія-Перші кроки 15
Стаємо на ноги 21
Список мед-сестер з Річіоне 27
O mia bella Napoli 39
Довкола Венеції 44
Туманний Албіон-Кінець мандрівки 53

Примітки 63

Орест " Ґоґо "Слупчинсьий : "Мистецький референт" *(Спомин)* 72
С. Гумінілович - музика
Ю. Форись - слова : *Мрійлива ніч* 79
Голоси преси 82
Репертуар Ансамблю 101
Композитори 104
Репертуар октету бандуристів 104
Репертуар трія бандуристів 105
Народні танки 105
С. Гумінілович - музика
Ю. Форись - слова : Вона не прийде 106
Хроніка 109
Звіт з діяльності за час від 17. VII. 1946 до 31. XII. 1946. 117
Поазбучний список членів Ансамблю 119
С. Гумінілович - музика
Ю. Форись - слова : Пливи моя туго 123